

BRANSCHÖVERSIKTEN

November 2004

**Arkitekt-, teknikkonsult- och industri-
konsultföretagen.
Svensk och internationell kartläggning.**

De i Branschöversikten publicerade tabellerna redovisar uppgifter från företagens bokslut för 2003 och 2003/2004.

STD

Svensk Teknik och Design

ARKITEKT-TEKNIK- OCH INDUSTRIKONSULTFÖRETAGEN I SAMVERKAN

Innehåll

4	FÖRBÄTTRAD KONJUNKTUR I SVERIGE
4	Orolig omvärld Men tillväxten har tagit fart och 2004 kanske utgör toppen på konjunkturuppgången. Bantningen i branschen har gett resultat och företagen står väl rustade att möta de närmaste åren.
6	Vändpunkt 2006? Huruvida 2006 blir avslutning av pågående konjunkturförbättring är svårt att bedöma. Uppgången är svagare än den förra och marknadsförväntningarna bör hållas något dämpade.
7	Rekordlåg lönsamhet på väg upp Vinstmarginalen för branschen totalt under 2003 var den sämsta (nästan) på 20 år. Industrikonsultföretagen med negativ lönsamhet har vägt ned nyckeltalen. Men nu kommer resultatförbättringarna på bred front.
7	Lönekostnadsutvecklingen på väg mot realism Lönekostnadsutvecklingen håller sakta på att anpassas till företagens möjlighet att utvecklas. För år 2003 ökade branschens lönekostnader per anställd med ca 3,4 % jämfört med förödande 4,7 % året innan. Utvecklingen är nu mer kontrollerad och bedömningen är att branschens samlade lönekostnad per anställd ökar med ca 2,7 % under 2004.
7	Lågkonjunkturen kvinnofälla Kvinnandelen i branschen minskade ytterligare under 2003 till ca 23 %. Men antalet kvinnliga vd:ar ökade något liksom kvinnornas andel i branschföretagens styrelser.
8	Bygg- och industriinvesteringarna
8	Produktion rinner ur landet Industrin satsar allt mer på marknaderna utanför Sverige. Våra prestationer utsätts för hård konkurrens. En global pricerunner-effekt, hänger samman med den allt stridare produktions- och tjänsteförflyttningen österut.
10	De största strukturaffärerna och andra företagshändelser Vid sidan av den tvärnordiska konsolideringen riktas blickarna österut. De flesta strukturaffärerna under 2004 har gjorts på det internationella planet.
11	Nyckeltal för de största svenska konsultföretagen
14	De största grupperna inom industriteknik, projektledning och installation/energi och arkitektverksamhet
15	Börsnoterade konsultföretag i västvärlden – en jämförelse
17	De 300 största koncernerna i Sverige – tabeller
23	DEN NORDISKA MARKNADEN
23	Ekonomiska förutsättningar och företagsaffärer
24	Nordens 100 största arkitektföretag
27	De 100 största koncernerna i Danmark, Finland och Norge – tabeller och nyckeltal
33	INTERNATIONELL UTVECKLING
33	Turbulent återhämtning. Men världsekonomin visar god tillväxt trots terrordåd, höga oljepriser och dollarfall. Tyngdpunktsförskjutning av handelsströmmarna österut är påfallande och föder handelsfriktioner. Konsultföretagen följer kunderna på resan österut.
34	Företagshändelser i Europa och världen
34	Europas 50 största arkitektföretag
35	Europas 300 största koncerner – tabeller
42	Resultatutvecklingen förbättras i de största internationella företagen
43	Världens 200 största koncerner – tabeller
47	Svenska konsultföretag internationellt stora

Omslagsbild: Lisebergskanonen klar för 2005

Kanonen lär bli en extrem åkupplevelse vad gäller kraft, acceleration och hastighet. Åtskilliga konsultföretag har haft uppdrag för nöjesparken Liseberg och dess ombud Lars-Erik Hedin. Wingårdhs Arkitekter, Rejlers, ÅF och VBK hör till dem som tillsammans med Lisebergs arkitekt David Schofield projekterat den nya superattraktionen.

Förord

Vår bransch skapar värden som varar. Arkitekt-, teknikonsult- och industrikonsultbranschen utreder, projekterar och deltar på den svenska marknaden i utvecklingen av fasta investeringar och produkter för över 200 miljarder kronor årligen. Branschen påverkar därmed utvecklingen av ca 8 % av landets BNP. Vår bransch har direkt påverkan på planering, funktion, ekonomi, teknik och estetik för över 90 % av de fysiska investeringarna som görs i det svenska samhällsbyggandet. Vår bransch spelar en allt viktigare och mer omfattande roll för industrins utveckling. Inte bara genom avancerad produktutveckling samt planering och projektering för investeringar i process- och produktionsapparaten utan också som en viktig part i industrins forsknings- och utvecklingsarbete.

Internationaliseringen blir allt tydligare. Åtskilliga företag har Norden som marknad eller har åtminstone verksamhet i ytterligare ett nordiskt land utanför hemmamarknaden. Allt fler utländska aktörer är verksamma i Sverige. De ökande investeringarna i EU:s nya medlemsländer gör att blicken nu också riktas österut. Internationaliseringen leder vidare till att antalet företagssammanslagningar och företagsuppköp stadigt ökar tvärs gränserna. Också antalet rena samarbeten med tekniköverföring och stundom resursförstärkning över gränserna ökar. På hemmaplan fortsätter branschens konsolidering. Inom byggsektorn pågår en bred diskussion om hur vi skall åstadkomma mer effektiva och kvalitetshöjande arbetsformer. En rationell och kostnadseffektiv konsultbransch är en förutsättning för att lyckas.

Syftet med föreliggande Branschöversikt är att öka kunskapen om vår bransch med arkitektföretag, teknikonsult- och industrikonsultföretag. Med vår svenska, nordiska och internationella kartläggning hoppas vi kunna ge en bild av branschen och dess företag och om trender och affärer.

Vår gemensamma bransch- och arbetsgivarorganisation Svensk Teknik och Design inom Almega har som ett mål att öka branschens synlighet. Marknadsinformation av den karaktär Ni nu håller i handen är en del av organisationens utåtriktade verksamhet.

Branschöversikten i successivt föränderlig form publiceras för 19:e året. Den distribueras till våra medlemmar i Svensk Teknik och Design och till de övriga företag som medverkar i undersökningen. Den distribueras också till tongivande kundföretag, tidskrifter, konjunkturbedömare, företagsanalytiker m fl i Sverige och i övriga nordiska länder samt till svenska beskickningar och exportkontor. En engelsk upplaga (the Sector Review) distribueras till de utomnordiska företag som medverkar i vår undersökning samt till internationella utvecklingsbanker, utvecklingsorganisationer och förvaltningar inom EU, internationella tidskrifter m fl.

Branschöversikten är beroende av medverkan från ett stort antal företag inom och utanför Sverige. Vi tackar alla som har bidragit till att göra denna sammanställning möjlig.

Håkan Blom, vd i Tyréns AB
Ordförande i Svensk Teknik och Design

Förbättrad konjunktur i Sverige

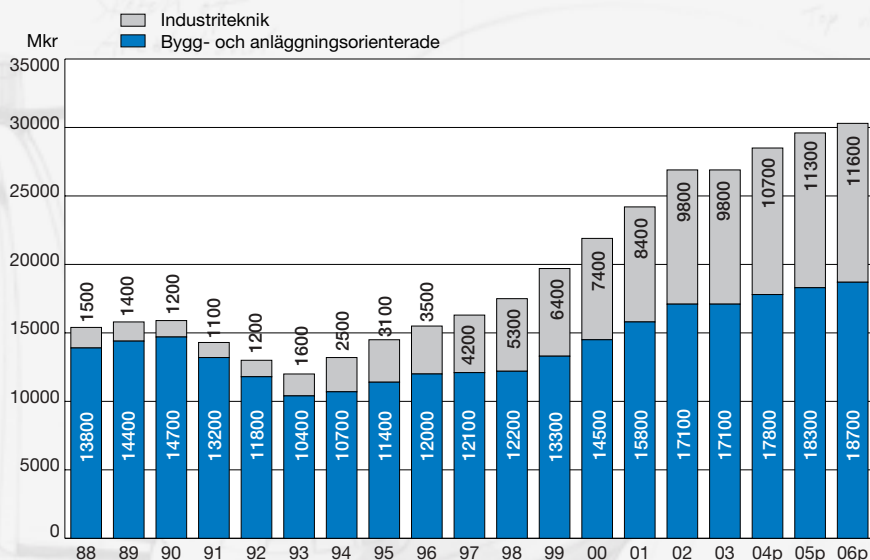
Orolig omvärld

"Ladies and gentlemen, ..we got him". På detta dramatiska sätt öppnade Paul Bremer, USA:s civile befälhavare i Irak, presskonferensen i Bagdad söndagen den 14 december 2003. Saddam Hussein var infångad. En förhoppning om lugn spred sig i världssamfundet. Lugnet infann sig dock inte. I Irak trappades våldet upp och i april var ett inbördeskrig nära. Kidnappningarna tog fart och oroligheterna kvarstår. Terroråderna blev fler än tidigare. Vi minns terrorbombarna på tre pendeltågstationer i Madrid i mars, den eskalerade konflikten mellan Israel och palestinska Hamas i april och Al-Qaidas attentat i al-Khobar i Saudiarabien i maj. Vi minns orkanerna Charlie, Francis och Ivan, som under augusti och september blåste bort börsvärden och upp oljepriset, oljestrejken i Norge och ryska myndigheternas pågående kamp mot oljebolaget Yukos. Den ekonomiska utvecklingen under året har i hög grad reflekterat dessa händelser, dess påverkan på USA:s politik, på dollarns värde och energipriset. Till detta hör frågan om hur USA skall hantera sitt stora budgetunderskott. Den ekonomiska tillväxten i världen har dock under året tilltagit även om händelserna ovan har förorsakat periodvisa hack i utvecklingen. Läs också på sid. 33.

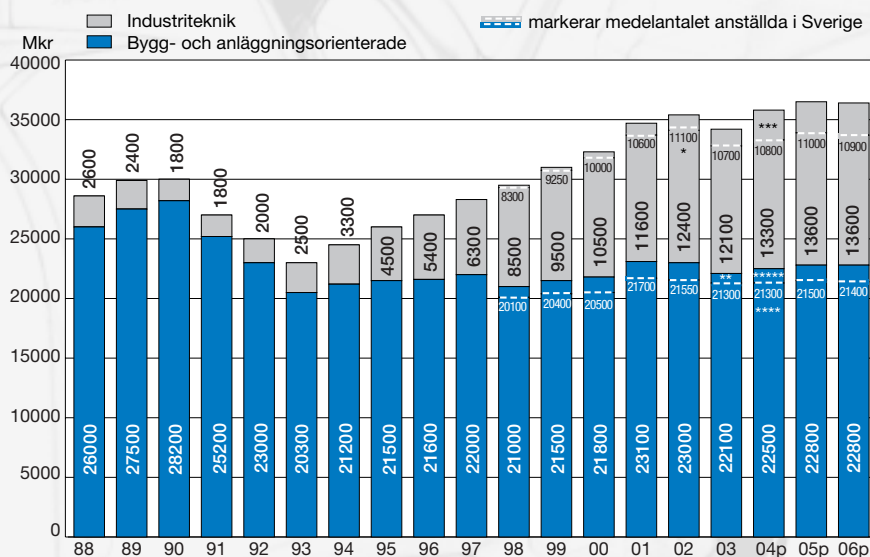
Tillväxt toppar 2004

På hemmaplan har det varit lugnare. Företagen går bättre, börsen har fortsatt att stiga och arbetsmarknaden har fått nya avtal efter endast ett mindre antal konflikter. BNP-tillväxten har successivt skrivits upp och bedöms i år hamna upp mot 3,5 % mot ca 1,7 % under 2003. Mycket talar för att tillväxttakten för 2005 och 2006 blir lägre än årets. Högre oljepris bidrar till att dämpa tillväxten. Osäkerheten kvarstår om dollarutvecklingen och om hur USA kommer att hantera statsfinanserna. Enligt OECD:s höstrapport kan tillväxttakten åter komma att öka något 2006. De strukturella problemen i gamla Europa gör trögheten större och tillväxten lägre. I Euro-området bedömer OECD att tillväxten i år blir ca 1,8 % för att därefter hamna på 1,9 % respektive 2,5 % under 2005 och 2006.

Branschens omsättning, MSEK

Medelantalet anställda i branschen

* tillskott med ca 900 årsarbeten genom Teleca's förvärv av AU-System.

** bortfall med ca 900 årsarbeten (verksamhet i Norge och Finland) efter Ramboll's köp av Scandiaconsult.

*** tillskott med ca 1100 årsarbeten efter SWECO's köp av PIC Engineering och Statkraft Grøner samt ÅFs köp av CTS Engineering.

**** tillskott med drygt 100 årsarbeten efter ÅFs köp av Fortum Teknik & Miljö.

***** tillskott med ca 300 årsarbeten efter SWECO's köp av Statkraft Grøner.

Källa: Svensk Teknik och Design

Bantning ger resultat

2003 var ett bantningsår i branschen. Företagen har tvingats göra kraftfulla neddragningar på svaga områden samtidigt som förstärkningar kunnat göras på några tillväxtområden. Företagen kommer överlag att

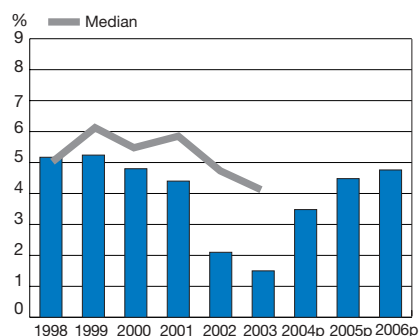
vara starkare och bättre rustade att möta de närmaste åren. Totalt sett har marknadsläget förbättrats sedan hösten 2003. Beläggningen (kapacitetsutnyttjandet) och orderintågen har successivt förbättrats och framtidsoptimism bland företagen har ökat.

Ekonomisk utveckling (löpande priser)

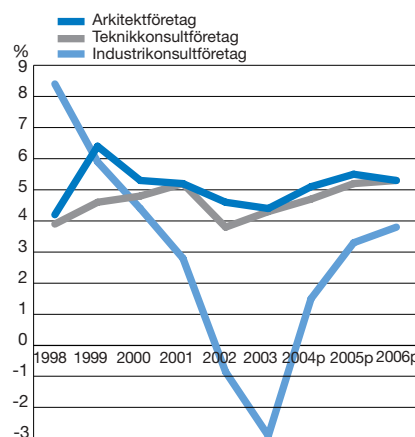
	Omsättning kkr per anställd									Resultat efter finansiella poster kkr per anställd								
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004p	2005p	2006p	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004p	2005p	2006p
De 200 största koncernerna	735	764	815	843	869	865	892	915	945	38	40	39	37	18	13	31	41	45
varav																		
byggorienterade	740	787	837	856	906	871	897	926	959	29	39	45	45	37	37	43	50	51
varav																		
arkitektföretag	761	854	863	900	878	888	907	930	955	32	55	46	47	40	39	46	51	51
teknikkonsultföretag	737	775	832	848	912	867	896	925	960	29	36	40	44	35	37	42	48	51
industriteknik	724	747	774	820	819	854	885	900	925	61	44	34	23	-7	-25	13	30	35

(uppgifterna för år 2000 - 2002 är exkl SPP/AP)
Källa: Svensk Teknik och Design

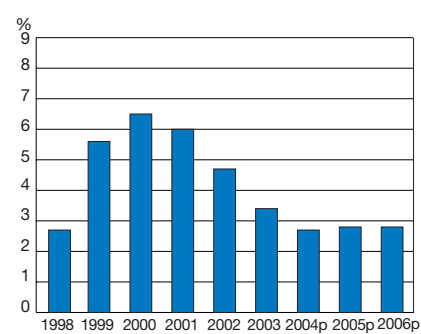
Vinstmarginaler i de 200 största konsultföretagen

Vinstmarginal

Lönekostnadsökning per anställd

Källa: Svensk Teknik och Design

Under 2003 minskade arkitektföretagen antalet årsarbeten med ca 200 eller ca 4 %. Under 2004 kan vi se en förbättring av beläggningen. På utbudssidan ökar uppdragen från bostadsproducenterna och på fastighets- och lokalmarknaden i övrigt kan vi också se en förbättring. Under 2004 kommer arkitektföretagen att hantera detta via en förbättrad beläggning. Möjligen kan kapacitetstaket vara nått i slutet av 2005 varvid någon nettonyanställning kan märkas. Handeln och upplevelseindustrin kommer troligen att visa fortsatt aktivitet under 2005. Aktiviteten bland kunderna på fastighetsmarknaden kommer att öka, men i måttlig takt. Andelen uppdrag som avser projektidentifiering och kundanpassning vid omflyttning är hög. Däremot får vi knappast se någon markant ökning av nybyggnadsprojektering. Vakansgraden i kontorsbeståndet i storstadsregionerna är fortfarande hög samtidigt som sysselsättningen och behovet av kontorsyta inte ökar. Tillskotten kommer där kunderna vill etablera sig i nya lägen.

Infrastrukturuområdet hett

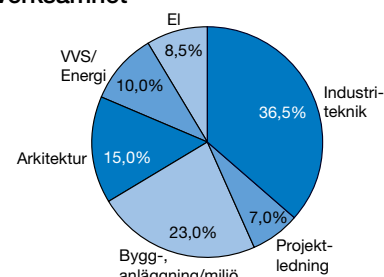
Teknikkonsultföretagen med sin bredare verksamhet klarade en bantning på ca 100 årsarbeten eller ca 0,5 % under 2003. I huvudsak har neddragningen skett inom verksamheter på den svaga husmarknaden. Under 2004 kan marknadsförbättringarna i första hand hänföras till infrastrukturuområdet och andra anläggningsprojekt inom energi- och kraftområdet. På infrastrukturuområdet är projekteringskapaciteten i stort intäckt under hela 2005. Kommer de stora projekten att börja byggas enligt dagens tidplan under 2006 kan vi räkna med fortsatt god beläggning för konsultföretagen, då i form av detaljprojektering.

Industrikonsulter kan åter expandera

För industrikonsultföretagen fortsatte neddragningarna på hemmamarknaden under 2003 med ca 400 årsarbeten eller drygt 3,5 %. Det gör 700 årsarbeten på hemmaplan under 2002-2003. I gengäld har de största företagen ökat antalet anställda något på utländska marknader.

Industrin bedömer sin konjunkturuppgång som stark med ökad produktion och försäljning. Investeringarna bedöms öka påtagligt, såväl i år som under 2005 och 2006. I vår Investeringssignal i oktober kunde vi dock inte räkna in den fortsatt goda beläggning och orderstock för våra industrikonsulter, som vi hoppats på. Optimismen hos industrikonsulterna avseende orderutvecklingen under våren 2005 är emellertid god. Med trimmad bemanning kan konsultföretagen få en välbehövlig positiv ekonomisk utväxling av den ökande efterfrågan. Under 2004

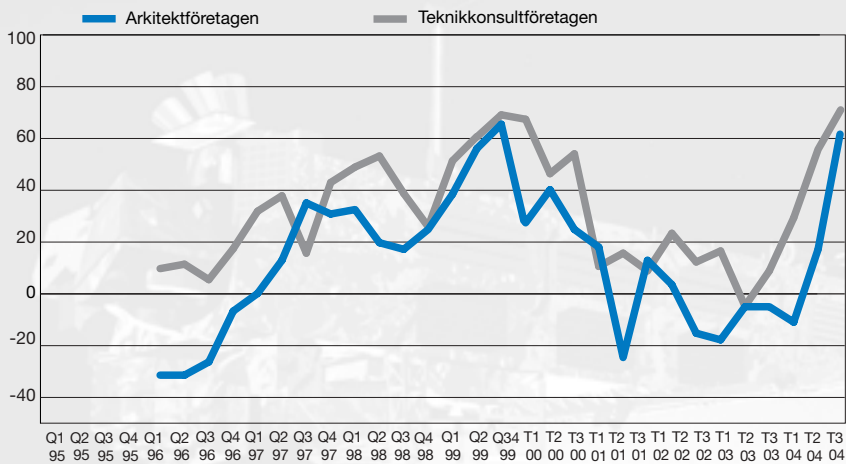
Branschens omsättning fördelad på verksamhet

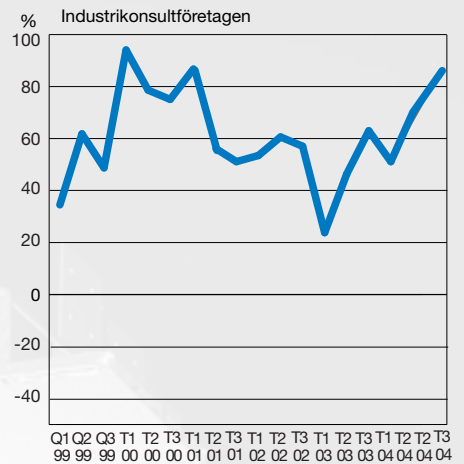
Källa: Svensk Teknik och Design

Investeringssignalen – prognos för företagens orderläge

Arkitekt- och teknikkonsultföretagen

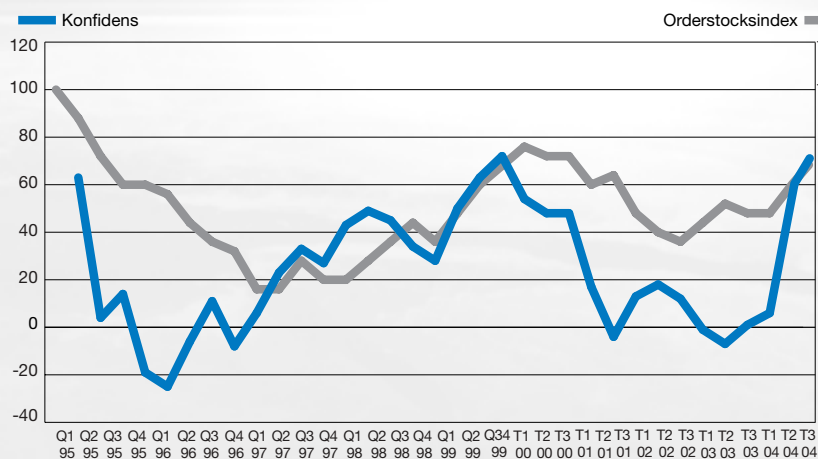
Industrikonsultföretagen

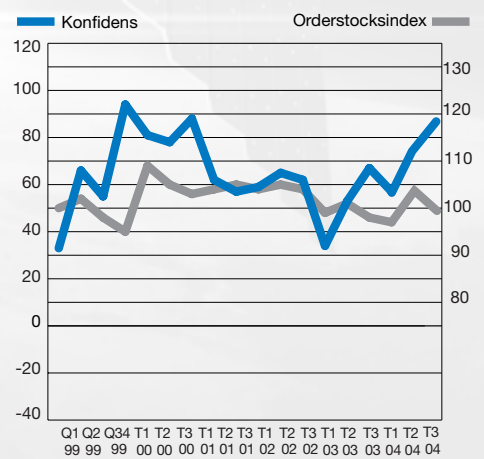
Källa: Svensk Teknik och Design

Orderstocksindex jämfört med förväntningar på orderläget om 6 månader

Arkitekt- och teknikkonsultföretagen sammanvägt

Industrikonsultföretagen

Källa: Svensk Teknik och Design

bedömer vi att utbudet tagits främst i form av ökat kapacitetsutnyttjande med viss nyanställning på några nischområden. Samtidigt har den negativa resultatutvecklingen brutits. Priserna ser ut att utvecklas åt rätt håll, men från en mycket pressad nivå. År 2005 kan så åter bli ett år med tydlig expansion, delvis med hjälp av outsourcing-affärer.

Vändpunkt 2006

Huruvida 2006 blir avslutning på den konjunkturuppgång vi nu är inne i är svårt att bedöma. Industrin kommer säkert att reagera om den känner en allmän avmattning av den ekonomiska utvecklingen. Och vi

kan inte hoppas på att konjunkturen denna gång skall ha en längre topp än vanligt. För arkitekt- och framför allt teknik-konsultföretagen bör dock också 2006 kunna räknas in som ett någorlunda hyggligt år. Bygg- och anläggningsinvesteringarna är sencykliska dvs. de uppträder med viss eftersläpning jämfört med t ex BNP-utvecklingen.

Vi understryker att innevarande konjunkturuppgång är betydligt svagare än den förra kring år 1998-2000. Det bör också dämpa marknadsförväntningarna för vår egen bransch. Marknaden är dock så pass aktiv att enskilda företag kan göra mycket av den. Branschen som helhet får använda denna

konjunkturuppgång till att öka produktiviteten, rätta till prisbilden och få upp lönsamheten till mer uthålliga nivåer.

Prisutvecklingen kräver vaksamhet

Prisbilden har under ett par år med svag marknad utsatts för hård press. Under 2003 blev utvecklingen otillfredsställande. Mest stryk har prissättningen på de riktigt kvalificerade tjänsterna tagit. I takt med att marknaden visar en försiktig återhämtning har under 2004 den negativa trenden brutits och prisutvecklingen ser nu att plana ut. Produktiviteten har ökat i takt med att företagen trimmat organisationerna. Konkurrensstrycket lär inte släppa. Ändå räknar vi med

att en måttlig förbättring ligger inom räckhåll under 2005. Men företagen måste lägga större möda på att kontinuerligt och aktivt arbeta med prissättningen på sina tjänster.

Rekordlåg lönsamhet på väg upp

Lönsamheten för branschen sammantaget blev under 2003 den lägsta på 20 år, bortsett från de desperata åren 2001-2002. Vinstmarginalen för de 200 största företagen gick under 2003 ned till 1,5 % jämfört med 2,1 % året innan. För de 30 största företagen blev marginalen t o m så låg som 0,35 %. I år och de närmaste två åren får vi se kraftiga förbättringar. Detta sagt med reservation för att inga större negativa överraskningar dyker upp när de börsnoterade företagen från 2005 (med jämförelsetal för 2004) skall följa de nya redovisningsreglerna, IAS/IFRS. Bland annat skall goodwill och pensionsåtgärderna värderas på nytt sätt.

I princip är det industrikonsultföretagen, som dragit ned lönsamheten. Kraftiga nedskärningar och omorganisationer har kostat på. Samtidigt har prispressen och konkurrenstrycket varit utmanande. Industrikonsultföretagen bland de 200 största företagen hade under 2003 en (vinst) marginal på nära -3 % mot knappt -1 % under 2002.

Arkitektföretagen, som också tvingats fortsätta skära ned under 2003 överraskade däremot positivt med en marginal på ca 4,4 % (arkitektföretagen bland de 200 största), endast obetydligt sämre än under 2002 då marginalen var 4,6 %. Teknikkonsultföretagen förbättrade under 2003, i linje med våra tidigare prognoser, marginalen till 4,3 % jämfört med 3,8 % under året innan.

Lönekostnadsutvecklingen på väg mot realism

Lönekostnaderna per medeltal anställd för branschens 200 största företag under år 2003 ökade med i överkant av ca 3,4 %. Det var för högt för rådande marknadsläge, men ändå på en helt annan nivå än de förödande 4,7 % under 2002. I dessa siffror inkluderas resultatbaserade ersättningar och lönekostnader för strukturförändringar. SCB anger att arbetskraftskostnaderna under 2003 steg med ca 3,4 % för tjänstemän och 3,5 % för arbetare (lönekostnader och sociala avgifter sammantaget).

För arkitektföretagen ökade under 2003 lönekostnaderna per anställd med ca 3,7 % (föregående 5,0 %), för teknikkonsultföretagen med ca 3,5 % (föregående 5,0 %) och för industrikonsultföretagen med ca 2,9 % (3,1 %).

Företagens fokus på att etablera mer hållbara resultatnivåer trots en pressad prisbild, utebliven sysselsättningsökning och med nya löneavtal för 2004-2007 ökar möjligheten till mer realistiska lönekostnadsökningar under några år. Siktet vid kommande lönerevisioner måste då mer tydligt vara inställt på de nominella avtalsnivåerna. Baserat på de uppgifter vi fått pekar prognosen för år 2004 på en lönekostnadsökning per anställd på ca 2,8-2,9 % för arkitekt- och teknikkonsultföretagen och 2,3-2,4 % för industrikonsultföretagen. För branschen i sin helhet innebär detta ca 2,7 %.

Förädlingsvärdet ökar

Förädlingsvärdet har vi mätt som summan av samtliga löne- och andra ersättningar och lönebikostnader samt rörelseresultatet efter avskrivningar – även av goodwill. Det vägda snittet för de 200 största företagen för år 2003 blev 552 kkr/anställd (539 kkr under 2002). Per anställd ökade arkitektföretagen förädlingsvärdet till ca 584 kkr (547 kkr), teknikkonsultföretagen till 569 kkr (562 kkr) och industrikonsultföretagen till 538 kkr (511 kkr). Ett företags förädlingsvärde kan förenklat sägas vara ett mått på kundernas värdering av företagets tjänster.

Jämförelse med andra branscher

Omsättning/anställd (kkr)	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996
Managementkonsulter	1630	1600	1490	1825	1830	1600	1380	1200
IT-konsulter (adm.)	1000	1130	1040	1020	1075	1050	1160	1090
Advokatbyråer	1485	1480	1610	1300	1225	1200	1150	1150
Marknadsundersökare	895	900	990	1035	895	830	860	1070
PR & Kommunikation	1020	1020	1050	1350	1085	990	960	970
Reklam	1065	1125						
Revisorer *	970	880	920	890	880	800	750	760
samt enl. vår tabell på sid. 10								
Industriteknikkonsulter	866	823	824	779	755	726	797	730
Arkitekter/byggtknikkonsulter	850	897	835	823	768	730	674	680

* baserat enbart på de 10 största.

En jämförelse med andra kunskapsbranscher med högt utbildad personal är intressant att göra. Nedanstående jämförelsetal från de 30-50 största företagen i några branscher är hämtade huvudsakligen från Affärsvärlden och Veckans Affärer.

Källa: Svensk Teknik och Design

Lågkonjunkturen kvinnofälla

Andelen kvinnor i branschen ökade under slutet av 90-talet, men utvecklingen bröts 2002 då kvinnoandelen minskade från ca 25 % till knappt 24. Den negativa trenden höll i sig också under 2003 då andelen minskade till ca 23 %. Orsaken är de nedskärningar som gjorts. Bland arkitektföretagen är kvinnoandelen strax under 40 %. Även om de relativt påfrestande neddragningarna bland dessa företag drabbat båda könen lika får det märkbar effekt när vi räknar kvinnoandel i hela vår bransch. Generellt medför turordningsreglerna på arbetsmarknaden att de senast anställda drabbas. Yngre kvinnor utgjorde för några år sedan en försvarlig del av de nyanställda. I högkonjunktens 2001 var ungefär var tredje anställd en kvinna. Som marknaden ter sig nu torde dock andelen kvinnor åter öka från år 2005. Dessvärre har andelen kvinnor på de tekniska högskolorna minskat något de senare åren.

Antalet kvinnor bland de 300 största företagens vd:ar var i slutet av 2004 dock ett par fler än året innan – nio stycken. Därtill fanns oförändrat en handfull i dotterbolag till de större koncernerna. Och bland de 300 största företagen hade andelen kvinnor i styrelserna ökat till knappt 10 % (föregående 7) av de i snitt knappt 5 styrelseledamöterna per företag.

Stimulerande arbetsmiljö

Vår bransch har en bra arbetsmiljö med spännande problemlösning och mycket projektarbete.

Bygg- och industriinvesteringar

Branschens företag arbetar tidigt i investeringscykeln och den direkta bygg- eller industriinvesteringen följer i snitt 1-1 1/2 år efter utrednings- och projekteringsinsatsen. Marknaden för arkitekt- och teknikkonsultföretagen har sakta men säkert återhämtat sig under 2004. Av den "Investeringsignal" Svensk Teknik och Design presenterade i oktober framgår att marknadsläget under hösten utvecklats bra. Prognosen för bygginvesteringarna justeras upp något för 2004 till +1 % varefter investeringarna successivt ökar under 2005 och 2006.

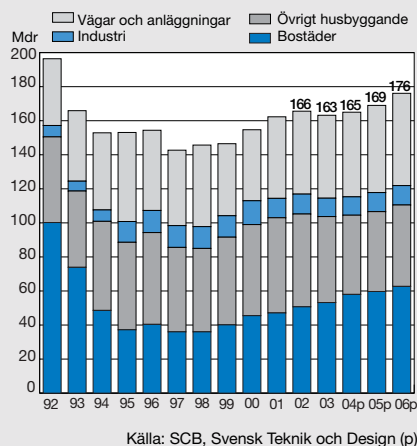
Under 2004 är det framför allt bostadsinvesteringarna som ökat. Igångsättningen av nya flerbostadslägenheter har skett i en oväntat hög takt. I en jämförelse blir investeringsökningen under de två följande åren positiv men måttlig. Teknikkonsultföretagens goda marknadsläge på infrastrukturområdet ger riktigt tydligt genomslag på investeringsområdet först under 2006. Arkitekt- och teknikkonsultföretagen ser en glädjande men försiktig ökning av uppdrag mot fastighets- och lokalmarknaden – en högre andel än vanligt är dock av utredningskaraktär. Vi bedömer dock att investeringarna på detta område bottnar på en mycket låg nivå under våren 2005, men kommer endast att visa en mycket blygsam ökning under 2006. Vi kommer visserligen att ha kvar höga kontorsvakanser under flera år, men fastighetsbolagen kommer inte enligt vår bedömning att "vänta ut" marknaden. Nyetableringar, omflyttningar och ombyggnader kommer att öka. Utebliven sysselsättningsökning i arbetslivet kommer dock också fortsättningsvis att utmana marknaden.

Stark industrikonjunktur

Avsevärt slimmade har industrikonsultföretagen under 2004 upplevt en förbättrad belägnings- och ordersituation. Den svenska industrikonjunktursen har förbättrats kraftigt under året med ökad försäljning och produktion. Hittills har dock en försvarlig del av återhämtningen klarats genom ett ökat kapacitetsutnyttjande i produktionsanläggningarna, men kapacitetstaket verkar nu i stort sett vara nått.

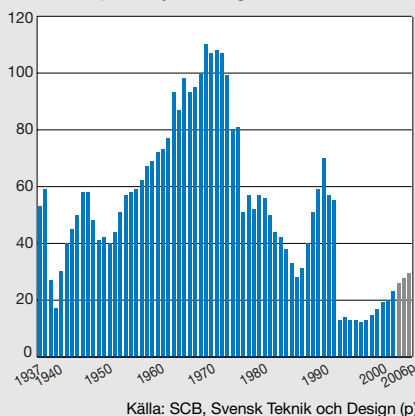
Förstärkningen av industrikonsultföretagens orderläge blev dock under tidig höst försiktigare än under våren. Detta motsäger i ett kort perspektiv de nu mycket positiva investeringsprognoser som industrin själv och SCB lämnar. Ökningen för 2005 skrivs upp till 8-10 %. Vi hoppas kunna få se detta positivt genomslag i industrikonsultföretagens uppdragsportföljer. De tillverkningsområden som har mest positiv utveckling återfinns inom massa/pappers-, gruv-, maskin- och

Bygginvesteringar miljarder kronor 2003 års prisläge

Källa: SCB, Svensk Teknik och Design (p)

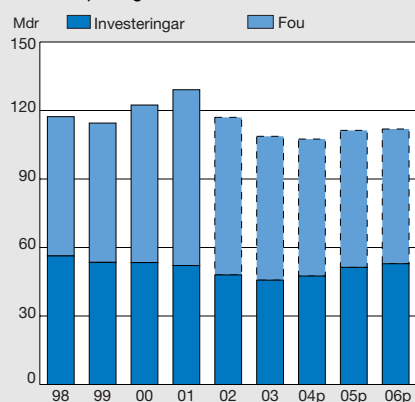
Bostadsbyggandet i Sverige – antal tusental påbörjade lägenheter

Källa: SCB, Svensk Teknik och Design (p)

Industrins investeringar i maskiner och utrustning

2003 års prisläge

Källa: SCB

telekomindustrin. Därtill förutser vi en fortsatt god investeringsutveckling på energi/kraftområdet. Fordonsområdet är innan beslut fattats om utvecklingen för GM/SAAB i Trollhättan ett osäkert område.

En sådan bransch skall ha låga sjuktal. Under 2003 var den totala sjukfrånvaron i branschen ca 2,8 % av tillgänglig arbetstid. Det är ungefär densamma som året innan då vi angav knappt 3 % (räknat på en mindre population). I den privata sektorn var sjukfrånvaron drygt 3,5 % under 2003 enligt SCB:s frånvarostatistik. Under 2003 utgjorde andelen långtidssjuka i branschen ca 42 % (eller knappt 1,2 %-enheter). Vi har inte underlag för att i siffror jämföra med tidigare år. Däremot har vi på annat sätt fått företagens omdöme att långtidsfrånvaron i vart fall inte ökar. Andelen långtidssjukfrånvaro varierar dock betydligt i de mindre företagen. Åtskilliga företag har ingen långtidsfrånvaro alls. I några fall är den dock besvärande hög. För dessa företag kan de från 2005 av regeringen föreslagna reglerna för sjukersättning bli kostsamma.

Konsolideringen i branschen

Konsolideringen i branschen kan komma att ta fart igen när marknaderna förbättras. På den svenska marknaden är ÅF:s utköp av Fortum Teknik & Miljö det största förvärvet. Åtskilliga mellanstora eller mindre förvärv har dock gjorts. Intressanta exempel är Tyréns' köp av Temaplan med samhällsekonomiska utredningsresurser och ÅF:s köp av STIBI, som har liknande karaktär. Utomlands har åtskilliga större konsultföretag byggt upp eller förvärvat denna typ av kompetens. Under året har vi sett en arkitektfusion genomföras. HusPlanCinnober Arkitekter bildades genom samgående av HusPLAN Arkitekter och Cinnober Arkitekter. Arkitektfusionerna är inte alltför vanliga, men börjar dyka upp utomlands. I Danmark har nyligen Arkitema och AA Arkitekter gått samman och bildat ett av de två största arkitektföretagen där. I England börsstoppades i slutet av november handeln i noterade arkitektföretaget Aukett Group sedan de börjat förhandla om samgående med kollegan Fitzroy Robinson Ltd. I USA och Kanada har åtskilliga stora affärer genomförts, men annars verkar storföretagen med mogna hemmarknader se sig om efter förvärv utomlands. Vi har en tvärnordisk konsolidering, men intresset för förvärv i länder med nyvaknade marknader är mer påtagligt.

Produktion rinner ur landet

Fastighetsbranschen slog 2003 rekord i affärsvolym med ca 80 miljarder kronor.

Volymen för 2004 pekar på nära 100 miljarder. Samtidigt som de svenska fastighetsbolagen i stor utsträckning pga ogynnsamma skatteregler monteras ned har utländska bolag och fastighetsfonder köpt som aldrig förr – även svenska köpare har åter aktiverat sig. Fastigheterna står ju som tur är kvar. Värre är att Sverige i övrigt tappat volym av utländska direktinvesteringar. Produktion och tjänster rinner än så länge sakta ut ur landet. Ericsson, Electrolux, Volvo, SAS, Autoliv och kanadensiska Bombardier är några av företagen som flyttar produktion eller tjänster till länder med konkurrenskraftigare kostnadsläge. Och tung energi-krävande basindustri knorrar över dyr el. Kampen mellan Trollhättan och Rüsselsheim om produktion av General Motors SAAB/Opel-modeller pågår. Och om befintliga arbetstillfällen inte försvinner så skapas de tillkommande på andra marknader. Naturligtvis är inte bara Sverige utsatt. Många mogna industriländer som det gamla Europa och t o m i vissa avseenden USA får rekonstrueras för att hålla uppe sysselsättningen. De har dock den fördelen att de själva är stora marknader. Den fördelen har inte offsidebelägna Sverige. Samtidigt vill näringslivet producera till så låga kostna-

der som möjligt för att klara konkurrens och utvecklas. Vi får se till att behålla greppet om verksamhetsstyrning, om teknisk utveckling och forskning på konkurrenskraftiga områden.

Resan går österut

Med högt kostnadsläge för volymproduktion kommer både produkter och tjänster av låg- och medelhög teknisk nivå i accelererande takt lämna landet. Den långsiktiga förmågan att klara välfärden undergrävs med kortare arbetstid. Det är inte direkta löner som jämföres utan arbetskraftskostnad per prestation. Här måste vi vara konkurrenskraftiga för att behålla och utveckla fler arbetstillfällen i landet. Det kräver mer arbete.

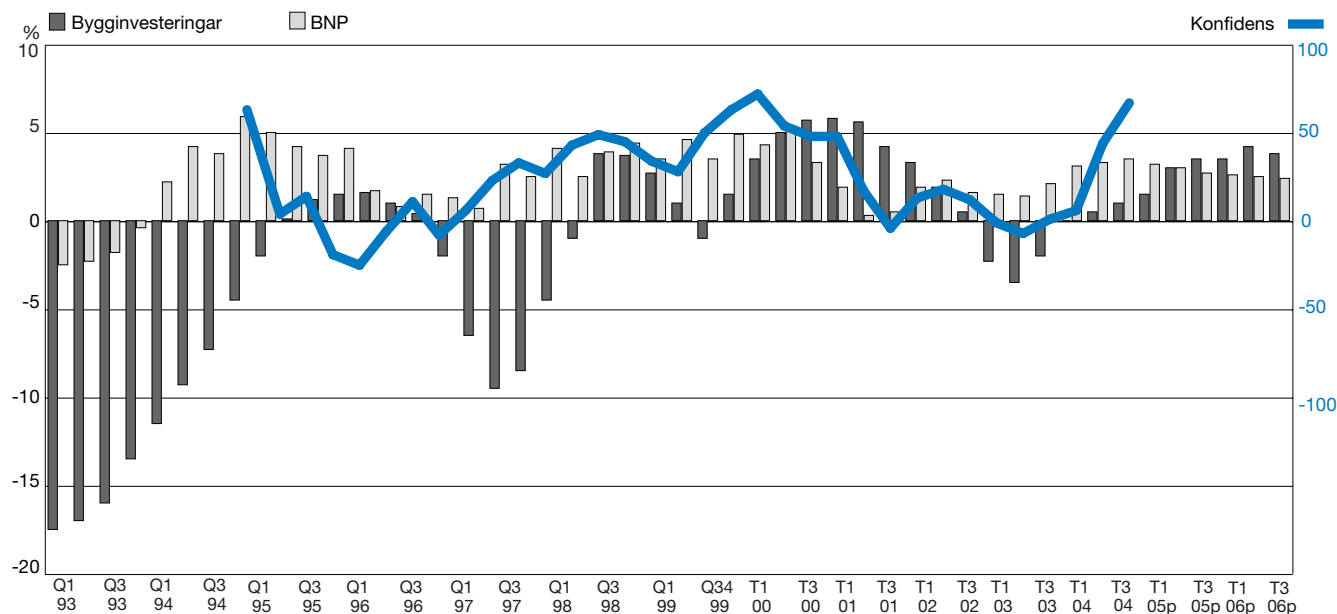
De nya EU-länderna och Ryssland är växande marknader och västkaptal flödar in i länderna och bolag etableras. Vi ser en kraftigt ökad aktivitet bland arkitekt- och konsultföretagen att skaffa sig ingångar till de nya länderna. Först ut var teknikkonsultföretagen då länderna började uppbyggna den av infrastrukturen, vatten- och energiförsörjningen med miljömedvetna förtecken. När så Västeuropas industrier börjat förlägga produktion i länderna blir det

viktigt för industrikonsultföretagen att följa med sina kunder. Brittiska, holländska, tyska och franska konsultföretag med internationell vana har snabbt varit på plats följda av finska och danska – och nu svenska. Etableringarna kommer också att användas för att öka konkurrenskraften i uppdrag på de egna hemmamarknaderna. Och i vår bransch får vi vara beredda på att framför allt de nya närbelägna EU-marknaderna av egen kraft kommer att konkurrera på vår hemmaplan med kostnadseffektiva kvalificerade erbjudanden.

Nya handelshinder

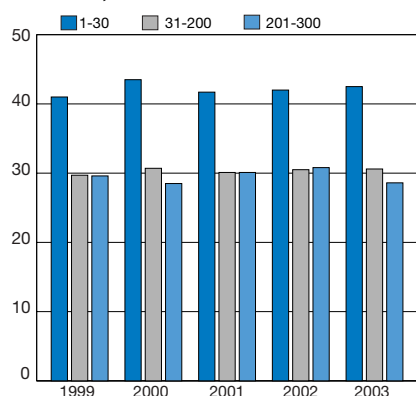
Den allt snabbare handelsförskjutningen österut medför olika former av protektionistiska inslag. Inom EU vars grundbultar är de tre rörligheterna föder ny konkurrens handelshinder i form av svårforcerbara arbetsmarknadsbarriärer. Regeringar och fackförbund går i spetsen. Men marknadsekonomierna pressar på och har sin gång långsiktigt. Vi ser hur reglerna på arbetsmarknaden i Tyskland, om än under högljudda protester, förändras mot mer flexibel och längre arbetstid. Detta för att bilindustrin och annan industri så långt möjligt och ytterligare några år skall kunna säkra arbets-

Arkitekt- och teknikkonsultföretagens förväntningar på orderläget i relation till de sencykliska bygginvesteringarna och BNP-utvecklingen

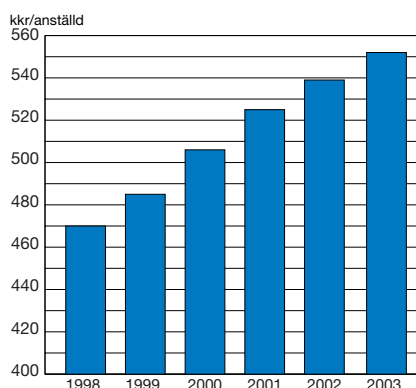

Diagrammet visar hur förändringar av volymen bygginvesteringar uppträder fasförskjutet jämfört med motsvarande procentuella ändringar i BNP. Toppar och bottnar infaller något år senare (sencykliskt) än motsvarande i BNP-utvecklingen. Den heldragna kurvan beskriver vid varje mätillfälle arkitekt- och teknikkonsultföretagens bedömning av det egna orderläget "om ett halvår".

Soliditet, %

Förädlingsvärdet för de 200 största företagen

Källa: Svensk Teknik och Design

tillfällen och stärka den tyska industrins konkurrenskraft. Lägre sysselsättning och en åldrande befolkning ställer också nödvändiga krav på rekonstruktion av sociala system från en annan välfärdstid. I Europa har vi ca 25 semesterdagar per år mot till exempel ca 12 i USA.

Pricerunner.global

Under 2003 mottog Kina för första gången störst volym utländska investeringar, 53 bUSD mot USA på andra plats med 40 bUSD. Världens nya tillverkningsregion finns i bältet Sydkorea, Taiwan och södra Kina. Och allt större produktionsvolymerna läggs ut i Kina. De har stora handelsöverskott mot superkonsumenten USA och nästan lika stort underskott mot Japan, Taiwan och andra asiatiska länder från vilka de importerar sammansättningsvaror.

En ökande ström industrier etablerar sig i Kina för att producera och avsätta produk-

De 30 största svenska koncernerna

	Omsättning per anställd, kkr					Resultat efter fin.post./anställd, kkr				
	99/00	00/01	01/02	02/03	2003/04	99/00	00/01	01/02	02/03	2003/04
De 30 största koncernerna varav	764	805	833	862	857	34	38	34	9	3
byggorienterade	768	823	835	897	850	29	39	41	26	29
industriteknik	755	779	824	823	866	44	35	23	-9	-31

Källa: Svensk Teknik och Design

terna i landet. Nyare exempel är fordonsindustrin och telekomindustrin. I takt med att städer och infrastruktur, energi- och vattenförsörjning utvecklas flockas också arkitekt- och teknikkonsultföretag för att i samarbete med statskontrollerade lokala institut och exploatörer erbjuda sina tjänster. Startkottet var till viss del uppbyggnaden inför sommar-OS 2008.

Världens nya kontor

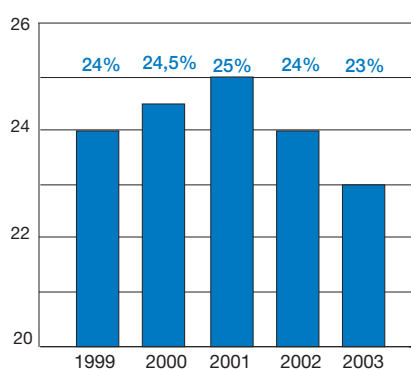
Indien har friare näringslivsregler, men är än så länge en begränsad marknad utan modern infrastruktur. Inflödet av utländska investeringar är begränsat. Men de har högt utbildade engelsktalande ungdomar och årligen utexamineras 300000 ingenjörer inom olika områden. Och i Indien lönar sig utbildning. För oss mest kända områden är IT- och bioteknikområdena, men också industriell- och anläggningsorienterad teknik är framträdande områden. Vi har i tidigare Branschöversikter skrivit om de satsningar och förvärv, som t ex US-jätten CH2M Hill, engelska Mott MacDonald och Pell Frischmann gjort. Deras indiska verksamheter stödjer processen i de kommersiella uppdrag de har i Asien och på andra ställen. Ram-böll har sedan länge en indisk samarbets-

partner. WSP Group är ett färskt exempel och har satt upp ett mindre kontor. Holländska Arcadis har en samarbetspartner och nu etablerar DHV ett Global Engineering Center för att på ett kostnadseffektivt sätt stödja bolagets och dess samarbetspartners europeiska verksamhet.

De största strukturaffärerna

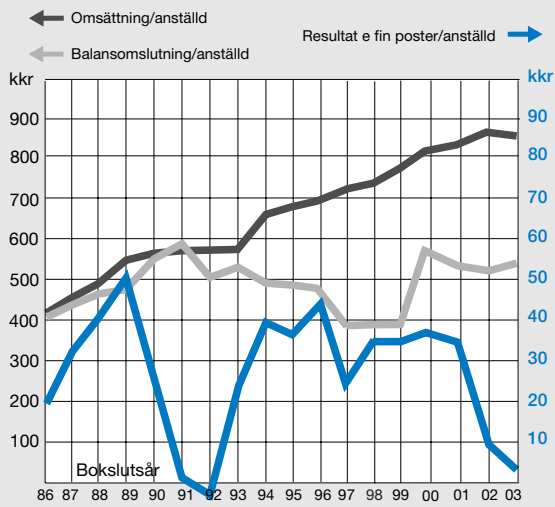
I vår förra Branschöversikt kunde vi i korrektur pressa in nyheten om att SWECO köpt finska PIC Engineering med ca 900 anställda. Därefter har många stora affärer genomförts på det internationella planet. US-build-design jätten Jacobs Engineering, Inc, noterad på New York börsen, avtalade i juli om förvärv av skotska Babtie Group med ca 3500 anställda. I december 2003 kunde US-konsulten CH2M Hill efter budgivning köpa Lockwood Greene Inc. med ca 2500 anställda för 95,5 MUSD. Säljare var konkursboet för moderbolaget J.A.Jones. I februari köpte börsnoterade Capita Group (provider of business process outsourcing) det engelska konsultföretaget Symonds med ca 800 anställda. Det lades ihop med verksamheter inom FM och Capita Symonds bildades med ca 2500 anställda. Senare köpte Capita Symonds upp Percy Thomas Architects med ca 250 anställda. I september förvärvade amerikanska AECOM ett av Kanadas större konsultföretag UMA Group med 1000 anställda. Dessförinnan hade kanadensiska Hatch Group förvärvat sin nationskollega Acres International med 800 anställda. Kanadensiska Stantec Inc., noterad på Torontobörsen, köpte multidisciplinära US-konsulten Sear-Brown, Inc. med ca 500 anställda. Den nordiska ettan Jaakko Pöyry har under året köpt österrikiska Verbundplan och dess systerföretag tjeckiska Aquatis med tillsammans ca 470 anställda. ÄF:s förvärv av (68 %) av finska CTS Engineering Oy berör ca 260 anställda.

Andel kvinnor i branschen

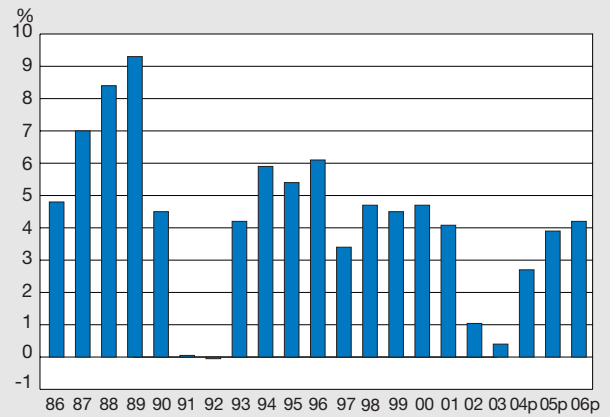

Källa: Svensk Teknik och Design

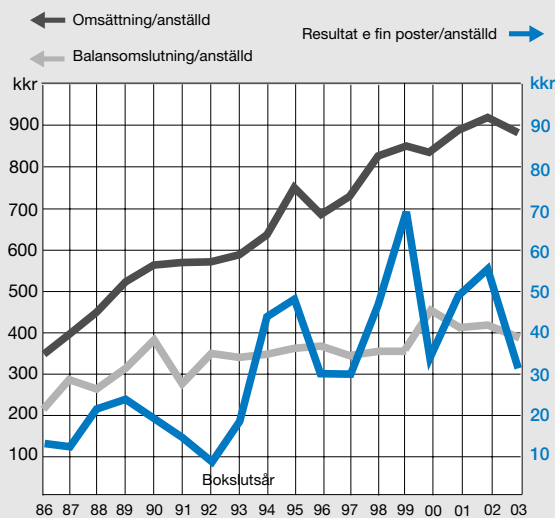
De 30 största svenska koncernerna

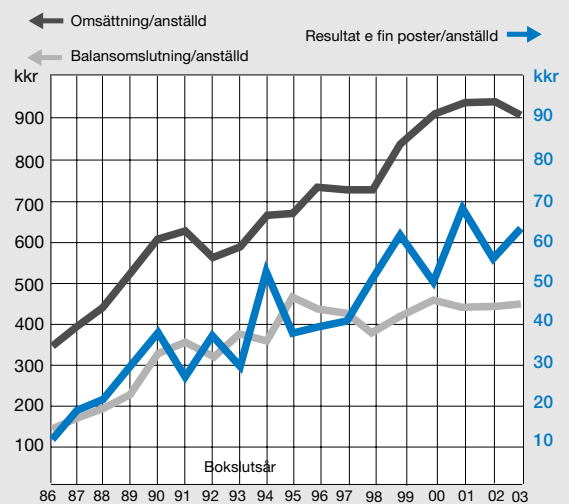
Vinstmarginaler i de 30 största konsultföretagen

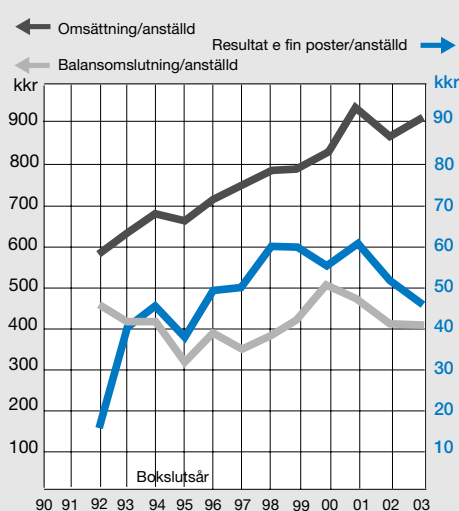
Koncern 31-50

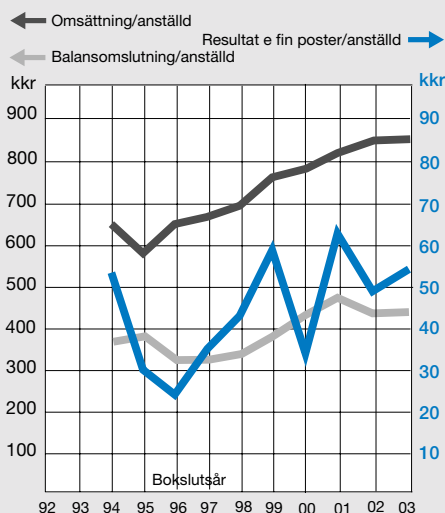
Koncern 51-100

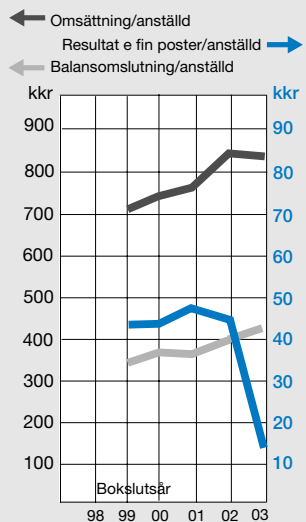
Koncern 101-150

Koncern 151-200

Koncern 201-300

SWECO störst 2004

SWECO blev genom förvärvet av PIC Engineering Oyj Sveriges största teknik-konsultföretag. Förvärvspriset motsvarade ett p/s på ca 0,35. Förvärvet finansierades delvis genom nyemission av B aktier. CapMan och ledningen i PIC kom att äga 9,9 % av kapitalet och 4,8 % av rösterna i SWECO. I juli tecknande SWECO PIC avtal om förvärv av Kemira Engineering med ca 70 anställda från kemikoncernen Kemira. SWECO Viak ökade sin ägarandel till 90 % i litauiska miljökonsultföretaget Baltic Consulting Group, BCG med ca 35 anställda.

I mars förvärvade SWECO FFNS interiör- och designföretaget Avista. Bolaget svarar också för inredningsleveranser, omsätter ca 40 mkr och arbetar i Sverige, Norge och Ryssland. SWECO FFNS och finska Eagle Group International genom Laitila Arkitekter Oy har på senhösten vunnit en rysk tävling utlyst av ett av Skanskas dotterbolag om ett bostadsområde i St. Petersburg. För nya Citybanan i Stockholm fick SWECO VBB i samarbete med Carl Bro uppdrag att ta fram systemhandlingar för nya stationer och uppgångar i innerstaden. Uppdraget skall vara klart 2005. Ett än större uppdrag fick SWECO och Carl Bro för att projektera två delsträckor på Norra Länken i Stockholm. Uppdraget är värt nära 100 Mkr, skall vara klart vid slutet av 2005. På 60-talet var SWECO, genom dåvarande VBB, konsult vid den omskrivna flytten av templen i Abu Simbel i Egypten. I mars fick SWECO ytterligare ett uppdrag att rädda egyptiska kulturminnena Luxor- och Karnaktemplen (på världsarvslistan) vid Nilens strand undan söndervittring.

För att likviditeten i aktien skulle öka tecknade SWECO i februari avtal med Hagströmer & Qviberg Fondkommission om att de agerar market maker i B-aktien. I juni förvärvade genom s.k. book-building institutionella placerare aktier representerande ca 11 % av kapitalet och 5,6 % av rösterna. Majoriteten av aktierna såldes av CapMan. Den 26 november värderades SWECO på börsen för första gången till över 2 miljarder kronor.

WSP förvärvade i januari 2004 det finska Consulting KORTES, som ägts av ledningen och har drygt 100 medarbetare bland annat specialiserade på bro- och stålbyggnads-

De 50 största grupperna inom industriteknik

		Koncern / Företag	Bok- slut	Omsätt- ning	(Före- gående)	Antal anställda	
(STD) 1	1	Teleca AB	03	2455,5	2090,1	2496	
STD 2	2	Semcon AB	03	1198,7	1200,2	1504	
(STD) 3	3	ÅF - affärsområden	03	*953,0	920,0	*1105	
(STD) 4	4	WM-data Caran	*03	705,0	800,0	790	
STD 5	5	Epsilon AB	03	580,8	716,6	785	
STD 6	6	Xdin AB	03	200,1	178,6	233	
STD 7	9	Rejlerkoncernen (del av)	03	*169,0	140,0	*218	
STD 8	8	Jaakko Pöyry AB (sv. koncernen)	03	139,0	153,2	195	
	9	Inac Process AB	03	117,9	127,1	151	
STD 10	7	Gesab AB	02/03	113,5	158,3	161	
STD 11	12	Pro Tang AB	03	113,1	117,2	166	
STD 12	14	SWECO Industriteknik	03	110,6	118,5	129	
STD 13	*	PIC Engineering AB (Sweco 2004)	03	103,4	107,4	110	
STD 14	13	Ingemansson Technology AB	03	99,5	105,4	103	
	15	Condesign AB	03	82,7	71,3	122	
	16	Consat Engineering AB	03	78,1	71,4	102	
STD 17	20	JA Produktutveckling AB (dt Etteplan Oy)	03	66,5	69,9	107	
STD 18	24	Avalon Technology AB	03	54,1	41,2	69	
STD 19	21	IKG IndustriKonsultGruppen	03/04	54,0	55,0	79	
	20	Creator Teknisk Utveckling AB	02/03	52,5	39,6	36	
(STD) 21	23	Eurocon Consulting AB	03	51,5	51,8	66	
STD 22	22	Centaur Design AB	02/03	47,3	54,3	72	
STD 23	15	Rücker Nord AB	03	40,6	101,8	57	
STD 24	11	WSP Systems (del av)	03	*32,0	120,0	41	
STD 25	*	Knightec AB					
		(fd KOMAB Industriteknik AB)	02/03	31,9	0,0	43	
	26	27	Evolor Group AB	02/03	29,4	31,0	33
	27	(-)	Solvina AB	02/03	29,0	12,8	18
	28	(-)	Cross Design i Göteborg AB	03	27,8	18,4	32
STD 29	17	KPA i Karlstad AB	02/03	27,3	78,3	46	
STD 30	29	Cidema AB	03	26,4	26,1	37	
STD 31	30	Järnvägen AB					
		(Bergström, BEKAB, Indautomat m fl)	03/04	26,0	26,3	35	
STD 32	28	LUTAB Luthanders Ingenjörbyrå AB	03	25,8	27,2	27	
STD 33	42	Koteko AB	03	25,7	16,8	21	
STD 34	26	Fasitet AB	02/03	24,8	35,2	16	
	35	*	Ergonomidesign AB	02/03	23,0	23,6	27
STD 36	36	LinPro AB	03/04	21,7	22,0	26	
STD 37	39	Råbe Industrikonsult AB	02/03	21,5	18,0	24	
	38	31	PRC Konsult AB	*03	20,6	24,4	29
STD 39	39	Pidab Instrumentdesign AB	03/04	19,6	18,3	23	
STD 40	48	IP Industri & Projektconsult AB	02/03	19,0	14,8	28	
STD 41	45	Rintekno AB (dt Rintekno Oy)	03	16,7	16,1	22	
STD 42	49	Deva Mecaneyes AB	03	14,3	12,7	23	
STD 43	34	Automations Partner AB	02/03	14,3	22,4	12	
	44	32	Svea Teknik AB	*03	12,9	23,5	27
STD 45	51	Fagerström Industrikonsult AB	03/04	11,8	11,3	15	
	46	(-)	Aspinova AB	03	11,7	12,5	14
STD 47	62	Luleå Industriteknik AB	03	11,2	7,8	13	
STD 48	50	Umeå Industri & Kraft Konsult AB	03	11,0	11,8	15	
STD 49	53	AROS Industrikonsult AB	03/04	10,7	10,7	12	
	50	63	Camatec Industriteknik AB	02/03	10,4	7,8	8

STD=Medlem i Svensk Teknik och Design. De 50 största grupperna inom industriteknik år 2003/2004 omsatte 8135 Mkr (föregående 8060 Mkr). Medelantalet anställda var ca 9525 (10170) och omsättningen per anställd 854 kkr (792).

De 20 största projektledningsgrupperna

		Koncern / Företag	Bok- slut	Omsätt- ning	(Före- gående)	Antal anställda
STD	1	HifabGruppen AB	03	474,8	452,1	415
STD	2	SWECO Projektledning	03	155,2	150,7	111
STD	3	WSP Management	03	145,1	141,0	128
STD	4	Swepro Project Management AB	03	119,2	76,7	93
STD	5	Ramböll Projektledning	03	92,2	96,6	89
STD	6	TP Gruppen AB	03	87,7	75,0	98
STD	7	Tyréns Projektledarna	03	66,2	73,3	90
STD	8	(-) Carl Bro Projektledning	03	65,0	*	70
STD	9	Forsen Projekt AB	03	60,6	54,9	55
	10	EBAB i Stockholm AB	*03	60,0	80,0	51
STD	11	Bygganalys AB	03	49,4	52,3	44
	12	Temaplan AB (Tyréns 2004)	03/04	47,9	53,6	44
	13	Projektbyrå Roland Korsén AB	*03/04	42,0	19,0	22
STD	14	* Projektgaranti AB	03/04	40,2	41,0	38
	15	HOAB-gruppen AB	*03	37,0	35,0	32
STD	16	Tema Projektledare	03	32,0	30,0	35
STD	17	Widmark & Platzer AB	02/03	27,6	29,5	25
STD	18	Arctella AB	02/03	26,6	28,9	28
STD	19	CA consult-koncernen	03	25,9	32,1	35
	20	Alfakonsult AB	03	24,0	22,4	20

STD=Medlem i Svensk Teknik och Design. De 20 största projektledningsgrupperna, vars verksamhet spänner över breda områden, omsatte år 2003/2004 1679 Mkr (föregående ca 1674 Mkr). Medelantalet anställda var 1526 (1594) och omsättningen per anställd 1100 kkr (1050).

Också andra företag har projektledning i sin verksamhet utan att den organisatoriskt tydliggörs, bland andra industrikonultföretagen Semcon och Rejlers.

Källa: Svensk Teknik och Design

projekt i Finland och utomlands. WSP förvärvade i juni miljökonsulten EMP-Projects Oy i Vasa med ca 20 medarbetare. EMP kommer att ingå i WSP Environmental. Under våren fick WSP i uppdrag av Vägverket att upprätta förfrågningsunderlag för installationerna på hela Norra länken. Från Banverket fick de uppdrag att göra en järnvägsutredning för Västlänken – en ny tågtunnel under centrala Göteborg. WSP International har under hösten fått två stora planeringsuppdrag i Libyen och ett omfattande vägprojekt i Serbien.

Ramböll Sverige är från april 2004 nytt namn på Scandiaconsult. I februari fick bolaget tillsammans med Westinghouse och brittiska BNFL ett intressant uppdrag av SKB (Svensk Kärnbränslehantering AB) rörande framtagning av principkonstruktion för en inkapslingsanläggning för använt kärnbränsle. Ramböll Sverige, fick i uppdrag att svara för projekteringen av delar av Norra Länken vid Frescati och Värtan. Uppdraget skall i form av förfrågningsunderlag för entreprenadupphandlingar vara klart vid halvårsskiftet 2006. Ramböll bildade en samarbetsgrupp med KHR Rundquist, BERGAB, GeoTeam och Ansvarsbesiktningar. I samarbete med sina danska kollegor har Ramböll Natura fått ett större biståndsuppdrag inom miljöområdet i Vietnam. Uppdraget är värt ca 200 mkr över 5 år.

I januari slutförde ÅF försäljningen av fastighetsbeståndet och endast fastigheten där huvudkontoret finns är kvar i ÅFs ägo. ÅF har etablerat nya utlandskontor för att kunna ta del av en ökande andel internationella uppdrag inom främst massa- och pappersindustrin. I Tjeckien etablerar koncernen bolag i Pilsen och i Sydafrika eget kontor i Johannesburg. I mars köpte ÅF köpte 67,6 % av aktierna i finska skogsindustri-konsulten CTS Engineering Oy med ca 260 anställda. ÅF, som sedan tidigare har 20 % har option att köpa återstoden under 2005. Köpeskillingen utgjordes delvis av nyemitterade aktier i ÅF. De tidigare aktieägarna i CTS fick därigenom 3,1 % av kapitalet och 1,9 % av rösterna i ÅF. ÅF Massa & Papper fick med köpet ingångar till flera östmarknader. I mars förvärvades Fortum Teknik & Miljö AB (FTM) med ca 150 anställda. FTM var en del av energijätten Fortums dotterbolag Fortum Service. I juli förvärvade ÅF 49 % av aktierna i Konsult-

De 30 största grupperna inom installation/energi

		Koncern / Företag	Bok- slut	Omsätt- ning	(Före- gående)	Antal anställda
STD	1	ÅF - affärsområden	03	*708,0	719,0	692
STD	2	SwedPower AB	03	563,3	517,2	496
STD	3	SWECO Theorells	03	351,0	357,2	446
STD	4	WSP Systems (del av)	03	282,0	244,0	367
STD	5	Carl Bro Sverige (affärsområden)	03	264,0	250,0	317
STD	6	Ramböll Sverige (del av)	03	180,0	200,0	250
STD	7	Bengt Dahlgren AB	*03/04	148,0	146,1	200
STD	8	Energio AB	03	90,0	87,4	101
STD	9	Rejlerkoncernen (del av)	03	*85,0	74,0	109
	10	FVB Sverige AB	03	78,3	100,1	91
STD	11	INCOORD AB	03	56,2	50,8	54
STD	12	CLC Installationsconsult AB	03/04	43,9	43,7	54
STD	13	*27 Riba koncernen AB	02/03	41,4	43,5	47
	14	Retea AB	03	43,1	44,2	51
STD	15	FLK Sverige AB	03	38,4	37,6	63
STD	16	*24 Wikström VVS-Kontroll AB (nytt namn)	03/04	35,7	26,4	39
STD	17	Helenius Engineering AB	03	35,1	38,5	31
STD	18	LEB Consult AB	03/04	29,4	27,3	37
STD	19	TQI Consult gruppen AB	02/03	29,3	30,1	33
	20	Per Schönbeck Elprojekt AB	03	28,6	27,9	47
STD	21	TEAM TSP Konsult AB	03	28,2	28,3	28
	22	Brandkonsulten Kjell Fallqvist AB	03	25,1	23,2	18
STD	23	Ingenjörbyrå Andersson & Hultmark AB	03	24,9	25,6	37
	24	AB Teknoplän	03/04	24,8	26,0	22
STD	25	ACNL Elteknik AB	03	24,0	24,1	30
STD	26	Svenska Energihuset AB (Rejlers 2004)	02/03	19,9	16,5	24
(STD)	27	Installationsteknik i Svealand AB	03	19,7	22,6	29
STD	28	AxRo Consult AB	02/03	19,7	13,9	30
STD	29	Mekaniska Prövningsanstalten MPA AB	03	19,4	18,0	15
STD	30	Jarl Magnusson AB	*03/04	18,7	19,7	21

STD=Medlem i Svensk Teknik och Design. De 30 största grupperna inom installation/energi år 2003/2004 omsatte ca 3355 Mkr (föregående ca 3360 Mkr). Medelantalet anställda var ca 3780 (3825) och omsättningen per anställd ca 888 kkr (879).

Källa: Svensk Teknik och Design

De 50 största arkitektgrupperna

		Koncern/företag	Bok- slut	Omsättn. MSEK	(Före- gående)	Antal anst.
STD 1	1	SWECO FFNS	03	301,9	296,9	311
STD 2	2	White arkitekter AB	03	229,7	244,2	318
STD 3	3	Temagruppen Sverige AB	03	89,2	97,1	119
STD 4	5	Tengbomgruppen AB	03	72,8	66,8	85
STD 5	4	Wingårdh-koncernen	03	72,2	81,2	76
STD 6	7	NYRÉNS Arkitektkontor AB	03	58,3	59,2	75
STD 7	6	WSP Arkitektur	03	49,7	61,0	65
STD 8	12	AIX Arkitekter AB	*03/04	45,3	39,1	50
	9	Sandell Sandberg AB	03	40,2	56,8	36
STD 10	11	Liljewall Arkitektur AB	03	40,0	41,7	48
STD 11	9	Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB	03	39,6	52,4	49
STD 12	20	Åsberg Wångstedt				
		Lotström Arkitekter AB	*03/04	33,3	29,1	27
STD 13	13	AROSgruppen Arkitekter AB	03/04	32,3	34,0	36
STD 14	14	FOJAB Arkitekter AB (koncernen)	03/04	31,3	30,1	33
STD 15	22	BSK Arkitekter AB	03	31,0	26,6	27
STD 16	10	Scheiwiller Svensson Arkitektkontor AB	03/04	30,2	42,1	34
STD 17	17	Arkitektkontoret Fråne				
		Hederus Malmström AB	03	29,9	31,1	27
	18	(*) Wester+Elsner Arkitekter i Stockholm AB	02/03	29,8	19,3	15
STD 19	16	Arkitekthuset Monarken AB	03/04	27,2	31,2	28
STD 20	18	Anders Bergkrantz Arkitekter AB	03	26,2	30,8	16
STD 21	26	Thomas Eriksson Arkitektkontor AB	02/03	26,1	25,8	27
STD 22	23	Berg Arkitektkontor AB	03	24,7	26,6	19
STD 23	33	AQ Arkitekter i Eskilstuna AB	03/04	24,4	21,5	21
STD 24	27	A5 Arkitekter & Ingenjörer AB	03/04	23,5	24,5	31
STD 25	31	Archus Arkitekter AB	03	23,5	23,9	29
STD 26	28	Landskapsgruppen koncernen AB	02/03	22,9	25,1	26
STD 27	38	AG Partner Arkitekter AB	03	22,4	17,7	22
STD 28	21	HUS&PLAN arkitekterna AB	03	21,9	26,9	27
STD 29	29	Equator Stockholm AB	03	21,8	24,7	32
STD 30	34	Arkitektgruppen G.K.A.K AB	03	21,5	20,9	25
STD 31	15	Lund & Valentín Arkitekter AB	03/04	20,9	24,3	31
STD 32	30	Semrén & Månsson Arkitektkontor AB	02/03	20,1	24,6	24
STD 33	45	MAF Arkitektkontor AB	02/03	19,8	15,1	20
STD 34	25	Arkitektbyrån AB i Göteborg	03	18,5	26,1	24
STD 35	19	BAU Arkitekter AB	03	17,7	28,9	21
STD 36	39	FL Arkitektgrupp AB	03/04	17,6	17,5	18
STD 37	51	BLP Arkitekter AB	03/04	17,6	14,6	17
STD 38	37	Reflex Arkitekter AB	02/03	17,6	18,3	17
STD 39	83	Arkitektgården Schott AB	03	17,0	8,0	11
STD 40	*40	Frenning & Sjögren Arkitekter AB (split 2002)	02/03	17,0	35,4	26
STD 41	36	SAMARK Arkitektur & Design AB	03	16,2	18,9	22
STD 42	47	BSV Arkitekter & Ingenjörer AB	03	16,2	14,8	20
STD 43	48	Ahlqvist & Almqvist Arkitekter AB	03/04	16,0	14,2	18
	44	Strategisk Arkitektur AB	03	15,9	13,7	16
STD 45	32	Lindberg Stenberg Arkitekter AB	03	15,3	22,5	20
STD 46	45	Pyramiden arkitekter i Göteborg AB	03	15,2	15,7	22
	47	Arkitekterna AB Krook & Tjäder	03	15,0	14,1	17
STD 48	46	Carlstedt Arkitekter AB	03	14,8	14,8	23
	49	Uulas Arkitektkontor AB	03/04	14,7	9,4	11
	50	ABAKO Arkitektkontor AB	03	14,3	16,2	20

STD=Medlem i Svensk Teknik och Design. Omsättningen för de 50 största grupperna 2003/2004 var ca 1880 Mkr (föregående ca 2020 Mkr), medelantalet anställda var 2130 (föregående ca 2235) och omsättningen per anställd ca 882 kkr (föregående ca 903 kkr).

Listan omfattar enbart de grupper/koncerner där arkitektverksamheten är dominerande. Utöver de uppräknade grupperna har också bl a Carl Bro Sverige, GF-Konsult, Creacon, Bjerkning och Pantektor betydande arkitektverksamhet.

Källa: Svensk Teknik och Design

gruppen STIBIAB med option att köpa återstoden efter två år. STIBI är ett ekonomiskt-tekniskt managementbolag med verksamhet för försvarsmakten, SJ och andra delar av offentliga sektorn. Stibi har ca 25 anställda. I september köpte ÅF de två norska konsultföretagen Lars Myhre AS och Berg-Nilsen & Reinertsen AS med vardera ca 20 anställda inom el, energi och vvs. Bolagen integreras med ÅF övriga norska verksamhet. En ny organisation med divisionerna Infrastruktur, Process och System bredvid Kontrollbolaget skall genomföras från 2005. ÅF har tecknat avtal med Öhmans Fondkommission om att hålla upp likviditeten i aktien.

Carl Bro har efter kapitaltillskott konsoliderats i Bure Equity. Vid årsskiftet har Sydkraft option att sälja sin del till Bure. Carl Bro Sverige är nu indelat i sju affärsområden.

Tyréns AB förvärvade i juni Temaplan AB med ca 45 anställda med verksamhet inom utredningar och analyser av samhällsekonomiska frågor samt projektledning. Temaplan bildade ett självständigt affärsområde inom Tyréns. I augusti förstärkte Tyréns kompetensen inom säkerhetsområdet genom köp av ProSec SäkerhetsArkitekter AB.

Hifab leder inte bara investeringsprojekt. Hifab Development fick i början av året uppdrag att genomföra ett trettiotal "sociala reformer" (Supplier Compliance Audits) i Kina och Vietnam. Uppdragen kommer från flera svenska och internationella företag och syftar till att kontrollera företagens codes of conduct rörande frågor som barnarbete, arbetsmiljö etc. Hifab, som hör till Europas absolut största projektledningsföretag lät i januari notera sin aktie på Alternativa aktiemarknaden. Orsaken är främst att få hjälp med administration och värdering för handeln bland de ca 500 personer som är eller har varit knutna till bolaget. En mindre grupp ägare kontrollerade i juli 35 % och har gått vidare med hjälp finansiering från riskkapitalbolaget Traction. Av detta bolags delårsrapport i november framgick att ägar-konsortiet med sympatisörer förfogade över aktiemajoriteten och att en extra bolagsstämma är utlyst i december.

I snabbväxande Structorgruppen ingår ett dussintal konsultbolag och sedan förra året också ett projektutvecklingsbolag – Structor Projektledning i Stockholm AB.

En jämförelse med några internationella börsnoterade teknikkonsultföretag. Jämförande nyckeltal per senaste bokslut.

Företag		Börsvärde 2004-10-29 Mkr	Börsvärde senaste bokslut Mkr	Omsätt- ning Mkr	Medel- antal anställda	Omsätt- ning/ anställd kkr	Resultat e finansiella poster Mkr	Resultat e. finansiella poster/anst kkr	Netto- marginal i %	Börsvärde/ anställd kkr	P/e	P/s
Teleca AB	SE	1834	2077	2455,5	2496	984	-126,2	-50,6	-5,1	832	neg	0,85
Semcon AB	SE	386	270	1198,7	1504	797	-55,2	-36,7	-4,6	180	neg	0,23
ÅF AB	SE	823	667	1995,4	2260	883	46,6	20,6	2,3	295	22,2	0,33
SWECO AB	SE	1956	1120	2211,4	2437	907	120,5	49,4	5,5	460	13,4	0,51
Rejlerkoncernen AB	SE	88	65	254,3	327	778	9,2	28,1	3,6	199	11,8	0,31
Inac Process AB	SE	28	18	117,9	151	781	-4,3	-28,4	-3,6	119	neg	0,15
Jaakko Pöyry Group	FIN	2736	2774	3754,0	4697	799	326,7	69,6	8,7	591	12,2	0,73
Etteplan Oy	FIN	268	233	463,6	876	529	22,27	25,4	4,8	266	26,6	0,50
WS Atkins plc	UK	8702	8244	13086	14000	935	829,9	59,3	6,3	589	15,9	0,60
Waterman Group	UK	304	262	868,9	1140	762	26,9	23,6	3,1	221	13,4	0,29
White Young Green	UK	1210	1057	1201,7	1420	846	77,5	54,6	6,5	744	19,6	0,85
WSP Group	UK	1722	1541	3943,5	4970	794	73,6	14,8	1,9	310	57,9	0,40
RPS Group plc	UK	3501	3649	1813,2	2083	871	217,3	104,3	13,2	1752	23,9	2,27
Mouchel Parkman plc	UK	2942	2889	3618,7	4312	839	257,8	59,8	7,1	670	14,7	0,77
Aukett Group plc	UK	26	37	185,1	200	926	-2,07	-10,4	-1,1	185	neg	0,21
Hyder Consulting plc	UK	515	511	1614,2	2671	604	29,3	11,0	1,8	191	17,0	0,30
Ricardo plc	UK	1209	1250	1946,6	1580	1232	-36,7	-23,2	-1,9	791	neg	0,63
Arcadis	NL	2131	1747	7670,6	8827	869	303,0	34,3	4,0	199	9,0	0,23
Fugro	NL	11378	5613	7574,4	7160	1058	411,4	57,5	5,43	787	19,0	0,74
Grontmij	NL	1349	827	4615,2	4010	1151	-27,4	-8,2	-0,6	207	18,5	0,18
Bertrandt AG	D	1158	1396	2008,4	3027	664	34,86	11,5	1,7	463	80,5	0,70
Rücker AG	D	159	282	1360,6	1922	708	-4,54	-2,4	-0,3	147	neg	0,21
Alten Group	FR	4700	3118	2674,5	4180	640	290,2	69,4	10,8	746	44,0	1,17
Altran Group	FR	6989	10314	12443,5	17044	731	-82,6	-4,9	-0,7	606	neg	0,83
Gaudriot SA **	FR	13,5	168	482,3	962	501	-	-	-	175	-	0,35
Assystem Brime S.A.	FR	2568	2606	3981,2	6000	664	239,1	39,9	6,0	434	neg	0,66
S II S.A.	FR	843	806	691,2	1059	653	66,4	62,7	9,6	761	14,2	1,15
Sogeclair S.A.	FR	190	207	370,7	594	624	20,9	35,2	5,6	348	15,9	0,56
Soditech Ingenerié S.A	FR	23	14	115,1	256	450	-10,0	-39,2	-8,7	50	7,7	0,12
Oviktat snitt Europa						792		21,6	2,7	459		0,58
URS Corp.	US	8414	5683	25778,6	26000	991	783,3	30,1	3,0	219	12,5	0,23
Michael Baker Corp.	US	1040	637	3445,9	4400	783	39,8	9,1	1,2	145	42,4	0,21
Tetra Tech Inc.,	US	5245	5554	10771,5	9000	1197	298,0	33,1	2,8	617	32,7	0,51
The Keith Companies	US	942	756	808,1	813	994	95,8	117,8	11,8	930	14,4	1,04
SNC-Lavalin, Inc.	CAN	17346	15649	18854,5	12520	1506	778,5	62,2	4,1	1250	32,5	0,86
Stantec, Inc.	CAN	2366	2242	2656,1	3700	718	228,9	84,8	8,6	630	16,1	0,88
Oviktat snitt Nordamerika						1031		56,2	5,2	632		0,62

Samtliga har kalenderårsbokslut utom

WS Atkins	31 mars 2004	White Young Green	31 juli 2004
Hyder Consulting	31 mars 2004	Aukett Group plc	30 sept 2003
Sii	31 mars 2004	Tetra Tech	3 okt 2004
Mouchel Parkman	30 juni 2004	Bertrandt	30 sept 2003
Ricardo	30 juni 2004	URS	30 okt 2003
Waterman	31 juli 2004	** Gandriot	(avnoterad 04-04)

I denna sammanställning är inte företagens resultatredovisningar korrigerade för ev underliggande skillnader. Marginaler och p/e-tal kan därför inte jämföras utan närmare analys

Utöver de ovan uppräknade är de japanska Chiyodo Corporation och OYO Corporation noterade på Tokyobörsen.

Källa: Svensk Teknik och Design

White Arkitekter förvärvade i början av 2004 Linköpingsarkitekten Falk Arkitekter AB med ett totalt anställda. White förädrades också priset i Årets Byggen för bästa hus i form av det egna kontorshuset (senare sålt) på söder i Stockholm. Priset delades med entreprenören Peab.

Arkitektfusion

HusPlanCinnober arkitekter AB är namnet på bolaget som i april 2004 bildades genom fusion av HusPlan arkitekter och Cinnober Arkitekter. Det nya bolaget hade vid starten ett 50-tal anställda och kontor i Stockholm, Falun/Borlänge, Karlstad och Örebro.

SISU-Group har inte fått franska delägare i form av Gaudriot, som vi skrev i föregående Branschöversikt. Affären genomfördes dock aldrig. SISU-Group ingår däremot i nätverket First Q Group Plc.

Projektgaranti och Knightec AB är två ”nya” konsultföretag på marknaden. Projektgaranti var tidigare ett inhousebolag hos JM, men har nu avverkat två bokslutsår som fristående konsultföretag inom projektledning. Knightec (eller KOMAB som det hette från start) knoppades av från dåvarande WM-data Industrial Solution i oktober 2002.

Flygfältsbyrån förvärvade Ingenjörbyrån Granlund & Co AB i Göteborg med 14 anställda.

GMKI Elkonsult AB återuppstod som fristående konsult på marknaden genom ett MRO i januari 2004 från YIT Calor. GMKI har idag ett 30-tal anställda. Bygg Teknik i Skåne startar verksamhet i Uppsala/Stockholm i samarbete med en företagets större kunder, Skandinaviska Byggelement. KNSS Gruppen har övertagit vvs-konsultföretaget Torsten Palmqvist AB/Inspector TP AB. Andersson & Hultmark AB tog per november över verksamheten i VVS-planering Bertil Andersson AB i Göteborg.

Teleca störst 2003

Teleca var Sveriges största industrikon-sultföretag sett till bokslutet 2003. Året avslutades dock med en vinstvarning. Omstrukturerings av vissa verksamheter medförde nedskärningar med ca 80 personer i Sverige och Frankrike. I februari fick koncernen göra ytterligare reservationer i bokslutet 2003. Orsaken var en ofördelaktig prisuppgörelse i ett större projekt och en engångsredovisning av goodwill. I april

teknade Teleca's dotter Benima avtal om förvärv av danska NewCon A/S med 18 anställda. I början av sommaren köpte Teleca finska GeraCap Oy med ca 150 medarbetare inom systemintegration och applikationsutveckling för mobiltelefoner samt Popwire AB med 20 anställda inriktade mot programverksamhet för multimediahantering. Teleca öppnar nu också sitt andra kontor i Polen. I december köpte Benima danska Lentech A/S.

Rejlers öppnade från februari 2004 ett filialkontor i Köpenhamn. Kontoret blir navet i Rejlers International AB. I Estland köptes ett företag namnändrat till Rejlers OÜ. Företaget hade inledningsvis 6 anställda och den huvudsakliga verksamheten är anläggningsdokumentation och dokumenthantering. I januari köptes Brocon Consulting AB i Linköping med 7 anställda inom mekanikområdet och i juli förvärvades Svenska Energihuset AB med ett 20-tal anställda inom främst området eldistribution.

Följer kunder till nya marknader

Semcon, som under 2003 samlade verksamheten i Göteborg till ett nytt design- och utvecklingscenter, Semcon Tech Center, hade ett kärvt 2003. En väsentlig del av Danmarksverksamheten avvecklades. Kvar är verksamheten i Knud E Hansen. Internationellt hade Semcon en snabb expansion i England med fler än 30 specialister inom design och formgivning med bl a Ford PAG som kund. Därtill knöt Semcon till sig nya samarbetspartners i Australien, Kina och Spanien. Ett intressant partnerskapsavtal träffades med Assystem Etudes franska industrikon-sultkoncernen AssystemBrime. Svensk och fransk bilindustri är huvudmålen för samarbetet. Som en följd av att allt fler kunder flyttar österut planerar Semcon att öppna kontor i Tjeckien. Sedan tidigare har bolaget närvaro i Kina och Malaysia. I augusti köptes ComTest inriktat mot test och analys med ett 20-tal anställda i Helsingborg och Göteborg. I september flaggade mäklarfirmen JP Morgan upp för 15 % av aktiestocken och blev klart största ägare.

Nätverket ger resurser

Consat Engineering hör till de etablerade mellanstora industrikon-sultföretag som hittat alternativa vägar att förstärka resurserna. De är tillsammans med fem andra industrikon-sultföretag delägare i nätverket

NetGroup Engineering och i ett annat något äldre Vehiculum. Consat var (på uppdrag av SKF), liksom några andra industrikon-sulter, bl a Semcon och Caran, involverade i utvecklingen av den uppmärksammade konceptbilen YCC utvecklad av en kvinnlig projektgrupp på Volvo Car Corporation.

Epsilon har tecknat ett samarbetsavtal avseende produktutveckling med elektronik-tillverkaren NOTE och får därigenom uppbackning inom utveckling av inbyggda system. I maj kunde Epsilon annonsera sin största enskilda order någonsin. För bilindustrin ska företaget leverera robotiserad produktionsutrustning inom sammansättningsteknik. Ett första uppdrag löper på 1 1/2 år, är värt ca 70 MSEK för Epsilon och är ett samarbetsprojekt med engelska produktionslinjebyggaren Comau. Epsilon har på uppdrag av FOI möjliggjort att flygvapnets simulatorer blir mer verklighetsnära med halvfäriska ytor på vars insida information och bilder projiceras.

MBO

Xdin hörde till de få industrikon-sulter som gick mot strömmen och faktiskt expanderade under 2003. Under hösten 2004 tecknade majoritetsägaren Bure Equity avtal om att ledningen i Xdin tar över bolaget.

Caran blev mer tydligt efter omorganisation och benämningen WM-data Caran. I april förvärvades Designbolaget i Lund AB med sex anställda med fokus på verkstads- och förpackningsindustrin. I november köptes specialistföretaget Geometric Maskin & Marin AB med 15 anställda inom geometrisäkring vid t ex produktutveckling.

Inac Process delade ut dotterföretaget Iniris Mobile Internet AB till aktieägarna. Avsikten är att Iniris skall noteras på NGM eller AktieTorget. I juni tog Inac över viss verksamhet från ABB Industriservice och som i huvudsak arbetar med underhållsplanering för läkemedelsindustrin. Midrock Engineering förvärvade Rigel Consult i Stockholm. Timatec AB i Karlstad med ca 15 anställda köptes i juni av finska Etteplan. Den finska industrikon-sulten köpte 70 % av aktierna med option att förvärva återstoden.

De 300 största svenska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

			Koncern med större dotterbolag/affärsområden redovisade i direkt anslutning	Verksamhet	Bokslut	omsätt- ning MSEK	(Före- gående)	Antal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Balans- omslutning MSEK	Koncernchef/VD Personnamn aktuella i oktober 2004
(STD)	1	1	Teleca AB	I	03	2455,5	2090,1	2496	-126,2	2747,2	Dag Sundström
			Products			127,0	*	46			-
			Mobile Devices			807,0	*	1038			-
			Operators & Network			724,0	*	712			-
			Enterprises & Industry			822,0	*	895			-
STD	2	2	SWECO AB	MD	03	2211,4	2062,7	2437	120,5	1650,2	Wigon Thuresson
			SWECO FFNS	A		302,9	296,9	311			Eva Nygren
			SWECO BLOCO	CE		139,0	139,3	174			Sören Hed
			SWECO Theorells	M,Enr,E		351,0	357,2	446			Åsa Söderström Jerring
			SWECO VBB	CE		479,5	504,0	450			Mats Pahlsson
			SWECO VIAK	Env		505,3	471,9	452			Per Johansson
			SWECO Projektledning	PM		155,2	150,7	111			Bo Carlsson
			SWECO Industriteknik	I		110,6	118,5	129			Eva Wigren
			SWECO Energuide	Enr		139,8	114,5	105			Erik Severin
			SWECO Position	CE,GIS		37,3	42,5	40			Jan Zakariasson
			SWECO Connect	IT		50,8	51,8	38			Maths Palm
			SWECO Gröner	MD		*128,0	*	*126			Dag Solberg
STD	3	3	ÅF-koncernen	I,E,M,Enr	03	1995,4	1916,1	2599	46,6	1121,7	Jonas Wiström
			Energi & Miljö	Enr,Env		288,0	*320	267			Jan Nordling
			Industri	I		310,0	*	395			Christer Karlsson
			Infrateknik	CE,E		198,0	*	171			Åke Rosenius
			Installation	M,E		420,0	399,0	425			Björn Qvist
			Kontroll	E,I		165,0	142,0	178			Jörgen Backersgård
			Massa & Papper	I		305,0	282,0	351			Per Göransson
			System	IT		369,0	*	391			Matz Axelsson
STD	4	4	WSP Sweden AB	MD	03	1423,4	1428,0	1734	34,5	698,2	Rikard Appelgren
			WSP Arkitektur	A		49,7	61,0	62			Linda Marend
			WSP Byggprojektering	CE,S		234,2	238,0	292			Ulf Eriksson
			WSP Environmental	Env		159,3	154,0	170			Ole Paus
			WSP Management	PM		145,1	141,0	128			Mickey Johansson
			WSP Samhällsbyggnad	CE		503,8	476,0	506			Eskil Sellgren
			WSP Systems	E,I,M		313,6	364,0	408			Anders Tysander
			WSP International	MD		*	*	*			David Montgomery
STD	5	5	Semcon AB	I	03	1198,7	1200,2	1504	-55,2	473,1	Hans Johansson
			Design & Development			775,7	*838,9	752			-
			Informatic			243,9	*199,9	270			-
			Innovation			179,1	*161,4	140			-
STD	6	6	Rambøll AB svenska verksamheten	MD	03	824,2	846,6	863	43,2	-	Bent Johannesen
STD	7	8	Carl Bro Sverige AB	MD	03	755,0	779,1	886		302,6	Ulf Palmblad
(STD)	8	7	WM-data Caran	I	03	705,0	800,0	790	4,0	-	Mats Rogbrant
STD	9	9	Epsilon AB	I	03	580,8	716,6	785	-69,8	303,2	Mats Boström
STD	10	10	SwedPower ABI	Enr,E,CE	03	563,3	517,2	496	14,3	239,7	Tomas Mattsson
STD	11	11	Tyréns AB	CE,PM	03	523,4	504,0	590	-0,3	214,7	Håkan Blom
STD	12	12	HifabGruppen AB	PM	03	474,8	452,1	415	5,2	172,8	Anders Nordqvist
			Hifab Byggprojektledaren AB			278,0	270,0	272			Staffan Lundqvist
			Hifab International AB			172,0	160,0	98			Anders Wikman
			Hifab Development AB			42,0	36,0	36			Jan Törner
STD	13	13	Flygfältsbyrån AB	CE,I,E	03	418,7	362,0	456	7,8	161,9	Anders Rydberg
STD	14	15	Rejlerkoncernen AB	E,I	03	254,3	233,4	327	9,2	118,5	Peter Rejler
STD	15	14	White arkitekter AB	A,PM	03	229,7	244,2	318	-0,2	196,7	Magnus Borglund
STD	16	16	Xdin AB	I	03	200,1	178,6	233	5,4	120,4	Thomas Ängkulle
STD	17	19	VA-Ingenjörerna AB	Env	03	161,4	152,1	64	1,9	50,0	Kent Idenius
STD	18	20	Bengt Dahlgren AB	M,Enr,Env	*03/04	148,0	146,1	200	10,2	-	Christer Nyberg
			Bengt Dahlgren Stockholm AB			30,3	28,6	33			Lars Kjellgren
			Bengt Dahlgren Linköping AB			7,3	7,5	10			Leif Viking
			Bengt Dahlgren Malmö AB			16,0	12,5	18			Håkan Jerkstrand
STD	19	18	Jaakko Pöyry AB	MD,I	03	139,0	153,2	195	-11,1	65,0	Lars I. Johansson
STD	20	(-)	Midrock Engineering AB	CE,I	*03	121,3	60,0	61	7,3	43,0	Ronny Ludvigsson
STD	21	37	Swepro Project Management AB	PM	03	119,2	76,7	93	4,4	34,5	Miguel Guirao
	22	23	GF Konsult AB	CE,Env,A	03	118,3	116,2	139	5,6	79,7	Ljot Strömseng
	23	21	Inac Process AB	I,E	03	117,9	127,1	151	-4,3	37,0	Magnus Falkman

			Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsätt- ning MSEK	(Före- gående)	Antal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Balans- omsättning MSEK	Koncernchef/VD Personnamn aktuella i oktober 2004
			med större dotterbolag/affärsområden redovisade i direkt anslutning								
STD	24	17	Gesab AB	I	*02/03	113,5	158,3	161	-5,1	32,6	Janos Rakai
STD	25	22	Pro Tang AB	I	03	113,1	117,2	166	-3,6	36,7	Tom Andersson
STD	26	24	PIC Engineering AB (Sweco 20004)	Enr,Env	03	103,4	107,4	110	2,7	23,2	Eva Wigren
STD	27	25	Ingemansson Technology AB	I (Ak)	03	99,5	105,4	103	-3,0	38,3	Klas Brännström
STD	28	31	Bjerkning AB	CE,M,A	03	94,4	85,8	115	11,8	56,0	Johan Bill
STD	29	30	Energio AB	M,E	03	90,0	87,4	101	0,9	47,2	Östen Innala
STD	30	28	Temagruppen Sverige AB	A,PM	03	89,2	97,1	119	1,3	41,2	Håkan Persson
STD	31	39	TP Gruppen AB	PM	03	87,7	75,0	98	-1,6	39,6	Bo Sundberg
STD	32	34	Golder Associates AB	CE, Env	03	86,5	80,5	78	4,2	40,3	Sven Hultsjö
STD	33	32	ELU Konsult AB	CE	*03/04	85,7	81,7	97	8,2	-	Sten-Åke Torefeldt
	34	41	Condesign AB	I,E	03	82,7	71,3	122	0,7	25,4	Kenth Bergström
	35	27	FVB Sverige AB	Enr	03	78,3	100,1	91	3,1	24,1	Björn Andersson
	36	40	Consat Engineering AB	I	03	78,1	71,4	102	3,2	25,7	Jan-Bertil Johansson
	37	38	SweRoad AB	CE	03	73,3	75,5	64	3,3	56,8	Roberto G. Baudicco
STD	38	43	Tengbomgruppen AB	A,IA	03	72,8	66,8	85	1,1	37,9	Bo Eiserman
STD	39	33	Wingårdh-koncernen	A	03	72,2	81,2	76	3,2	37,6	Gert Wingårdh
*STD	40	54	Structor - Gruppen	CE	03	71,2	51,2	77	8,6	29,8	Jan Stråth, Per Fladvad
STD	41	42	JA Produktutveckling AB (dt Etteplan Oy)	I	03	66,5	69,9	107	-2,8	16,7	Ulf Aiff
	42	47	Forsen Projekt AB	PM	03	60,6	54,9	55	5,0	26,2	Jan Ahlinder
	43	35	EBAB i Stockholm AB	PM	*03	60,0	80,0	51	-	11,6	Tommy Werre
STD	44	44	NYRÉNS Arkitektkontor AB	A	03	58,3	59,2	75	2,0	27,7	Erik Hovlin
STD	45	55	INCOORD AB	M	03	56,2	50,8	54	2,2	25,9	Olle Edberg
STD	46	63	Avalon Technology AB	I	03	54,1	41,2	69	0,1	22,5	Peter Mattisson
STD	47	46	IKG IndustriKonsultGruppen	I	03/04	54,0	55,0	79	4,1	17,4	Lars Hellström
	48	65	Creator Teknisk Utveckling AB	I	02/03	52,5	39,6	36	4,9	30,4	Bengt Wahlqvist
(STD)	49	53	Eurocon Consulting AB	I	03	51,5	51,8	66	2,4	26,0	Christer Svanholm
STD	50	49	Nitro Consult AB	CE	03	51,3	53,7	59	2,5	43,1	Donald Jonson
STD	51	60	Geosigma AB	CE,Env	03	51,1	43,1	58	0,6	19,4	Bo Eliasson
STD	52	52	Byggnalys AB	PM	03	49,4	52,3	44	4,4	24,9	Anders Kivijärvi
	53	50	Temaplan AB (Tyréns 2004)	PM	03/04	47,9	53,6	44	1,7	19,1	Andreas Philipson
STD	54	57	Kadesjös Ingenjörbyrå AB	CE,M	03/04	47,7	44,8	40	4,3	26,1	Håkan Kadesjö
STD	55	48	Centaur Design AB	I	02/03	47,3	54,3	72	0,8	17,1	Sten Roger Törnqvist
STD	56	66	AIX Arkitekter AB	A	*03/04	45,3	39,1	50	1,8	16,8	Erik Källström
STD	57	59	CLC Installationsconsult AB	M,E	03/04	43,9	43,7	54	4,0	25,0	Lennart Svantesson
	58	58	Retea AB	E,I	03	43,1	44,2	51	4,7	22,3	Mikael Vatn
	59	137	Projektbyrån Roland Korsén AB	PM	*03/04	42,0	19,0	22	10,4	22,1	Jonas Hellström
STD	60	*118	Riba koncernen AB	M,Enr	02/03	41,4	43,5	47	0,3	13,3	Bo Granström
STD	61	26	Rücker Nord AB	I	03	40,6	101,8	57	2,0	28,4	Wolfgang Rücker
(STD)	62	56	Wikmar & Sone Konsult AB	MD	03/04	40,4	45,3	46	2,9	27,6	Mikael Bisther
STD	63	(*)	Projektgaranti AB	PM	03/04	40,2	41,0	38	4,1	18,7	Jüri Reinoja
	64	45	Sandell Sandberg AB	A,Info	03	40,2	56,8	36	8,0	25,0	Joakim Uebel
STD	65	62	Liljwall Arkitekter AB	A	03	40,0	41,7	48	2,3	19,4	Leif Blomkvist
STD	66	51	Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB	A	03	39,6	52,4	49	0,8	17,2	Bengt Hellström
STD	67	68	FLK Sverige AB	M	03	38,4	37,6	63	1,6	19,8	Anders Thomasson
	68	70	HOAB-gruppen AB	PM	*03	37,0	35,0	32	2,2	-	Per Olsson m fl
STD	69	64	VBK	CE	03/04	36,4	40,4	51	3,0	23,9	Leif Gustafson
STD	70	*114	Wikström VVS-Kontroll AB (nytt namn)	M	03/04	35,7	26,4	39	0,2	12,7	Stefan Pettersson
	71	81	Reinertsen Sverige AB (dt norska Reinertsen)	CE	03	35,2	29,2	44	1,7	10,6	Arne Landmark
STD	72	67	Helenius Engineering AB	M	03	35,1	38,5	31	3,3	24,5	Herje Wahlberg
STD	73	86	Åsberg Wångstedt Lotström Arkitekter AB	A	*03/04	33,3	29,1	27	5,5	21,0	Tomas Åsberg
STD	74	71	AROSgruppen Arkitekter AB	A	03/04	32,3	34,0	36	5,5	25,0	Jan-Ove Fogelberg
(STD)	75	88	KNSS Gruppen AB	CE,E,M	03/04	32,1	27,8	31	3,2	24,0	Denny Sandberg
	76	(-)	Knightec AB (fd KOMAB Industriteknik AB)	I	02/03	31,9	*	43	0,8	9,0	Anders Lundgren
STD	77	85	VAP VA-Projekt AB	Env	03/04	31,4	28,2	29	2,2	16,0	Mikael Melin

STD = Medlem i Svensk Teknik och Design. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. — = uppgift saknas.

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin

De 300 största svenska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

Koncern			Verksamhet	Bokslut	Omsättning MSEK	(Före-gående)	Antal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Balans-omsättning MSEK	Koncernchef/VD Personnamn aktuella i oktober 2004
med större dotterbolag/affärsområden redovisade i direkt anslutning										
STD 78	73	FOJAB Arkitekter AB (koncernen)	A	03/04	31,3	30,1	33	1,2	14,2	Björn Wigelius
STD 79	95	BSK Arkitekter AB	A	03	31,0	26,6	27	0,3	18,2	Ulf Mangefors
STD 80	61	Scheiwiller Svensson Arkitektkontor AB	A	03/04	30,2	42,1	34	-0,9	9,0	Inger Lindberg Bruce
STD 81	76	Arkitektkontoret Fråne Hederus Malmström AB	A	03	29,9	31,1	27	2,0	8,8	Björn Malmström
	82	*(-) Wester+Elsner Arkitekter i Stockholm AB	A	02/03	29,8	19,3	15	6,4	10,9	Lars Wester
STD 83	90	LEB Consult AB	M	03/04	29,4	27,3	37	4,0	17,3	Lars Mohlin
	84	77 Evolator Group AB	I	02/03	29,4	31,0	33	-0,8	14,1	Bo Claesson
STD 85	79	TQI Consult gruppen AB	M	02/03	29,3	30,1	33	1,2	10,7	Björn Thörnqvist
STD 86	89	Knut Jönson Ingenjörbyrå AB	CE	03/04	29,1	27,7	29	4,6	20,2	Jan Erik Pässe
	87	(-) Solvina AB	I	02/03	29,0	12,8	18	1,6	8,9	Mikael Nyström
	88	87 Per Schönbeck Elprojekt AB	E	03	28,6	27,9	47	1,3	24,3	Per Schönbeck
STD 89	110	Bergsäker AB	CE	03	28,3	24,1	25	1,4	10,3	Göran Karlsson
STD 90	84	TEAM TSP Konsult AB	E	03	28,2	28,3	28	3,3	20,1	Göran Berg
STD 91	83	Creacon AB	A,PM,Env	03	28,1	28,3	34	1,2	11,6	Torsten Friberg
STD 92	(-)	Cross Design i Göteborg AB	I	03	27,8	18,4	32	1,2	9,2	Tommy Bergh
STD 93	80	Widmark & Platzer AB	PM	02/03	27,6	29,5	25	-0,6	14,1	Peter Hallenius
STD 94	*36	KPA i Karlstad AB	I	02/03	27,3	78,3	46	0,1	8,6	Anders Gustafsson
STD 95	75	Arkitekthuset Monarken AB	A	03/04	27,2	31,2	28	3,0	12,6	Gunnar Grönlund
STD 96	94	Arctella AB	PM	02/03	26,6	28,9	28	-0,1	8,4	Anders Borggren
STD 97	(-)	BERGAB Bergeologiska Undersökningar AB	CE	03	26,5	24,9	26	2,7	10,7	Jan-Åke Åkesson
STD 98	98	Cidema AB	I	03	26,4	26,1	37	0,5	5,8	Ulf Avander
STD 99	78	Anders Bergkrantz Arkitekter AB	A	03	26,2	30,8	16	0,1	7,5	Anders Bergkrantz
STD 100	101	Thomas Eriksson Arkitektkontor AB	A	02/03	26,1	25,8	27	3,3	16,9	Thomas Eriksson
STD 101	107	Järnvågen AB (Bergström, BEKAB, Indautomat m fl)	I	03/04	26,0	26,3	35	1,8	7,6	Tord Hägglund
STD 102	72	CA consult-koncernen	PM	03	25,9	32,1	35	-0,7	15,8	Jan Landmark
STD 103	91	LUTAB Luthanders Ingenjörbyrå AB	I	03	25,8	27,2	27	-1,0	9,1	Thor Malmberg
STD 104	154	Koteko AB	I	03	25,7	16,8	21	2,7	10,3	Lars Nyström
	105	117 Brandkonsulten Kjell Fallqvist AB	M	03	25,1	23,2	18	3,4	10,7	Kjell Fallqvist
STD 106	197	Atkins Sverige AB	CE	03/04	25,0	12,2	19	0,7	9,2	Jan Colliander
STD 107	102	Ingenjörbyrån Andersson & Hultmark AB	M	03	24,9	25,6	37	4,7	19,1	Håkan Elfström
	108	100 AB Teknoplan	E	03/04	24,8	26,0	22	5,6	21,3	Bo Jakobsson
STD 109	69	Fasitet AB	I	02/03	24,8	35,2	16	0,7	5,0	Mats Bjurefalk
STD 110	96	Berg Arkitektkontor AB	A	03	24,7	26,6	19	2,3	9,2	Svante Berg
STD 111	105	TM-Konsult AB	CE,I	02/03	24,7	18,9	37	2,4	19,2	Lars Holmgren
STD 112	128	AQ Arkitekter i Eskilstuna AB	A	03/04	24,4	21,5	21	3,1	9,9	Lars Almstedt
STD 113	111	ACNL Elteknik AB	E	03	24,0	24,1	30	-0,1	8,5	Erik Fant
	114	123 Alfakonsult AB	PM, MA	03	24,0	22,4	20	-0,5	8,4	Peter Cedergårdh
STD 115	112	Projektteamet Västsvenska AB	CE	03	23,9	24,0	27	2,2	6,8	Lars Howander (SO)
STD 116	93	Sören Lundgren Byggkonsult AB	CE, PM	*03/04	23,6	28,4	21	2,8	8,9	Kjell Nordin
STD 117	103	A5 Arkitekter & Ingenjörer AB	A	03/04	23,5	24,4	31	1,0	5,7	Roger Lindvall
STD 118	*113	Archus Arkitekter AB	A	03	23,5	23,9	29	-0,3	8,5	Johnnie Pettersson
STD 119	120	Centerlöf & Holmberg AB	CE	03	23,2	22,9	32	2,9	23,9	Bengt Andersson
	120	*209 Ergonomidesign AB	I	02/03	23,0	23,6	27	0,8	29,3	Krister Torsell
STD 121	104	Landskapsgruppen koncernen AB	A	02/03	22,9	25,1	26	0,2	11,5	Bo Wiklund
STD 122	*149	AG Partner Arkitekter AB	A	03	22,4	17,7	22	3,4	10,2	Anders Gunnedal
STD 123	*92	HusplanCinnober arkitekter AB	A	*03	21,9	26,9	27	0,9	7,6	Kurt Axelsson
STD 124	106	Equator Stockholm AB	A	03	21,8	24,7	32	-0,9	6,3	Yves Chantereau
STD 125	125	LinPro AB	I	03/04	21,7	22,0	26	0,7	6,1	Anders Törnblom
STD 126	129	Arkitektgruppen G.K.A.K AB	A	03	21,5	20,9	25	0,4	5,0	Bo Johansson
STD 127	145	Råbe Industrikonsult AB	I	02/03	21,5	18,0	24	2,3	9,8	Sture Leandersson
STD 128	74	Lund & Valentin Arkitekter AB	A	03/04	20,9	24,3	31	-2,4	15,1	Bo Karlberg
	129	109 PRC Konsult AB	I (S)	*03	20,6	24,4	29	-1,6	7,3	Per Leftinger
STD 130	108	Semrén & Månsson Arkitektkontor AB	A	02/03	20,1	24,6	24	1,0	12,2	Magnus Månsson
STD 131	157	Svenska Energihuset AB (Rejlers 2004)	E,M,Enr	02/03	19,9	16,5	24	0,8	8,0	Hans Karlsson
STD 132	132	MAF Arkitektkontor AB	A	02/03	19,8	15,1	20	0,8	7,9	Mats Jakobsson
(STD)133	121	Installationsteknik i Svealand AB	E	03	19,7	22,6	29	-2,2	6,7	Christer Klingberg

		Koncern med större dotterbolag/affärsområden redovisade i direkt anslutning	Verksamhet	Bokslut	omsättning MSEK	(Före- gående)	Antal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Balans- omslutning MSEK	Koncernchef/VD Personnamn aktuella i oktober 2004
STD 134	135	Pantektor AB / SKAPI Projekt	A,CE,PM	03	19,7	19,5	25	1,1	7,2	Bertil Hägg
STD 135	(*)	AxRo Consult AB	M	02/03	19,7	13,9	30	0,7	7,8	Anders Walter
STD 136	130	Creacon Halmstads Konsult AB	CE	03	19,6	20,6	31	-0,5	8,0	Göran Feldt
STD 137	142	Pidab Instrumentdesign AB	I	03/04	19,6	18,3	23	-0,6	6,6	Swen Ytterman
STD 138	141	Lassen & Co AB								
		(Byggteknik i Skåne o Emil G. Uddvik)	CE	03	19,4	18,7	22	2,5	9,7	Christian Lassen
	139	156 Kemakta Konsult AB	Env	03	19,4	16,5	17	0,2	8,9	Bertil Grundfelt
STD 140	146	Mekaniska Prövningsanstalten MPA AB	M	03	19,4	18,0	15	0,9	7,8	Torbjörn Olsson
	141	176 IP Industri & Projektconsult AB	I	02/03	19,0	14,8	28	0,9	3,2	Anders Holm
STD 142	147	Industriell Process & VVS, Prows AB	I,M	02/03	19,0	18,0	25	0,9	10,2	Kjell S. Andersson
STD 143	134	Jarl Magnusson AB	M	*03/04	18,7	19,7	21	1,7	8,7	Olle Källman
STD 144	131	Marktema AB	CE	02/03	18,6	19,9	15	0,8	7,4	Mats Linder
STD 145	99	Arkitektbyrån AB i Göteborg	A	03	18,5	26,1	24	-1,7	9,0	Lars Iwdal
STD 146	115	P O Andersson Konstruktionsbyrå AB	M	03	18,3	23,6	18	1,0	7,8	Arne Berggren
STD 147	166	Mecad AB	M,CE	02/03	18,2	15,4	25	0,7	6,5	Sören Grönlund
STD 148	138	Mats Strömberg Ingenjörbyrå AB	E	03	18,2	19,0	17	-0,5	6,0	Mats Strömberg
STD 149	82	BAU Arkitekter AB	A	03	17,7	28,9	21	2,6	11,3	Peter Walker
	150	214 EVU Energi & VVS Utveckling AB	Enr, M	03	17,7	10,8	19	0,4	11,9	Per-Otto Bengtsson
STD 151	*150	FL Arkitektgrupp AB	A	03/04	17,6	17,5	18	1,7	7,9	Christer Eriksson
STD 152	177	BLP Arkitekter AB	A	03/04	17,6	14,6	17	3,6	10,8	Jerker Larsson
STD 153	143	Reflex Arkitekter AB	A	02/03	17,6	18,3	17	0,7	6,2	Johan Linnros
STD 154	148	Ingenjörgruppen Ståhlkloo AB	M	03	17,3	17,7	29	-0,7	5,1	Christer Ståhlkloo
STD 155	153	Hedström & Taube Projektledning AB	PM	03/04	17,3	19,1	15	1,2	12,3	Erik Taube
STD 156	273	Arkitektgården Schott AB	A	03	17,0	8,0	11	0,5	6,2	Güntram Schott
STD 157	152	Frenning & Sjögren Arkitekter AB								
		(split 2002)	A	02/03	17,0	35,4	26	0,3	3,7	Sven Magnus Sjögren
	158	167 Clinton Mätkonsult AB	CE	02/03	16,9	15,0	20	0,5	6,3	Johan Nyström
STD 160	161	Rintekno AB (dt Rintekno Oy)	I	03	16,7	16,1	22	-0,5	11,7	Lars-Ove Olsson
161	(-)	Konkret Rådgivande Ingenjörer AB	CE	03	16,7	19,6	13	1,0	4,6	Olof Norrman
STD 162	158	Rördesign i Göteborg AB	I,M	03/04	16,6	16,4	22	1,5	8,9	Olle Abrahamsson
	163	179 Ågrenkonsult AB	PM	02/03	16,5	14,5	11	2,4	6,4	Anders Röstlund
STD 164	139	SAMARK Arkitektur & Design AB	A	03	16,2	18,9	22	-2,3	4,5	Stefan Bergkvist
STD 165	172	BSV Arkitekter & Ingenjörer AB	A, CE	03	16,2	14,8	20	1,6	11,3	Kjell Thulin
STD 166	173	Ahlqvist & Almqvist Arkitekter AB	A	03/04	16,0	14,2	18	0,7	4,5	Bengt Ahlqvist
	167	184 Strategisk Arkitektur AB	A	03	15,9	13,7	16	1,5	6,5	Göran Ekeröth, Andreas Fries
STD 168	140	EKAB Elkonsult KB	E	03	15,7	18,9	20	3,0	6,4	Åke Gradin
STD 169	122	Lindberg Stenberg Arkitekter AB	A	03	15,3	22,5	20	-0,3	6,9	Dag Lindberg
STD 170	136	Electro Engineering AB	E	03/04	15,3	19,5	17	0,8	4,2	Bo Andersson
STD 171	165	Pyramiden arkitekter i Göteborg AB	A	03	15,2	15,7	22	-0,1	3,6	Dan Nyström
STD 172	178	Rockstore Engineering AB	CE	02/03	15,2	14,6	16	1,2	3,0	Stig Myhré
	173	182 Arkitekterna AB Krook & Tjäder	A	03	15,0	14,1	17	2,0	6,5	Bengt Ove Krook
	174	163 HillStatik AB	S,CE	03	14,9	15,9	14	1,9	8,6	Owe Svensson
STD 175	170	Carlstedt Arkitekter AB	A	03	14,8	14,8	23	0,1	6,3	Kerstin Eken
STD 176	186	Konstruera Byggprojektering AB	A,CE	03	14,8	13,4	17	2,4	8,5	Ulf Larsson
STD 177	194	Vatten och Samhällsteknik AB	Env	03/04	14,7	12,7	17	0,1	8,2	Lars Kylefors
	178	*281 Uulas Arkitektkontor AB	A	03/04	14,7	9,4	11	1,1	3,3	Sten Liljedahl
STD 179	193	Deva Mecaneyes AB	I	03	14,3	12,7	23	-0,1	6,3	Lars-Ola Lundkvist
	180	159 ABAKO Arkitektkontor AB	A	03	14,3	16,2	20	-0,1	5,2	Anders Sandberg
STD 181	124	Automations Partner AB	I	02/03	14,3	22,4	12	1,3	11,0	Lennart Sturesson
STD 182	181	Teldako AB	E,I	02/03	14,2	9,4	16	2,4	5,1	Ulf Lindström
STD 183	190	Alteco Elkonsult AB	E	03	14,1	13,1	15	1,2	7,8	Andreas Lundström
	184	189 MRM Konsult AB	CE,Env	*03/04	14,0	13,4	16	1,0	6,1	Malin Wallström
STD 185	164	Ahlsénarkitekterna AB	A	03	13,8	15,8	8	0,0	4,8	Sven Ahlsén
STD 186	151	ARIA Consulting AB	MD	03	13,4	17,4	24	-0,1	3,6	Alf Fredell
STD 187	169	Rolf Tellstedt -koncernen AB	CE	03	13,4	14,9	20	2,4	20,3	Björn Tellstedt, T. Östergren

STD = Medlem i Svensk Teknik och Design. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. — = uppgift saknas.

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin

De 300 största svenska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

		Koncern med större dotterbolag/affärsområden redovisade i direkt anslutning	Verksamhet	Bokslut	Omsätt- ning MSEK	(Före- gående)	Antal anställda	Resultat e finans, poster MSEK	Balans- omslutning MSEK	Koncernchef/VD Personnamn aktuella i oktober 2004
STD 188	185	PIAB PI i Göteborg AB	CE	03	13,4	13,5	19	0,4	5,5	Stefan Bengtsson
STD 189	204	Consultec Arkitekter & Konstruktörer AB (6 mån.)	A,CE	*03	13,4	11,6	15	0,3	5,8	Allan Forslund
STD 190	*351	Zuez Arkitekter AB	A	03/04	13,3	10,6	17	0,0	13,3	Maria Grunditz
STD 191	195	Fredblad Arkitekter AB	A	03/04	13,1	12,6	18	2,5	10,6	Leif Jönsson
192	116	Svea Teknik AB	I	03	12,9	23,5	27	3,6	6,3	Rune Lindberg
STD 193	*144	IMEK VVS Rådgivande Ingenjörer AB	M	03	12,9	17,2	18	0,1	16,0	Tomas Kvistmo
STD 194	191	STIBA AB	CE	03	12,8	12,9	16	0,9	9,7	Rune Dalmyr
STD 195	200	Elektrotekniska Byrån i Karlstad AB	E,I	02/03	12,7	12,0	16	0,9	5,8	Lars Lundqvist
STD 196	269	FRAM Arkitekter AB	A	03	12,7	8,2	10	2,2	4,9	Robert Reuterhäll
197	180	SISU Stockholm AB	M,E	03	12,6	14,3	16	-0,6	4,3	Michel Lézin
198	196	KFS Anläggningskonstruktörer AB	CE,PM	02/03	12,4	10,0	12	1,6	4,8	Hans Klingenberg
STD 199	175	Contekton Arkitekter Fyrstad AB	A	02/03	12,1	14,8	13	0,8	10,7	ingen vd
200	226	VHP Arkitekter-Ingenjörer AB	A,CE	*03/04	12,0	10,0	18	-	-	Kent Svensson
STD 201	329	Henrik Jais-Nielsen & Mats White Arkitekter AB	A	*03/04	11,9	6,0	11	2,4	6,9	ingen vd
202	240	VUAB Vägundersökningar AB	CE	03	11,9	9,3	7	0,3	6,6	Stefan Arebratt
STD 203	206	Fagerström Industrikonsult AB	I	03/04	11,8	11,3	15	0,8	4,0	Per Fagerström
STD 204	187	IBA Ing.byrå Bygginstitutioner AB	M	*03	11,7	13,2	18	1,6	9,5	Mikael Sundell
STD 205	*309	Malmström & Edström Arkitektkontor AB	A	03/04	11,7	12,6	15	1,1	5,1	Christer Malmström
206	(-)	Aspinova AB	I	03	11,7	12,5	14	-0,2	3,4	Ulf Zandhers
STD 207	160	HLLS Arkitekter AB	A	03/04	11,6	16,2	19	-2,4	23,4	Bengt Linder
208	215	VKAB VVS- och Driftkonsult AB	M	*03/04	11,6	10,7	15	0,4	-	Bengt Nilsson
209	235	ENT Energiteknik AB	E	03	11,6	9,5	13	1,1	5,4	ingen vd
210	*318	Contekton Architects and Planners AB	A	03	11,6	11,3	12	0,4	6,5	Sten Jonson
STD 211	192	FRS Arkitektkontor AB	A	02/03	11,6	12,8	14	-0,2	5,4	Bo Svensson
212	(-)	A&P Arkitekter AB	A	03	11,5	9,2	14	0,7	2,8	Per Ahrbom
213	230	Megaron Arkitekter AB	A	03	11,5	9,7	9	0,9	4,8	Anders Högberg
STD 214	162	Murman Arkitekter AB (nytt namn)	A	03	11,4	16,1	18	0,5	6,6	Hans Murman
STD 215	254	Nordstrand Friesenstam Rung Arkitektkontor AB	A	02/03	11,4	8,7	17	0,7	3,9	Christer Nordstrand
STD 216	282	Luleå Industriteknik AB	I	03	11,2	7,8	13	-0,1	2,3	Hans Ove Johansson
STD 217	199	Kjellman Teknik AB	M,CE	02/03	11,1	12,1	23	-1,2	3,9	Pål Kjellman
STD 218	201	Umeå Industri & Kraft Konsult AB	I,E	03	11,0	11,8	15	0,2	6,2	Bertil Rönnlund
STD 219	228	Södergruppen Arkitektkontor AB	A	03	10,9	9,9	15	0,8	5,0	Johanna Holm Bodin
STD 220	188	BJ-Konsult i Visby AB	CE,A,PM	03	10,7	13,2	17	0,4	14,5	Birger Jörnhammar
221	198	Samcon AB	CE,PM	03/04	10,7	12,1	14	0,3	4,0	Stefan Björndal
STD 222	289	Böving & Kinnmark Arkitektkontor AB	A	03	10,7	7,4	12	0,3	2,3	ingen vd
STD 223	216	AROS Industrikonsult AB	I	03/04	10,7	10,7	12	1,0	4,2	ingen vd
224	243	Arkitektgruppen i Gävle AB	A	03	10,7	9,2	11	0,3	3,5	ingen vd
STD 225	207	Vinga Elprojektering AB	E	03/04	10,6	11,2	17	-0,4	2,7	Mats Svengård
226	(-)	Arkitekterna Engstrand och Speek AB	A	03/04	10,5	10,1	13	1,5	11,3	ingen vd
227	183	Bjurström & Brodin Arkitekter AB	A	02/03	10,5	13,8	13	-0,8	4,2	ingen vd
STD 228	253	Johan Celsing Arkitektkontor AB	A	03	10,5	8,7	12	0,1	3,5	Johan von Celsing
STD 229	286	Arken Arkitekter AB	A	03/04	10,5	7,7	11	0,7	2,8	Lena Pålsson
STD 230	218	Cinnober Arkitekter AB	A	02/03	10,5	10,3	16	0,9	5,1	Åke Nygren
231	270	Visby Arkitektgrupp AB	A,CE	03	10,4	9,4	13	0,2	2,6	Jon Jonsson
232	(-)	Camatec Industriteknik AB	I	03/04	10,3	10,5	11	0,3	2,5	Allan Karlsson
STD 233	249	Wickenberg Bygganalys AB	PM	03	10,3	9,0	10	0,5	4,6	Peter Widding
STD 234	219	Probeko AB	E	03/04	10,1	10,4	14	0,2	3,7	Stig Johansson
STD 235	119	Bertrandt Sweden AB (dt tyska Bertrandt)	I	02/03	10,1	23,0	19	-11,0	2,2	Peter Dorling
236	232	Comarc Projektering AB	A,CE	02/03	10,1	9,6	12	0,3	3,9	Sigvard Svensson
237	283	Fe Arkitekter AB	A	02/03	10,1	7,8	9	-0,2	3,1	Ants Endre
STD 238	242	Atrio Arkitekter i Kalmar AB	A	03	10,0	9,2	15	-0,3	8,8	Olof Utterback
239	237	Projektplanering Sven Olof Ersmarker	PM, A	03	10,0	9,5	9	1,7	7,0	S O Ersmarker
STD 240	168	Sth Engineering AB	I	03	9,9	15,0	14	-2,0	3,9	Chrisolof Schyttberg
241	229	Inelko AB	I	03/04	9,9	9,9	11	-0,4	2,1	ingen vd
STD 242	222	K-Konsult Elmiljö AB	E	03	9,8	10,2	13	-0,1	8,3	Peter Larsson
STD 243	261	Johansson Linnman Arkitekter AB	A	02/03	9,8	8,5	10	0,4	14,1	Hans Linnman

Koncern			Verksamhet	Bokslut	Omsätt- ning MSEK	(Före- gående)	Antal anställda	Resultat e finans. poster MSEK	Balans- omslutning MSEK	Koncernchef/VD
med större dotterbolag/affärsområden redovisade i direkt anslutning										Personnamn aktuella i oktober 2004
STD 244	127	Velocis AB	I	03	9,7	21,7	8	-0,8	3,4	Kjell Bergan
245	233	Brandgruppen AB	M	02/03	9,6	8,5	9	0,2	4,1	Olle Norrby
246	*264	Lincona Byggkonsult AB	CE	03/04	9,5	11,0	14	0,2	3,2	Dan Johansson
247	213	VVS och Energi i Borås AB	M	03/04	9,5	10,8	14	0,7	5,6	Gerhard Englund
STD 248	263	CH Arkitekter AB	A	03	9,5	8,7	12	0,0	2,3	Per Seiving
STD 249	236	GHAB Arkitekter & Ingenjörer AB	A,CE	03	9,5	9,5	10	0,9	5,8	Lars Nilegårdh
250	248	MGT Teknik AB	Enr,Env	03/04	9,5	9,1	6	1,2	4,7	ingen vd
STD 251	334	Lindstam Broman Elgström arkitekt AB	A	03	9,4	6,1	12	0,8	4,6	Mats Elgström
252	325	Vemcon AB	M	03	9,3	6,4	6	0,1	2,9	Roland Holmgren
STD 253	174	Arkitekturkompaniet SI AB	A	02/03	9,3	15,0	*12	1,2	14,2	Bibbi Olsson
STD 254	272	Arkitekthuset Jönköping AB	A	03/04	9,2	8,0	10	1,1	4,2	Bert Noorlander
STD 255	277	Torsten Palmqvist AB	M	03	9,2	7,9	8	1,2	3,9	Roger Johansson
STD 256	256	Sundell Arkitekter AB	A	03	9,1	8,6	12	0,2	3,3	Jan Sandberg
STD 257	210	Integra Engineering AB	PM,CE	03	9,0	11,1	16	0,1	4,4	Anders Skoglund
STD 258	238	Granholt koncernen AB	CE	03	9,0	9,3	10	0,1	7,0	Fred Nordenmark
259	274	URS Nordic AB	Env	*03/04	9,0	8,0	10	-	-	Jesper Kildsgaard
STD 260	245	AGERA VVS-Design AB	M	03	8,9	9,1	14	0,1	2,5	Christer Ahlinder
261	231	Seveko VVS Konsult AB	M	03	8,9	9,7	8	0,3	2,3	Henrik Sandén
STD 262	171	Timatec AB (Etteplan 2004)	I	03	8,8	14,8	13	-1,4	2,6	Anders Magnusson
STD 263	252	EPG Konsult Samordnad VVS-Teknik AB	M	03/04	8,8	11,1	10	0,5	3,3	Gillis Wendt
STD 264	319	bm arkitekter AB	A	*03/04	8,8	6,4	9	0,9	5,0	Ulla Nordström
265	133	Neweng Consulting AB (dt Altran)	I,E	03	8,7	19,7	14	-2,0	8,2	Curt Andersson
STD 266	*220	Grapenfelt Norr AB	M	03	8,7	10,4	12	0,2	4,1	Nils Svensson
STD 267	327	DALARArkitekter AB	A	03	8,7	6,3	9	0,2	3,3	Esbörn Carlsson
268	255	Mårtensson & Håkansson Byggrådgivare AB	PM	02/03	8,7	6,6	7	0,2	2,9	ingen vd
STD 269	258	Metator VVS-Konsult AB	M	02/03	8,6	8,6	13	0,2	3,7	ingen vd
270	(-)	Geometric Maskin & Marin Konsult AB	I	03	8,5	9,3	13	0,6	4,1	Thomas Svenningsson
STD 271	314	ZIZ Zstockholms Idérika Ztatiker AB	CE	03	8,5	6,6	9	0,9	3,4	Anders Häggstam
272	239	Epsilon Byggkonsult AB	CE	02/03	8,5	9,3	13	0,7	3,0	Jimmy Bredstenslien
273	234	Allmänna Maskinkonstruktioner AB	I	03	8,4	9,5	14	0,6	8,7	Bertil Karlsson
STD 274	223	CEKAB	I	03	8,4	10,1	13	-0,2	4,1	Magnus Osvaldsson
STD 275	297	Arkitekten i Vätterstad AB	A	03	8,4	7,2	9	1,4	3,0	ingen vd
STD 276	265	Storköksbyrå i Stockholm AB	S	02/03	8,4	7,6	1	1,6	8,1	Peggie Ulle
STD 277	260	Origo Arkitekter AB	A	*03/04	8,3	8,5	13	-0,9	4,0	ingen vd
STD 278	275	I Control Engineering AB	I	02/03	8,3	7,9	12	1,3	5,7	ingen vd
STD 279	217	Studio 1.11 Arkitekter AB	A	03/04	8,1	10,6	10	0,1	4,5	Jan Hardenborg
280	268	ABIK, Industrikonstruktioner AB	I	03	8,0	8,2	12	0,4	2,7	Roy Svanlund
281	247	Vcon VVS-Konsult AB	M	03/04	8,0	9,1	9	1,6	7,1	Nicklas Andersson
STD 282	379	A.Siljeström Arkitektkontor AB	A	02/03	8,0	7,1	10	0,2	1,6	Anders Siljeström
STD 283	356	Elektrokonsult i Jönköping AB	E	03	8,0	5,4	9	0,3	2,5	Magnus Elgäker
STD 284	225	Tekmat AB	I	03	7,0	10,0	13	-1,3	2,4	Thomas Quist
285	303	Pontus Möller Arkitekter AB	A	03	7,9	7,0	10	1,2	7,6	Pontus Möller
286	328	Coordia Consult AB	CE, PM	03/04	7,9	7,4	6	0,0	2,2	Jan Eriksson
287	296	Västkonsult i Trollhättan AB	CE	02/03	7,8	7,2	18	0,4	2,9	Bo Almén
STD 288	280	ATM Engineering AB	I	02/03	7,8	5,7	12	1,0	8,6	Thomas Lindsjö
289	376	Mats & Arne Arkitektkontor AB	A	02/03	7,8	4,9	6	0,7	2,8	Arne Aggerod
STD 290	287	TH-Konsult AB	M	02/03	7,8	7,5	10	0,8	2,6	Roger Pernestad
STD 291	250	LPS Konstruktörer AB	CE	03	7,7	9,0	9	0,7	3,4	Gösta Holgersson
292	294	Sprängkonsult i Göteborg AB	CE	03	7,7	7,4	8	2,4	3,6	Kurt Östlund
293	267	Prosweco AB	I	02/03	7,7	8,3	7	1,3	4,5	Per Eric Eriksson
STD 294	302	Arkitektgruppen i Malmö AB	A	03	7,6	7,0	10	1,0	7,3	Lars Karud
STD 295	251	NB-Konsulter AB	M	02/03	7,6	8,8	9	0,0	2,3	Gunnar Nihlén
STD 296	271	JR Projekt AB	CE	03	7,6	8,1	4	0,7	4,5	Sixten Rydstedt
297	208	Olle Rex Arkitektbyrå AB	A	03	7,6	11,2	7	-0,5	3,4	Olle Rex
298	205	Arkitekturkompaniet GBG AB	A	03/04	7,5	11,7	12	0,4	3,6	Ulf Liebert
STD 299	241	Rosenbergs Arkitekter AB	A	03	7,5	9,2	12	-1,5	2,8	Inga Varg
STD 300	278	Losman Nädele Arkitekter AB	A	02/03	7,5	7,8	9	1,5	4,4	Mikael Nädele, Caroline Losman

STD = Medlem i Svensk Teknik och Design. (*) = jämförbar uppgift saknas/proforma/bedömd. — = uppgift saknas.

PM = Projektledning, A = Arkitektur, CE = Bygg- och anläggningsteknik, Env = Miljö, Enr = Energi, E = Elteknik, M = VVS-teknik, I = Industriteknik, MD = Multi Disciplin

Den nordiska marknaden

Förbättringar på alla marknader

Såväl de nordiska ekonomierna som marknaderna för vår bransch följer inte oväntat i stort sett ett likartat mönster.

I Danmark återhämtar sig marknaden efter ett svagt 2003 med sjunkande bygg- och anläggningsinvesteringar. Större offentliga infrastrukturinvesteringar uteblev, men framför allt minskade de privata investeringarna på fastighets- och lokalmarknaden. Detta drabbade inte minst de danska arkitektföretagen. De har däremot varit framgångsrika utomlands, men fått konkurrens på hemmaplan. Den holländska arkitektfirman Erick van Egeraat Architects har t ex föreslagit ett par spektakulära bostadshus på Krøyers Plads utefter Köpenhamns hamnlinje.

De närmaste två åren kommer totalmarknaden att visa försiktig tillväxt i småskalighetens tecken. Stora projekt hägrar dock. I juni beslutade Danmarks och Tysklands trafikministrar att återuppta planeringen av den nära 20 km långa Fehmarnförbindelsen. Enbart bron beräknas kosta ca 40 miljarder kronor och den totala investeringen det dubbla. Stöd från EU kan påräknas. Förbindelsen finns med på EU:s lista över de mest prioriterade projekten. Den danska olje- och gasmarknaden utvecklas positivt. Den danska olje- och gasmarknaden utvecklas positivt. De exportinriktade danska konsultföretagen har fått vidkännas stora nedskärningar efter att biståndsprogrammet för miljö- och u-landsbistånd skurits ned.

Kommunreform kräver planering

I Danmark skrotas amterne (de är 16 och motsvarar svenska landsting) och ersätts av ett halvdussin regioner. Många av de 271 kommunerna slås samman till knappt ett hundratal och övertar uppgifter som amterne haft tidigare. Detta kommer att kräva en omfattande planering och kommer bl a att påverka teknisk förvaltning och hälso- och vårdverksamheter vilket ger möjligheter för arkitekt- och konsultföretagen. Omorganisationen skall träda ikraft i samband med kommun- och regionvalet i november 2005.

Framgångsrik finsk export

Finland lever högt på sin framgångsrika exportindustri, som visar god tillväxt. Den finska ekonomin drabbades inte av en lika stor inbromsning under 2003 som de övriga nordiska ländernas. Efterfrågan från bygg- och anläggningssektorn var därför relativt stabil med bara ett svagt tapp för privata fastighetsinvesteringar. Marknaderna visar nu en försiktig ökning. De största finska konsultföretagens expansion sker däremot huvudsakligen utomlands.

Finlands geografiska läge och gamla handelsstrukturer gör att de har viss fördel när nu nordiska och internationella ögon riktas mot Baltikum, övriga nya EU-medlemsländer och Ryssland.

Betydelsefull norsk orm

I Norge minskade de samlade bygg- och anläggningsinvesteringarna någon procent under 2003, men ökar nu åter. Ökningen är blygsam på fastighets- och lokalmarknaden medan bostadsbyggandet visar en mycket kraftig ökning. Infrastrukturmarknaden är relativt stabil. Olje- och gasmarknaden är expansiv. Stora investeringar i gaskraftverk ligger i "pipeline". Den 2 april gav Norska stortinget klartecken för utbyggnaden av det gigantiska gasfältet Ormen Lange i Norska Havet utanför Aukra nära Trondheim. Norsk Hydro hittade gasen 1997. Investeringarna uppskattas till totalt ca 66 miljarder NOK. Produktionen skall komma igång i slutet av 2007.

På samma sätt som i Sverige oroar den fortsatt höga arbetslösheten. Från december 2002 till december 2003 sänkte Norges Bank i etapper folioräntan (styrräntan) från 7,0 % till 2,25 %. Från mars 2004 är den 1,75 %. Ekonomin har skjutit fart och inflationen är måttlig. Oslobörsen noterade all-time-high den 11 oktober.

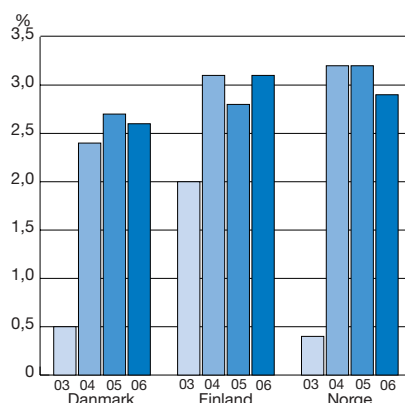
Imponerande positioner

De stora danska konsultföretagen behåller sina imponerande positioner i ett internationellt perspektiv.

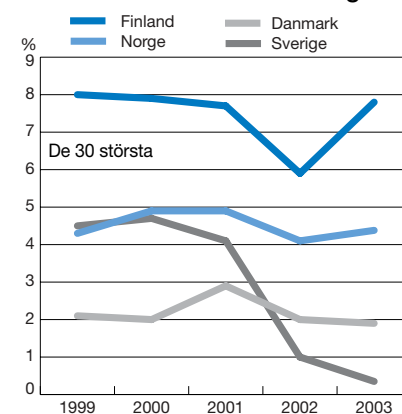
Rambøll Hannemann & Højlund Fonden bildade i januari Rambøll Group A/S. Därunder läggs de olika landsbolagen och ytterligare ett par bolag. Sammanslagningen med Scandiaconsult synes ha gått bra och Rambøll kom ut ur 2003 med ett relativt gott resultat. I bokslutskommunikén meddelade koncernen att de har för avsikt att finna en långsiktig lånefinansierad lösning på "soliditetsproblemet" i stället för att söka en industriell eller finansiell delägare. Börsen skulle välkomna Rambøll.

I hög grad bidragande till 2003 års resultat var verksamheten mot investeringstunga olje- och gassektorn. 2003 avslutades med att Rambøll fick en order för projektet Medgaz att projektera en 200 km lång naturgasledning från Algeriet till Spanien. Ordern kan öppna dörren till framtida uppdrag för de gasbolag som står bakom projektet. Projektet ingår i EU:s program för att säkra extern gasförsörjning. 2004

BNP-utveckling enligt OECD

Finland ohotad i lönsamhetsligan

Källa: Svensk Teknik och Design

avslutas bra med ett 5-årigt kontrakt med den amerikanske operatören Amerada Hess för engineering på Syd Arne plattformen utanför Danmark. I Norge har Rambøll köpt resterande 60 % i Rambøll Future AS. Den 1 maj öppnade Rambøll kontor i Litauen. På tur står ett kontor i Ryssland.

Först med dotterbolag i Kina

COWI har ändrat räkenskapsperiod till kalenderår från 2004. (I tabellerna i denna Branschöversikt har omsättning och resultat för de formella 8 månaderna 2003 proportionerats till årsvärden). Omsättningen kommer till ca 60 % från utlandsverksamhet. COWI engagerar sig i det som kan bli den mest omtalade bron hittills. En hängbro från Sicilien till Italienska fastlandet med spann på 3,3 km (dubbla spennvidden för Stora Bält Bron) planeras för fullt. COWI har avtalat med ett konsortium lett av Italiens största byggbolag om att delta i anbuds-givningen som skall vara klar under våren 2005. Och positioneringen för uppdrag för Femern-förbindelsen har inletts. I team med bl a Halcrow skall COWI i Kina projektera en 8,8 km lång broförbindelse över Yangtze-floden. Det är dock inte på broområdet utan på energiområdet koncernen inledningsvis fokuserar när den etablerar dotterbolag i Kina. COWI China Energy beräknas bli registrerat i Beijing den 1 januari 2005.

På rätt väg

Carl Bro Gruppen hade ett turbulent 2003. Den svaga kapitalituationen i Carl Bro fick majoritetsägaren svenska Bure Equity att tillsammans med Lønmodtagernes Dyr-tidsfond genomföra en nyemission om 75 MDKK. Carl Bro konsoliderades i Bure. Nu verkar koncernen efter hårt arbete vara på väg åt rätt håll. Från nyår 2004 övertogs Ingeniörkontoret Herning ApS på Vest-jylland. Bland uppdragen kan nämnas ledningen av ett konsortium för att bistå myndigheterna i 8 nya EU-medlemsländer att implementera miljölagsstiftning. Uppdrags-givare är EU-kommissionen och i konsortiet ingår COWI, DHV, Holland och Milieu, Belgien. I Sverige kan nämnas de stora uppdrag SWECO och Carl Bro fick för vägsträckningen Norra Länken i Stockholm och järnvägssträckningen Citybanan i Stockholm. I Norge fick Carl Bro tillsammans med Aarhus Arkitekterna ett stort planeringsuppdrag för ett sjukhus i Drammen. Inför den omfattande kommunorgani-

Nordens 100 största arkitektgrupper

		Koncern / företag	Bokslut	Land	Antal anställda	(Före-gående)	Omsättning
STD	1	1 White arkitekter AB	03	SE	318	328	229,7 msek
STD	2	2 SWECO FFNS	03	SE	311	319	301,9 msek
	3	3 Arkitektfirmaet C.F. Møllers Tegnestue	03	DK	210	235	160,9 mdkk
	4	4 Arkitema K/S	03	DK	152	159	91,7 mdkk
STD	5	6 Temagruppen Sverige AB	03	SE	119	127	89,2 msek
	6	9 Henning Larsen Tegnestue	03/04	DK	100	94	85,7 mdkk
	7	8 Arkitekterne Schmidt, Hammer & Lassen K/S	03	DK	96	106	59,4 mdkk
	8	5 KHR AS Arkitekter	03	DK	88	154	61,0 mdkk
	9	11 EVATA Finland Oy	03	FIN	87	90	6,40 meur
STD	10	12 Tengbomgruppen AB	03	SE	85	81	72,8 msek
	11	7 Vilhelm Lauritzen AS	03	DK	80	120	49,5 mdkk
STD	12	10 Wingårdh koncernen	03	SE	76	92	72,2 msek
STD	13	13 NYRÉNS Arkitektkontor AB	03	SE	75	72	58,3 msek
STD	14	18 WSP Arkitektur	03	SE	62	65	49,7 msek
	15	14 Niels Torp AS Arkitekter	03	NO	60	70	68,6 mnok
	16	23 Arkitehtitoimisto Helin & Co Oy	03/04	FIN	60	60	7,56 meur
	17	24 Friis & Moltke A/S	03	DK	56	55	*27,5 mdkk
	18	17 PLH Arkitekter A/S	03	DK	55	66	37,0 mdkk
	19	29 3XNielsen A/S	03	DK	52	50	*38,0 mdkk
	20	52 Henrik Sørensen Arkitektfirma A/S	03/04	DK	52	33	36,2 mdkk
	21	26 Årstiderne Arkitekter A/S	03/04	DK	52	53	25,2 mdkk
	22	16 Dissing + Weiting Arkitektfirmae A/S	03	DK	50	66	63,3 mdkk
	23	22 LINK Gruppen arkitekter AS	03	NO	50	60	48,0 mnok
	24	31 Snøhetta AS	03	NO	*50	48	45,3 mnok
STD	25	25 AIX Arkitekter AB	03/04	SE	50	53	45,3 msek
	26	15 S&I Arkitekter A/S	03/04	DK	50	67	36,0 mdkk
	27	28 Erik Møllers Tegnestue	03/04	DK	50	52	35,3 mdkk
STD	28	21 Brunnberg & Forshed Arkitektkontor AB	03	SE	49	61	39,6 msek
	29	20 Hvidt & Mølgaard A/S Arkitektfirma	03	DK	49	62	28,9 mdkk
STD	30	27 Liljewall Arkitekter AB	03	SE	48	52	40,0 msek
	31	30 Mangor & Nagel Arkitektfirma A/S	03/04	DK	46	50	28,0 mdkk
	32	19 AA Arkitekter A/S	02/03	DK	46	65	*26,0 mdkk
	33	34 DARK Arkitekter AS	03	NO	44	46	32,5 mnok
	34	46 Jensen + Jørgensen + Wohlfeldt Arkitekter A/S	03	DK	44	35	24,2 mdkk
	35	38 Narud-Stokke-Wiig A/S	03	NO	42	40	32,4 mnok
	36	42 CUBO Arkitekter A/S	03/04	DK	41	35	35,0 mdkk
	37	37 Arkitehditoimisto Larkas & Laine Oy	03	FIN	41	42	3,01 meur
	38	54 Arkitektfirmaet Kjaer & Richter A/S	02/03	DK	40	32	21,4 mdkk
	39	(-) Arkitektfirmaet Clausen & Weber A/S	02/03	DK	39	-	20,0 mdkk
	40	32 Aarhus Arkitekterne A/S	02/03	DK	37	47	*22,0 mdkk
	41	36 Sandell Sandberg AB	03	SE	36	43	40,2 msek
STD	42	47 AROSgruppen Arkitekter AB	03/04	SE	36	34	32,3 msek
	43	44 Arkitektkontoret Aakeroy, Moe & Bowe AS	03	NO	42	35	28,0 mnok
	44	35 Arkitektkontoret Hille+Melbye A/S	03	NO	35	45	27,9 mnok
	45	95 Lundgard & Tranberg Arkitekter A/S	03	DK	35	22	*19,0 mdkk
STD	46	33 Scheiwiller Svensson Arkitektkontor AB	03/04	SE	34	47	30,2 msek
	47	55 LPO Arkitektur & Design AS	03	NO	34	31	27,3 mnok
STD	48	43 FOJAB Arkitekter AB (koncernen)	03/04	SE	33	35	31,3 msek
STD	49	49 A5 Arkitekter & Ingenjörer AB	02/03	SE	33	33	25,1 msek
	50	41 Tage Nielsen Tegnestue A/S	03	DK	33	37	17,3 mdkk
	51	96 Arkitehditoimisto Lahdelma & Mahlamäki Oy	03	FIN	33	22	1,90 meur

sationen har Carl Bro ingått ett strategiskt samarbete med Muusmann Research & Consulting inriktade på ekonomi och organisation.

Niras köpte i juni 2004 rådgivningsfirman Chemcontrol av Kommunekemi. Med köpet förstärker Niras kompetensen på bland annat avfallsområdet. Därtill köptes Demex A/S, ett konsultbolag inom risk/säkerhets-

			Koncern / företag	Bokslut	Land	Antal anställda	(Före-gående)	Omsättning
STD	52	50	Equator Stockholm AB	03	SE	32	33	21,8 msek
	53	48	HRTB A/S Arkitekter	03	NO	31	33	37,6 mnok
STD	54	*40	Lund & Valentin Arkitekter AB	03/04	SE	31	34	20,9 msek
	55	39	Arkitekter Dall og Lindhardsen A/S	02/03	DK	30	38	24,0 mdkk
	56	59	Arcasa Arkitekter AS	03	NO	30	30	24,0 mnok
	57	60	Innovarch Architects Oy	03	FIN	30	30	2,73 meur
	58	80	Medplan AS Arkitekter	03	NO	29	24	36,5 mnok
STD	59	*61	Archus Arkitekter AB	03	SE	29	29	23,5 msek
	60	62	Aros Arkitekter AS	03	NO	29	272	4,1 mnok
	61	85	AK 83 Arkitektkontoret A/S	02/03	DK	28	23	24,2 mdkk
	62	45	Eliassen og Lambertz-Nilssen Arkitekter AS	03	NO	28	35	25,4 mnok
STD	63	58	Arkitekthuset Monarken AB	03/04	SE	28	30	27,2 msek
STD	64	*84	Åsberg Wångstedt Lotström Arkitekter AB	03/04	SE	27	27	33,3 msek
STD	65	*75	BSK Arkitekter AB	03	SE	27	28	31,0 msek
STD	66	63	Arkitektkontoret Fråne Hederus Malmström AB	03	SE	27	28	29,9 msek
STD	67	66	Thomas Eriksson Arkitektkontor AB	02/03	SE	27	27	26,1 msek
STD	68	56	Hus & Plan arkitekterna AB	03	SE	27	31	21,9 msek
	69	73	Arkitektbyrå SIGGE Oy	03	FIN	27	26	1,90 meur
	70	67	Arkitektkontoret Børve og Borchsenius	03	NO	27	27	15,5 mnok
STD	71	69	Landskapsgruppen koncernen AB	02/03	SE	26	26	22,9 msek
	72	77	Laitila Architects Oy	03	FIN	26	25	2,03 meur
STD	73	72	Frenning & Sjögren Arkitekter AB	02/03	SE	26	43	17,0 msek
STD	74	71	Arkitektgruppen GKAK AB	03	SE	25	26	21,5 msek
	75	109	DOMUS arkitekter A/S	03	DK	25	20	10,9 mdkk
STD	76	81	Semrén & Månsson Arkitektkontor AB	02/03	SE	24	24	20,1 msek
STD	77	53	Arkitektbyrån AB i Göteborg	03	SE	24	32	18,5 msek
	78	(-)	Fogh & Følner Arkitektfirmaet A/S	03	DK	24	-	*14,0 mdkk
	79	114	WITRAZ Arkitekter A/S	03	DK	23	19	21,0 mdkk
	80	86	Heggelund & Koxvold Arkitekter AS	03	NO	23	23	18,2 mnok
	81	65	Arkitektfirmaet Hou & Partnere A/S	03	DK	23	28	17,0 mdkk
	82	119	Arkitehtitoimisto Laatio Oy	03	FIN	23	19	1,62 meur
	83	106	Carlstedt Arkitekter AB	03	SE	23	20	14,8 msek
	84	111	Arkitektkontor Nurmela, Raimoranta, Tasa AB	03	FIN	23	20	1,21 meur
	85	127	AG Partner Arkitekter AB	03	SE	22	17	22,4 msek
	86	91	Lund Hagem Arkitekter AS	03	NO	22	22	18,7 mnok
	87	(-)	SAHL Arkitekter A/S	03/04	DK	22	23	15,8 mdkk
STD	88	83	SAMARK Arkitektur & Design AB	03	SE	22	24	16,2 msek
	89	74	KPF Arkitekter A/S	03	DK	22	26	13,0 mdkk
STD	90	87	Pyramiden arkitekter i Göteborg AB	03	SE	22	23	15,2 msek
	91	97	Arkitehditoimisto Helamaa & Heiskanen Oy	03	FIN	22	22	1,35 meur
	92	90	Arkitektene Astrup & Hellern AS	03	NO	21	22	22,3 mnok
STD	93	113	AQ Arkitekter i Eskilstuna AB	03/04	SE	21	19	24,4 msek
	94	76	Dyrvik Arkitekter AS	03	NO	21	25	20,2 mnok
	95	64	BAU Arkitekter AB	03	SE	21	28	17,7 msek
	96	(-)	Nielsen & Rubow I/S	03	DK	21	-	11,4 mdkk
	97	102	Alex Poulsens Arkitektkontor A/S	03	DK	20	20	18,4 mdkk
	98	89	Arkitehtitoimisto Tuomo Siitonen Oy	03	FIN	20	22	2,00 meur
	99	108	Gottlieb & Paludan A/S Arkitekter	03	DK	20	20	17,1 mdkk
	100	98	AS Kristiansen & Bernardt	03	NO	20	21	15,5 mnok

området. Ett större grepp tog Niras i början av oktober med köp av 75 % av lantbruks-ägda rådgivaren Scanagri med ca 60 anställda varav 10 i Sverige och några i Finland. Bolaget som under 2003 omsatte drygt

110 MDkk ägdes till 75 % av danska Agroinvest och svenska LRF. Efter köpet har Svenska Lantmännen 2% av aktierna i Niras. Det är på den internationella marknaden som Niras ser en tillväxtpotential.

Den polska verksamheten med två kontor har expanderat och koncernen är på väg att starta verksamhet i Moskva.

Hjälper nationalskald fira 200 år

Birch & Krogboe, som i princip enbart opererar på den danska marknaden, har utvecklat alliansen med Arup och allt fler projekt tas i samarbete. Birch & Krogboe har fått de tekniska uppdragen för renoveringen av H.C. Andersen Museum som skall stå klart till 2005 då 200-årsdagen av nationalskaldens födelse firas.

Moe & Brødsgaard avslutade år 2003 med förvärv av Associe Ingeniører i Fredricia. I juni förvärvades Ole Mortensen A/S med ett dussin medarbetare inom anläggnings- och miljöområdet. Balslev övertog vid årets början DEI, Dansk Energi- og Installationsrådgivning med 9 anställda i Glostrup. Benima A/S avtalade i april om köp av New-Con A/S med 18 anställda. Installationskonsulten Espensen A/S har förvärvat elkonsulten Morelli A/S.

Arkitektframgångar utomlands

De danska arkitektföretagen har firat triumfer utomlands. 3xNielsen utvecklar ett större bostadsområde i Holland. Tillsammans med Möller & Grönborg vann 3xN i början av året en arkitektävling om planläggning av ett nytt större universitet och forskarpark i Kina. KHR vann en tävling om en stadsplan i storstaden Chongqing. AA Arkitekter har fått ett projekteringsuppdrag för ett stort sjukhus. Schmidt, Hammer & Lassen har vunnit en tävling kring Nordens största bostadsområde med 6000 lägenheter utanför Oslo. PLH Arkitekter vann uppdraget att designa ombyggnaden av WHO's huvudkontor i Genève.

Arkitektfusion

Och möjligheterna utomlands var ett av skälen till att Arkitema under november fusionerar med AA Arkitekter under namnet Arkitema. Det nya arkitektföretaget blir ett av de två största i Danmark.

Henning Larsens Tegnestue har under hösten fått strålkastarna på sig. Stordonatorn A.P.Møller Fonden överlämnade då till staten nyckeln till det nya magnifika HLT designade Operahuset vid Amalienborgsaxen vid hamnen i Köpenhamn.

Novo Nordisk Engineering A/S syns ofta i danska förteckningar över de större konsult-

företagen. NNE finns inte med i vår uppställning. Skälet är att omsättningen till 85 % kommer från uppdrag för ägaren, läkemedelskoncernen Novo Nordisk. Med en omsättning år 2003 på ca 959 MDKK är NNE dock en stor aktör.

Finsk jätte allt större

Nordens största tekniska konsultföretag är Jaakko Pöyry Group. Köpet av huvudparten av österrikiska Verbundplan och tjeckiska Aquatis från Verbund AG blev klart i april. De köpta företagen har tillsammans en omsättning på ca 45 MEUR och ca 470 anställda. Av annat format var förvärvet på hemmaplan av stadsplaneringsverksamheten i Motiivi Oy med åtta anställda i Seinäjoki. Nära 70 % av ägandet i Pöyry ligger utanför Finland.

PIC Engineering, som under 2003 köptes av svenska SWECO tecknade under sommaren avtal med kemikoncernen Kemira om att förvärva dess inhouse verksamhet Kemira Engineering med ca 70 anställda.

Consulting KORTES Ltd, med över 100 medarbetare köptes i januari 2004 av den svenskbaserade delen av WSP. I WSP Europe, som leds från Sverige ingår också sedan tidigare LT Konsultit. KORTES och LT organiseras i WSP Europe parallellt med WSP Sverige AB. Företagen får nu också prefixet WSP i namnet. WSP förvärvade i juni miljökonsultföretaget EMP-Projects Oy i Vasa med ca 20 anställda.

Etteplans förvärvade i juni 70 % av aktierna i svenska Timatec med ca 15 anställda i Karlstad. Etteplan har option att förvärva återstoden. Tillsammans med schweiziska Nextrom (bl a fiberoptikteknik) tar Etteplan steget in i Kina och bildar ett joint venture i Shanghai.

Rambøll Finland, det fjärde största konsultföretaget i Finland expanderar utan att hittills i år gjort några förvärv.

I mars köpte svenska ÅF resterande aktier i skogsindustrikonsulten CTS Engineering Oy med ca 260 anställda. ÅF, som sedan tidigare har 20 % av aktierna i CTS förvärvade nu 67,6 % med en option att köpa återstoden under 2005.

Elomatic Oy är ännu ett av de stora finska industrikonsultföretag, som startat verksamhet i Sverige – Elomatic Engineering AB i

Malmö. Elomatic med ca 400 anställda har nära 70 % av sin omsättning från verksamhet utomlands. Tillsammans med indiska Pharmalab Group har de bildat Elomatic Pharmalab Consulting & Engineering Pvt Ltd i Mumbai för specialistrådgivning till den stora indiska och sydostasiatiska farmaceutiska industrin. På hemmaplan övertog Elomatic under november Mastek Oy.

Norsk konsolidering

Norconsult, som under 2004 firar 75-årsjubileum, etablerade hösten 2003 ett bemanningsföretag för teknisk personal – Technogarden Engineering Resources AS. Företeelsen finns sedan några år bl a inom engelska Waterman. Det största norska konsultföretaget expanderar, främst genom förra årets förvärv av Techno Consult och försvarar en i rådande marknadsläge god resultatmarginal. I juni övertog koncernen Byggcon med ca 25 anställda i Nord-Norge. Också Elprosjektering AS i Harstad och Bergen Aqua AS med tre medarbetare inom marinbiologi har köpts.

Multiconsult, som till 24,7 % ägs av WSP Group blev för första gången upp som Norges näst största konsultgrupp. Koncernen har gjort en kraftig reservering för ett skadeståndskrav från en kommun. Ärendet har förts till Høyesteretten. Från E-CO Tech har Multiconsult köpt E-CO Renergiplan med 17 anställda. Rivas A/S med fyra anställda inom vvs-rådgivning i Trondheim finns också bland nyförvärven liksom Alfacon AS med 11 anställda. Avtal har under hösten träffats om att per den 1 april 2005 förvärva Søvik AS med ca 25 anställda i Bergen.

Multiconsult och Barlindhaug fick i uppdrag att projektera alla hamnanläggningarna i samband med gasfältets Ormen Lange utbyggnad.

Namnbyte

COWIAS är från den 1 november 2004 det nya namnet på anrika InterConsult Gruppen, som COWI förvärvade per januari 2003.

Rambøll Norge AS köpte under hösten 2004 Harsem Prosjektering AS med 12 medarbetare inom VVS. Rambøll har köpt resterande 60 % av aktierna i (Rambøll) Future AS.

Samtliga SWECO's dotterbolag i Norge samlas under namnet SWECO Grøner, som får ca 450 anställda. Inför sammanläggningen av de svenska bolagen hade Theorells AS per januari 2004 köpt elkonsulten Drangsholt AS i Trondheim med 14 anställda. SWECO Grøner fick i början av året uppdraget att vara huvudkonsult för den tekniska uppföljningen av utbyggnaden av Oslo's huvudvattenverk Oset – nordens största kommunala vattenverk. SWECO Grøner, har tidigare svarat för projektering och turnkey-upphandling.

Asplan Viak hör till de konsultföretag som nyligen fått försvarliga uppdrag av Jernbaneverket för den 6,7 km långa dubbel-spårsträckningen Lysaker-Sandvika där en avsevärd andel dras i tunnel. Teleplan AS etablerar sig genom köpet av MediaNordix på en ny digital mediamarknad.

New kids on the block

Opticonsult AS är namnet på fusionerade verksamheten i Thunes Partners AS (47%), Instanes AS (40%), Paradis Projektering AS (10%) och Svenkerud AS (3%). Huvudkontoret blir fd Thunes kontor i Bergen där också Instanes håller till. Den nya multidisciplinaria koncernen får ca 120 anställda och en omsättning på ca 100 MNOK.

I början av året övertog PTL projektledningskonsulten Tet AS med ca 12 medarbetare Kristiansand. Köpeobjektet namnändrade till PTL Kristiansand. Lars Myhre AS och Berg-Nilsen & Reinertsen AS med vardera ca 20 anställda köptes i september av svenska ÅF. Bolagen integreras i norska ÅF som därmed får ca 100 medarbetare. Arkitektföretaget Snøhetta blev tillsammans med US-arkitekten Frank Gehry utvald att utforma ett par kulturbyggnader på en av världens mest uppmärksammade platser – Ground Zero i New York.

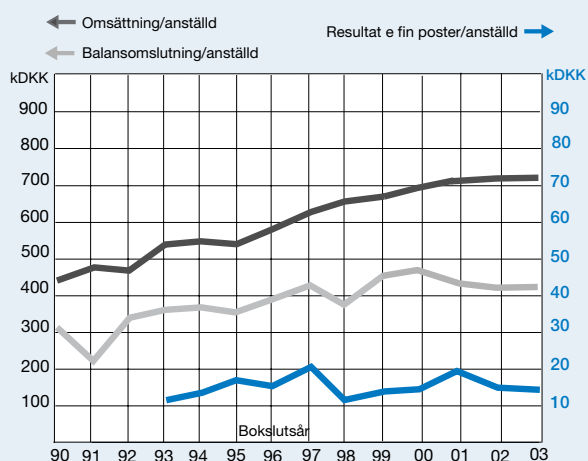
De 100 största danska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

Koncern		Verksamhet	Bokslut	Omsättning MDKK	(föregående)	Medel antal anställda	slutning MDKK	Balansom-Koncernchef/VD i oktober 2004	
1	*3	Rambøll Group (proforma)	MD	*03	2996,7	2820,3	4050	1801,4	Flemming Bligaard Pedersen
2	1	COWI koncernen (proforma)	MD	*03	*2509,5	2292,9	3501	1519,4	Klaus H. Ostenfeld
3	2	Carl Bro Gruppen A/S	MD	03	1990,0	2192,1	2689	859,9	Birgit W. Nørgaard
4	4	NIRAS A/S	MD	03/04	447,0	412,7	689	266,8	Carsten Toft Boesen
5	5	Birch & Krogboe koncernen	CE,PM	03	270,5	330,6	409	132,2	Flemming Holdt
6	6	Atkins Danmark A/S	MD	03/04	255,6	255,8	285	143,5	Preben Olesen
7	7	Arkitektfirmaet C.F. Møllers Tegnestue	A	03	160,9	177,8	210	-	Mads Møller, Lars Kirkegaard
8	9	Moe & Brødsgaard A/S	MD	03	104,0	98,1	170	59,0	Christian Listov-Saabye
9	10	ISC Rådgivende Ingeniører A/S	MD	03	105,0	95,0	170	82,2	Kjeld Thomsen
10	11	O.B.H-Gruppen A/S	MD	03	*100,0	91,5	179	47,2	Børge Danielsen
11	12	Arkitema K/S	A,PM	03	91,7	90,1	152	59,3	Per Feldthaus
12	13	Henning Larsen Tegnestue	A	03/04	85,7	86,2	100	46,0	Mette Kynne Frandsen
13	15	FLH Koncernen Aps	MD	03	84,4	74,6	99	44,0	Flemming Leif Hansen
14	17	Erik K. Jørgensen A/S	MD	03/04	71,2	69,0	115	56,7	Jørgen Nielsen
15	16	DAI Gruppen A/S	A,MD	03	70,4	72,8	99	45,6	Jørgen Therkelsen
16	14	Mogens Balslev Rådgivende Ingeniører A/S	MD	03/04	68,9	76,3	106	89,4	Benny Andersen
17	*22	Dissing + Weiting Arkitektfirma A/S	A	03	63,3	57,2	50	37,0	Pouli Hoffgaard Møller
18	8	KHR Arkitekter AS	A	03	61,0	101,0	88	29,0	Jesper Lund
19	18	Bascon Arkitekt-og Ingeniørfirma A/S	CE, PM	03/04	60,4	69,0	93	26,9	Ole Bisgaard
20	21	Arkitekterne Schmidt, Hammer & Lassen K/S	A	03	59,4	54,4	96	34,2	Bjarne Larsen
21	20	Midtconsult A/S	MD	03	57,0	*55,0	91	28,2	ingen adm. dir.
22	23	Søren Jensen A/S Rådgivende Ingeniører	MD	02/03	51,9	*48,0	70	29,7	Erik V. Jensen
23	19	Vilhelm Lauritzen AS	A	03	49,5	67,3	80	32,2	Søren Dangbjerg
24	35	ProlInvent Gruppen A/S	I	03	40,0	35,1	36	11,0	Leif Dalum
25	26	Dines Jørgensen & Co A/S	CE,PM, Enr	03/04	38,7	37,9	58	18,7	Arne Peter Jørgensen
26	32	3XNielsen A/S	A	02/03	*38,0	*36,0	52	20,6	Kim Christiansen
27	28	PLH Arkitekter AS	A	03	37,0	39,0	55	18,8	Torben Hjortso, Jan Sander Fredriksen
28	70	Henrik Sørensen Arkitektfirma A/S	A	03/04	36,2	*16,5	52	16,1	Erik Øllegaard Olsen
29	24	S&I Arkitekter A/S	A	03	36,0	*40,0	50	11,0	Finn Sørensen
30	25	A/S Pentra, Rådgivende Ingeniører	E,I	03	*36,0	39,5	52	19,4	Jørgen Steen Larsen
31	27	Erik Møllers Tegnestue	A	03/04	35,3	37,5	50	-	Jens Fredslund
32	29	CUBO Arkitekter A/S	A	03/04	35,0	36,8	41	17,4	Peter Dalsgaard
33	33	AN Group A/S	I	*03/04	33,8	36,0	45	14,0	Ole Okkels, Aksel Nielsen
34	31	Hundsbaek & Henriksen A/S	MD	03	30,6	36,2	55	-	Niels Lerbec Sørensen
35	38	Skude & Jacobsen A/S	MD	03	29,2	28,6	54	28,9	Jørn Hørdum Larsen
36	41	Hansen & Henneberg, København KBHA/S (dt ÅF)	PM	03	29,2	26,2	41	15,2	Per Seidelin
37	30	Hvidt & Mølgaard A/S Arkitektfirma	A	03	28,9	36,3	49	18,3	Peter Holstøe, Henrik Hvidt
38	37	Mangor & Nagel Arkitektfirma A/S	A	03/04	28,0	29,5	46	14,0	Torben Nagel
39	40	Friis & Moltke A/S	A	03	*27,5	*27,0	56	26,4	Palle Hurwitz
40	34	Hansen, Carlsen & Frølund A/S	CE	02/03	27,2	36,0	43	9,3	Rene Almind
41	39	Dominia AS, Rådgivende Ingeniører	CE,M,PM	03	26,2	27,8	37	14,3	Kjeld Christiansen
42	36	AA Arkitekter A/S	A	02/03	*26,0	30,8	46	17,3	Wilhelm Berner-Nielsen
43	50	DGE Dansk Geo-Servex A/S	Env	03	25,3	22,0	36	9,2	Poul Erik Jensen
44	43	Årstiderne Arkitekter A/S	A	03/04	25,2	25,7	52	-	Per Laustsen
45	56	AI-Gruppen A/S	A,CE	03	24,7	21,0	50	14,2	Peter Rasmussen
46	64	AK 83 Arkitektkontoret A/S	A	02/03	24,2	17,1	28	-	-
47	65	Jensen+ Jørgensen+ Wohlfeldt Arkitekter A/S	A	03	24,2	17,0	44	9,7	Peter Jørgensen
48	44	Arkitekter Dall og Lindhardt A/S	A	02/03	24,0	*25,0	30	-	Niels Christoffersen, Kjeld K. Knudsen
49	61	Sloth-Moeller A/S	CE	03	23,6	*19,0	37	12,4	Jørn Plauborg
50	48	Nielsen & Risager A/S	MD	03	23,2	22,1	39	15,4	Knud Risager
51	47	Strunge & Hartvigsen, Rådgivende Ingeniører A/S	MD	02/03	22,2	18,8	33	-	Kjeld Hartvigsen
52	53	Lemming & Eriksson Rådgivende Ingeniører A/S	CE	03/04	22,6	21,8	34	8,4	Bo Søgaard
53	42	Aarhus Arkitekterne A/S	A	02/03	*22,0	26,0	37	13,1	Tommy Falch
54	(-)	Dansk Miljørådgivning A/S	Env	03	21,9	(*)	25	8,8	-
55	82	Arkitektfirmaet Kjaer & Richter A/S	A	02/03	21,4	*13,5	40	10,2	Dan Christensen
56	49	Ingeniørfirmaet P.A. Pedersen A/S	E,Enr,I	03/04	21,3	22,0	28	7,7	Walther Damgaard
57	55	Tri-Consult A/S	MD	03	21,0	22,3	36	-	Hans Madsen
58	75	WITRAZ Arkitekter A/S	A	03	21,0	15,5	23	12,1	P.Wiberg, Ch.Tranberg, A.Andersen,P.Zwinge
59	76	Energi- & Ingeniørgruppen ApS	Enr,CE	03	21,0	15,4	19	6,0	-
60	54	Axel V Jensen Rådgivende Ingeniører A/S	CE	02/03	20,9	21,6	25	14,1	John Jensen
61	59	Wissenberg A/S	CE	03	20,8	19,6	36	14,7	Lars Bendix Christensen
62	(-)	Arkitektfirmaet Clausen & Weber A/S	A	02/03	*20,0	-	39	26,1	Børje Clausen, Per Weber
63	51	Brix & Kamp A/S	CE,E,I	03	*20,0	*22,0	30	11,5	Per Jørn Nielsen
64	45	Jørgen Wessberg A/S Rådgivende Ingeniører	CE,M,E	03	*20,0	*23,0	28	23,8	Stig Wessberg
65	57	Knud E. Hansen A/S (dt Semcon AB)	I	03	19,8	20,7	26	9,1	Finn Wollesen Petersen
66	87	Lundgaard & Tranberg Arkitekter A/S	A	03	*19,0	*12,5	34	-	Lene Tranberg
67	60	Lyngkilde A/S Rådgivende Ingeniørfirma A/S	CE	03/04	*19,0	19,1	25	11,6	Per Kaas-Rasmussen

De 100 största danska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonstultkoncernerna

Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MDKK	(föregående)	Medel antal anställda	Balansomslutning MDKK	Koncernchef/VD i oktober 2004		
68	67	Alex Poulsens Arkitektkontor A/S	A	03	18,4	16,7	20	13,3	Tom Poulsen
69	*52	Skaarup & Jespersen A/S (SWECO FFNS)	A, PM	03	18,1	17,4	30	6,3	Peter Katborg
70	68	Torkil Laursen ApS Rådgivende Ingeniørfirma	CE,M,E,PM	03/04	18,1	16,5	30	13,4	Jørgen Dueholm
71	74	Develco A/S	I	03/04	17,7	15,5	25	6,1	Kresten Nørgaard
72	91	Triarc A/S Arkitekter	A	03	17,4	12,1	18	8,4	Ove Hedbo Pedersen
73	58	Tage Nielsen Tegnestue A/S	A,PM,CE,Env	03	17,3	20,5	33	6,6	Ole Anstrup
74	62	Wormslev A/S rådgivende ingeniører koncernen	M, Enr, PM	03/04	17,2	18,5	25	6,7	Torben Wormslev
75	*95	Gottlieb & Paludan A/S Arkitekter	A, PM, CE	03	17,1	13,2	20	10,9	Jesper Gottlieb
76	63	Arkitektfirmaet Hou & Partnere A/S	A	03	17,0	18,5	23	5,0	Ib Jensen Hou
77	69	Jord & Miljø A/S	CE,Env	02/03	16,5	16,5	24	-	Peter Claudi Rasmussen
78	71	LIC Engineering A/S	I,S	03	16,2	16,2	19	26,8	N-E. Ottesen Hansen
79	(-)	SAHL Arkitekter A/S	A	03/04	15,8	-	22	-	Michael B. Hylleborg
80	73	Strunge Jensen A/S	M,E,CE	02/03	15,5	15,5	29	10,9	Jesper Strunge Jensen
81	66	Byggeplandata A/S	PM	03	15,5	16,7	22	4,3	Ole Pedersen
82	99	Palle Christensen A/S	MD	03	15,2	10,5	21	11,9	Erik S. Damgaard
83	(-)	Arkitektfirmaet A/S Hune & Elkjaer	A	03	14,9	-	13	8,2	Jon Hune
84	111	Johansson & Kalstrup A/S	CE,Env	03/04	14,5	8,5	17	7,5	Knud Johansson
85	(-)	Fogh & Følner Arkitektfirmaet A/S	A	03	14,0	-	24	9,3	L.M. Andersen, J. Fogh, P. Følner, S. Andersen
86	46	Holm & Grut A/S	A	03/04	14,0	22,3	17	7,7	Lars Coling
87	89	A/S Hifab Byggherreombud	PM	02/03	13,9	12,3	12	28,0	Ralf Bo Petersen
88	(-)	Esbensen A/S	MD	03	13,8	13,0	29	17,9	Torben Esbensen
89	93	Brahe & Partnere A/S Arkitekter	A	03	13,7	11,4	15	12,7	Jean Brahe
90	102	Arkitektfirmaet Friborg og Lassen A/S	A, PM,CE	03	13,5	10,1	16	5,0	Karl Huggenberger
91	83	Peter Jahn & Partnere A/S	CE,A	02/03	13,0	13,5	23	11,4	Peter Jahn
92	79	KPF Arkitekter A/S	A	03	13,0	14,0	22	16,8	Flemming Nauntofte, Thomas Pedersen
93	80	Fredriksen & Knudsen A/S Arkitekter	A	02/03	13,0	14,0	20	12,6	Jan Knudsen, Bo Fredriksen
94	105	Arkitekter Torkild Kristensens Tegnestue A/S	A	02/03	12,9	9,5	17	7,8	Torkild Kristensen
95	84	Ole Steen Knudsen A/S	S	02/03	12,8	12,8	20	-	Ole Steen Knudsen
96	103	Larsen & Laursen Rådgivende Ingeniørfirma A/S	CE	03/04	12,0	10,1	13	4,8	Niels Bobach, Jørn Tolbod
97	78	Bornebusch Tegnestue A/S	A	03	11,9	14,8	16	7,4	Michael Jørgensen
98	100	Korsbaek & Partnere KS	MD	03	11,5	10,3	16	11,5	Peter Korsbaek
99	88	Arkitektfirmaet Jette & Jørgen Frost Larsen A/S	A	03/04	11,5	12,5	15	6,8	Jørgen Frost Larsen
100	96	Dansk Teknologi A/S	I	03/04	11,5	10,8	18	14,9	Thomas Lund

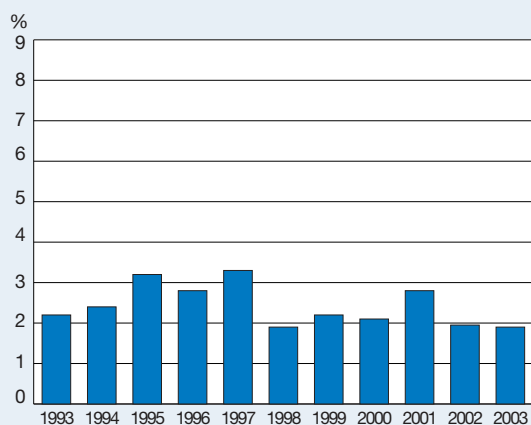
De 30 största danska koncernerna

Generellt gäller att det är vanskligt att rakt av jämföra nyckeltalen för de största företagen med motsvarande för de mellanstora och mindre. I de senare företagen betyder de ofta många delägarnas omfattande arbetsinsatser relativt sett mycket mer för företagens omsättning och resultatnivå per anställd.

För företagen nr 31-100 i förteckningen ovan ökade omsättningen år 2003 med ca 4,5 % till ca 1394 MDKK medan antalet anställda ökade med 0,7 % till ca 2080. Omsättningen per anställd uppgick till ca 670 kDKK (föregående 631) och resultatet före skatt blev ca 44 kDKK (43). Räknat som vinstmarginal ger detta ca 6,6 % (6,7). Genomsnittlig balans per anställd var ca 419 kDKK (412).

Vinstmarginal

Nyckeltal	för de 30 största koncernerna	(föregående)
Omsättning/anställd	722'DKK	719'DKK
Resultat efter finansiella poster/anställd	14'DKK	14'DKK
Balansomslutning/anställd	407'DKK	410'DKK

Omsättningen för de 30 största koncernerna ökade (proforma) med ca 1,2 % till 10071 MDKK och antalet anställda ökade med ca 1 % till 13945. Under de senaste två åren har dock omsättningen på grund av de största företagens nordiska uppköp ökat med ca 22 % och antalet anställda med ca 17 %.

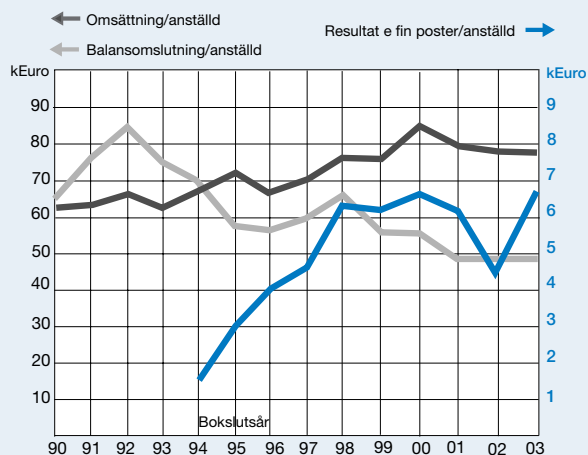
De 100 största finska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning (föregående)	Antal anställda	Balansomslutning MEUR	Koncernchef/VD i oktober 2004		
1	1	Jaakko Pöyry Group -koncernen	MD	03	411,60	407,00	4697	270,9	Erkki Pehu-Lehtonen
2	2	PIC Engineering Oyj (dt SWECO AB)	I,MD	03	65,45	63,99	892	25,38	Lauri Hintikka
3	5	Etteplan Oy	I	03	50,80	37,01	876	26,08	Heikki Hornborg
4	3	Ramböll Viatek-koncernen	CE,Env	03	43,61	38,00	570	18,6	Jaakko Heikilä
5	7	Suunnittelukeskus Oy (PlanCenter Ltd)	Env	03	25,50	22,60	285	30,00	Seppo Mäki
6	6	Elomatic Group Oy	I, PM, CE	03	21,35	23,18	399	20,68	Olli Manner
7	11	Deltamarin Oy	I	03	17,40	12,80	220	4,20	Jukka Laiterä
8	9	Ingenjörbyrå Olof Granlund AB	E,M	03	17,16	16,44	285	9,58	Reijo Hänninen
9	4	Rintekno Gruppen	MD	03	16,90	37,02	191	10,87	Olli Gerdt
10	10	CTS Engineering Oy (ÅF 2004)	I,CE	*03	16,20	15,00	260	-	Timo Juvonen
11	8	Finnmap Consulting Oy	CE	03	13,66	17,47	188	14,02	Tage Eriksson
12	12	Air-Ix Consulting Engineers	Env,M,I,PM	03	12,41	12,78	225	9,57	Samuli Töronen
13	14	SITO-YHTIÖT Oy	CE, Env, PM	03	9,90	8,20	130	10,2	Kimmo Fischer
14	13	A-Insinöörit Group	CE	03	9,79	9,60	146	5,95	Toimi Tarkiainen
15	16	WSP LT-Consultants Ltd	CE,S,PM,A	03	8,92	8,00	127	4,8	Hans Weckman
16	15	Suomen Talokeskus Oy	CE,Enr,E,M	03	8,86	8,06	88	4,92	Markku Salminen
17	19	Paavo Ristola Consulting Engineers Ltd	Enr	03	8,71	7,13	108	-	Penntti Manninen
18	17	Polartest Oy	Enr	03	7,60	7,40	83	-	Matti Andersson
19	21	Arkitektbyrå Helin & Co AB	A	03/04	7,56	6,83	60	5,70	Pekka Helin
20	25	Vahanen Oy	CE	03	6,90	5,61	94	2,76	Risto Vahanen
21	23	Projektitkonsultit Oy	PM,CE,S	03	6,80	6,60	78	-	Petri Rignell
22	22	Rejlers Oy	I, E, M, Env	03	6,78	6,60	139	3,00	Heikki Kilpeläinen, Lauri Valkonen
23	24	WSP Consulting KORTES Group Ltd (WSP 2004)	CE	03	6,48	6,55	97	3,45	Esko Järvenpää
24	20	EVATA Finland Oy	A, PM	03	6,40	6,72	87	2,60	Vesa Olkkola
25	26	Insinööritoimisto Pöysälä & Sandberg Oy	CE	03	5,50	5,54	92	1,86	Eero Nevalainen
26	37	Aaro Kohonen Oy	CE	03/04	5,50	3,35	80	-	Stefan Nyström
27	29	Protaccon Engineering Oy	I, E, PM	03	5,38	5,39	65	4,52	Timo Akselin
28	28	Jyvästek Oy	I,E,PM	03	5,20	5,52	86	3,00	Matti Vuorio
29	27	CM-Urakointi Oy	I	03	4,80	5,54	50	-	Risto Ketola
30	33	AX-Konsultit Oy	Env,Enr,I,E,M	03	4,50	4,10	80	-	Seppo Lähtenmäki
31	32	Projectus Team Oy	E,M	03	4,50	4,14	77	2,94	Juha Pihlajamäki
32	31	Ingenjörbyrå Oy Avecon AB	MD	03	4,43	4,43	73	-	Martti Marjamäki
33	39	Insinööritoimisto Enmac Oy	I	03	4,30	3,26	79	-	Martti Ala-Vainio
34	34	Oy Omnitele AB	PM(tele)	03	4,20	4,00	45	-	Timo Mustonen
35	36	Suomen IP-Tekniikka Oy	PM, Env	03/04	3,60	3,40	48	2,20	Jouko Petäjä
36	41	Insinööritoimisto Comatec Oy	I, PM	03	3,48	2,87	64	1,62	Aulis Asikainen
37	35	Magnus Malmberg Oy	CE, S	03	3,38	3,51	65	1,77	Jorma Puhto
38	38	KPM-Engineering Oy	CE	02/03	3,30	3,30	47	1,00	Matti Mikkola
39	45	LCA Engineering Oy	I,MD	03	3,09	2,54	45	2,07	Vesa Junttila
40	40	Arkitehtimistö Larkas & Laine Oy	A	03	3,01	3,03	41	1,12	Harri Laine
41	44	Niemi & Co Oy	E,M	03	2,76	2,62	44	1,04	Matti Niemi
42	51	Innovarch Architects Oy	A	03	2,73	2,34	30	1,06	Reino Hämäläinen
43	47	Insinööritoimisto Lausamo Oy	E	03	2,66	2,46	42	1,26	Timo Tenninen
44	46	Geopalvelu Oy	CE	03	2,55	2,50	47	-	Toivo Ali-Runkka
45	49	Teknosavo Oy	I,E	03	*2,50	2,40	40	-	Hannu Hamalainen
46	50	YS-Konsult AB	CE, Env	03	2,42	2,36	44	0,79	Hannu Hilli
47	52	Insinööritoimisto Rakennus-Määrät Oy	CE	02/03	2,30	-	44	-	Seppo Kunnari
48	66	Focusplan Oy	I,E,M	03	2,30	1,70	25	-	Charles Stengård
49	67	Geotek Oy	CE	03	2,27	1,69	27	0,14	Reino Mäkinen
50	43	Hepacon Oy	M,E	03/04	2,12	2,63	35	1,11	Matti Remes
51	61	Insinööritoimisto Ylimäki & Tinkanen OY	CE	03	2,07	1,80	36	1,03	Rauli Ylimäki
52	68	Laitila Arkkitehdit Oy	A	03	2,03	1,65	26	2,64	Hannu Laitila
53	55	Arkitehtimistö Tuomo Siitonen Oy	A	03	2,00	2,20	20	-	Tuomo Siitonen
54	79	Arkitehtimistö Lahdelma & Mahlamäki Oy	A	03	*1,90	1,39	33	-	Ilmari Lahdelma
55	65	AIP-Mittaus Oy	CE	03	1,90	1,70	29	-	Arto Parikka
56	59	TSS Group Oy	E	03	1,90	1,90	28	-	Kari Kallio
57	*58	Arkitektbyrå SIGGE Oy	A	03	1,90	1,60	27	-	Pekka Mäki
58	53	Saario & Riekkola Oy	CE, Env	03/04	1,87	2,28	25	-	Reijo Riekkola
59	63	Insinööritoimisto Pontek Oy	CE	03/04	1,87	1,76	25	1,16	Lasse Lahtinen
60	(*)	Tuomi Yhtiöt Oy	M,E	03	1,82	*	30	-	Jarmo Piirainen
61	60	Insinööritoimisto Grundteknik AB	CE	03	1,80	1,90	29	-	Christer Sundman
62	42	RAMSE Consulting Oy	Enr,I,PM	03	1,77	2,76	23	0,71	Juha Lamberg
63	54	Arkitehdit Tommila Oy	A	03	*1,70	2,27	20	-	Mauri Tommila
64	76	Yhtyneet Insinöörit Oy	Enr,E	03	1,62	1,40	24	0,97	Keijo Mäkinen
65	56	EP-Logistics Oy	I, PM, CE	03	1,60	2,00	22	0,60	Pekka Korpiharju
66	57	Asitek Oy	E	03	1,50	2,00	21	0,71	Jorma Vienonen
67	78	Maaskola Oy	CE	03	1,50	1,40	19	-	Jukka Sainio
68	80	Arkitehtimistö KSOY Karvala Koskinen & Co	A	03	1,50	1,35	20	-	Jorma Hakola
69	62	YSP-Consulting Engineers Oy	E,I	03	1,50	1,80	18	-	Kari Majala

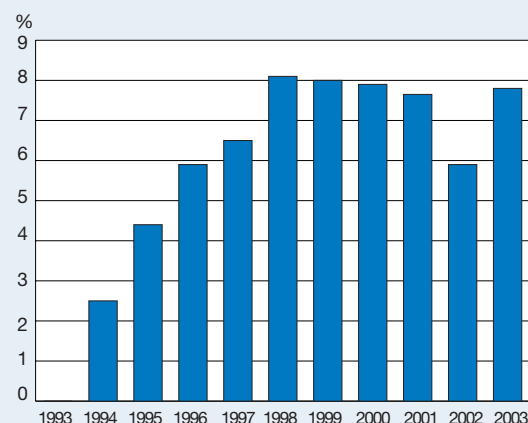
De 100 största finska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MEUR	(föregående)	Antal anställda	Balansomslutning MEUR	Koncernchef/VD i oktober 2004		
70	74	Arkkitheitoimisto SARC Oy	A	03/04	1,46	1,44	20	1,47	Sebastian Savander
71	64	Insinööritoimisto Tauno Nissinen Oy	E,Enr	03	1,40	1,70	31	-	Jukka Auvinen
72	75	Insinööritoimisto Matti Ollila & Co Oy	CE	03	1,40	1,40	25	-	Tero Aaltonen
73	(-)	Ingenjörbyrå Veikko Vahvaselkä KB	E,I	03	1,40	1,65	22	-	Rauno Nyblom
74	77	Entop Oy	I	03	1,40	1,40	21	-	Arto Rissanen
75	71	Suunnittelutoimisto Kompis Oy	CE	03	1,40	1,50	20	-	Arto Rokkanen
76	72	Gullichsen Vormala Architects Oy	A	03	*1,40	1,50	19	-	K.Gullichsen, T.Vormala
77	83	Arkkitheitoimisto Hannu Jaakkola Oy	A	03	1,39	1,23	18	0,90	Hannu Jaakkola
78	70	Arkkitheitoimisto Helamaa & Heiskanen OY	A	03	*1,35	1,50	22	-	Keijo Heiskanen
79	(-)	Insinööritoimisto Kontermo Oy	Enr,M	03	1,33	*	23	-	Jukka Hyttinen
80	69	JanaSystems Oy	I,Enr	03	1,31	1,57	26	0,87	Jarmo Järvinen
81	48	FT-Engineering Oy	I	03	*1,30	2,40	20	-	Veijo Lindberg
82	73	Arkkitheitoimisto Laatio Oy	A	03	1,30	1,45	18	-	Marja Laatio
83	(-)	Insinööritoimisto Lauri Mehto Oy	CE	03	1,30	1,20	15	-	Simo-Pekka Valtonen
84	81	Arkkitheitoimisto CJN Oy	A	03	1,30	1,27	14	-	Kari Somma
85	93	Quatrocon Oy	M	03	1,28	1,00	14	-	Seppo Markkanen
86	106	Strafica Oy	CE	03	1,22	0,90	12	0,74	Hannu Pesonen
87	87	Arkkitheitoimisto Nurmela, Raimoranta, Tasa AB	A	03	1,21	1,10	23	-	Matti Nurmela
88	(-)	Rakennuttajapalvelu Voitto Niinikivi Oy	CE	03	1,20	2,7	11	-	Voitto Niinikivi
89	101	Insinööritoimisto Mittatyö Jukka Holopainen Oy	CE	03	1,20	0,85	15	0,40	Jukka Holopainen
90	95	Arkkitheitoimisto Jukka Tikkanen	A	03	1,17	0,95	14	2,13	Jukka Tikkanen
91	(-)	Plaana Oy	Env	03	1,16	-	15	0,40	Martti Perälä
92	82	Insinööritoimisto Konstru Oy	CE	03	1,10	1,24	16	0,79	Jorma Eskola
93	84	Sähköinsinööritoimisto Matti Leppä Oy	E	03	1,10	1,20	18	-	Jarmo Harju
94	90	Pekka Heikkilä Oy	CE	03	1,10	1,04	20	-	Jouni Siika-Aho
95	94	KL-Team Oy	E,M	03	1,10	0,97	22	-	Antti Kangas
96	85	Arkkitheitoimisto Hyvämäki-Karhunen-Parkkinen Oy	A	03	1,10	1,20	13	-	no MD
97	(-)	Geo-Juva Oy	CE	03	1,10	0,94	13	-	Matti Huokuna
98	91	Insinööritoimisto Nurmi Oy	E,Enr	03	1,06	1,01	16	-	Pertti Nurmi
99	92	Insinööritoimisto R J Heiskanen Oy	CE	03	1,00	1,00	16	-	Esa Koskinen
100	108	Asplan Oy Ins.	M	03	1,00	0,85	11	-	Harry Stenvall

De 30 största finska koncernerna

Vinstmarginal

Generellt gäller att det är vanskligt att rakt av jämföra nyckeltalen för de största företagen med motsvarande för de mellanstora och mindre. I de senare företagen betyder de ofta många delägarnas omfattande arbetsinsatser mycket mer för företagens omsättning och resultatnivå per anställd.

För företagen nr 31-100 i förteckningen ovan var omsättningen år 2003 oförändrad ca 135 MEUR medan antalet anställda minskade med ca 4 % till ca 2000. Omsättningen per anställd uppgick till ca 67,1 kEUR (föregående 64,8) och resultatet före skatt per anställd blev ca 7950 EUR (6880). Räknat som vinstmarginal ger detta ca 11,8 % (10,6). Genomsnittlig balans per anställd var ca 37,4 kEUR (45,9).

Nyckeltal

för de 30 största koncernerna (exkl. Pöyry)

föregående (exkl. Pöyry)

Omsättning/anställd	77700 EUR (70060 EUR)	77900 EUR (70200 EUR)
Resultat efter finansiella poster/anställd	6080 EUR (4490 EUR)	4600 EUR (5165 EUR)
Balansomslutning/anställd	48700 EUR (36500 EUR)	49400 EUR (45300 EUR)

Omsättningen för de 30 största koncernerna ökade med ca 2,3 % till ca 838 MEUR och antalet anställda ökade med ca 2,6 % till 10800. Om Jaakko Pöyry Group undantas ökade omsättningen istället med ca 6,7 % till 426 MEUR och antalet anställda med ca 8,5 % till 6100.

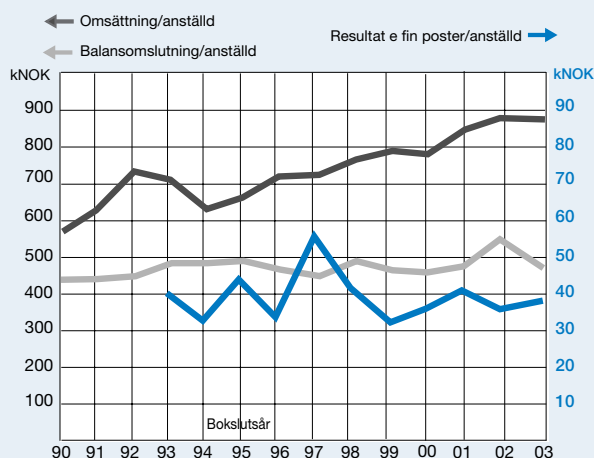
De 100 största norska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonstultkoncernerna

	Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MNOK	(föregående)	Antal anställda	Balansomslutning MNOK	Koncernchef/VD i oktober 2004	
1	1	Norconsult AS-koncernen	MD	03	736,9	657,8	800	608,2	John Nyheim
2	3	Multiconsult - koncernen	MD	03	552,4	426,7	637	377,5	Håkon Sannum
3	2	COWI AS (tidigare InterConsult Group)	MD	03	457,7	519,0	602	167,3	Christian Nørgaard Madsen
4	4	Rambøll Norge AS	MD	03	431,8	390,8	494	189,1	Jan Ove Holmen
5	5	SWECO Grøner AS proforma	MD	*03	385,0	*380,3	430	-	Dag M. Solberg
6	6	Asplan Viak koncernen	MD	03	293,9	280,4	409	173,4	Per Arild Garnåsjordet
7	7	Reinertsen Engineering AS	MD	03	293,5	227,4	400	-	Erik R Reinertsen
8	8	Barlindhaug - gruppen	MD	03	206,9	157,3	120	190,0	Truls Mølmann
9	12	Dr. Ing. Aas-Jacobsen A/S - koncern	CE, PM	03	152,3	124,4	97	64,3	Trond A. Hagen
10	11	Techpower Gruppen AS	I,MD	03	150,1	136,5	352	64,1	Geir Dølvik
11	10	Hjellnes COWI AS	MD	*03	135,6	138,4	131	61,9	Ivar O. Schjetlein
12	9	Teleplan AS	E	03	134,3	142,8	130	-	Asgeir Myhre
13	(*26)	Opticonsult 2004 proforma	MD	03	103,2	*	115	22,8	Ole-Petter Thunes
14	13	HolteProsjekt - koncernen A/S	PM,CE,Enr	03	100,0	99,3	95	-	Hans Peter Schröder
15	14	OPAK A/S	PM,Env,Enr,E	03	87,5	94,3	120	-	Jan-Henry Hansen
16	16	Niels Torp AS Arkitekter	A	03	68,6	73,7	60	28,8	Niels A. Torp
17	18	PTL, Prosjekt- og Teknologiledelse AS	PM	03	59,8	60,8	68	31,1	Sven Erik Nørholm
18	21	Erichsen & Horgen A/S	M	03	56,1	52,9	66	27,6	Erik Erichsen
19	22	Dr. techn. Olav Olsen A.S	CE, PM	03	52,3	46,5	64	-	Tor Ole Olsen
20	23	ViaNova Plan og Trafikk AS	CE,PM	03	49,2	46,2	43	31,2	Nils-Fredrik Krohn
21	19	LINK Gruppen arkitekter AS	A, PM	03	48,0	58,7	50	-	Svein K. Halleraker
22	25	Snøhetta AS	A	03	45,3	41,5	48	-	Ole Gustavsen
23	24	HRTB A/S Arkitekter	A, PM, CE	03	37,6	43,6	31	-	Ketil Moe
24	35	Medplan AS arkitekter	A	03	36,5	30,0	29	-	Arvid Ottar
25	20	Rambøll Future AS	Enr,I	03	34,7	54,0	55	-	Heidi M. Petersen
26	30	DARK Arkitekter AS	A	03	32,5	36,4	44	-	Odd M. Degnaes
27	27	Narud-Stokke-Wiig A/S	A	03	32,4	40,6	42	-	Ole Wiig
28	37	Myklebust AS	CE, PM	03	31,5	28,1	35	14,9	Børge Bertelsen
29	36	ÅF - Nielsen og Borge AS (dt ÅF)	E, M	03	30,0	28,8	46	25,8	Arnold Risa
30	(-)	Techconsult AS	PM,I	03	29,3	21,0	30	-	Ronny Meyer
31	45	Semcon Norge AS (dt Semcon AB)	I,E	03	28,6	21,6	20	8,6	Jens Christian Granrud
32	31	Kongsberg Devotek AS	I	03	28,2	34,4	38	16,6	Per Håvard Kleven
33	38	Arkitektkontoret Aakeroy, Moe & Bowe	A	03	28,0	26,7	35	-	Knut Moe
34	*33	Jaakko Pöyry Norge AS	I	03	27,9	28,6	38	-	Otto von Ubisch
35	28	Arkitektkontoret Hille+Melbye A/S	A,PM	03	27,9	37,6	35	-	Melvin Eiesland
36	32	LPO Arkitektur & Design AS	A	03	27,3	30,2	34	10,3	Pål Henry Engh
37	77	Elmatikk Engineering A/S	E	03	26,1	15,1	19	-	Alf K. Forli
38	41	Elconsultteam a.s Drammen	E,I	03	25,5	24,7	39	-	Jan Henning Quist
39	40	Eliassen og Lambertz-Nilssen Ark. AS	A	03	25,4	25,1	28	-	Jens-Johan Boysen
40	44	A.L. Høyer AS	PM, CE	03	24,9	22,0	26	-	Odd Grøthe
41	49	Aros Arkitekter AS	A	03	24,1	19,9	29	11,3	Ingeborg Hovland
42	34	Arcasa Arkitekter AS	A	03	24,0	30,0	30	8,3	Per Erik Martinussen
43	55	Søvik A/S	CE,PM	03	23,9	18,7	25	11,5	Svein Søvik
44	42	Lars Myhre AS	M, Enr,Env,PM	03	23,2	24,5	24	10,1	Tore Fredriksen
45	43	Arkitektene Astrup & Hellern AS	A	03	22,3	24,2	21	8,5	Åke Letting
46	73	Oppland Bygg Consult AS	CE	03	22,3	15,4	16	-	Per Kristian Borgli
47	39	Kåre Hagen Gruppen	PM	*03	22,0	25,3	33	-	Arne Surén
48	51	Monstad AS	E	03	22,0	19,7	24	10,6	Oddvar Mjelde
49	80	IndustriConsult A/S	I,MD	03	20,6	14,4	15	-	Karl Erik Kolstad
50	48	Malnes og Endresen AS	E	03	20,6	20,6	17	-	-
51	50	Byggsanalyse AS	PM	03	20,5	19,8	16	-	Ole-Jakob Bjerke
52	47	Brekke & Strand Akustikk AS	Env	03	20,3	20,9	16	8,9	Ingjerd Aaraas
53	57	Dyrvik Arkitekter A/S	A	03	20,2	18,2	21	7,2	Knut Fabritius
54	53	RIBA Kristiansand AS	CE, PM	03	20,0	19,3	20	8,2	Edgar Lovik
55	64	RG-prosjekt AS	CE, PM	03	19,9	17,2	24	14,2	Atle Romstad
56	52	Sjåtil & Fornaess AS	CE,A,PM	03	19,3	19,7	23	-	Dag Fornaess
57	(*)	Techno Consult Møre AS	E,Enr	03	19,3	15,4	21	-	Kjell Gujord
58	63	Lund Hagem Arkitekter AS	A	03	18,7	17,7	22	-	Svein Lund
59	69	Benima Norway AS (Teleca AB)	I	03	18,5	16,3	27	-	Ole-Jacob Hagen
60	61	Byggcon AS	CE,Env,PM	03	18,2	17,9	25	-	Kjell Alf Nyvold
61	65	Heggelund & Koxvold Arkitekter AS	A, PM	03	18,2	17,6	23	-	Jon Heggelund
62	87	JMC Engineering AS	I	03	17,9	14,0	18	-	Asbjørn Jacobsen
63	66	PABAS Ingeniør P.A. Bakkejord A.S	CE,PM,A	03	17,8	16,9	16	-	Ketil Bakkejord
64	56	4B Arkitekter AS	A	03	17,6	18,4	13	-	Brit Bromstad
65	58	AT Anleggsteknikk Consult AS	CE,A,Env,PM	03	17,1	18,1	25	10,5	Børge Klingan
66	72	Kari Nissen Brodtkorb Arkitekter A/S	A	03	17,1	15,6	9	-	Kari Brodtkorb
67	81	Karl Knudsen AS	PM	03	16,9	14,4	16	-	Erik Johan Johnsen
68	(-)	Berg-Nilsen & Reinertsen AS (ÅF 2004)	E	03	16,7	16,2	22	-	Alf Glommen
69	90	ØKAW Arkitekter AS	A	03	16,7	13,9	16	-	-
70	74	Sørlandskonstult AS	Env	03	16,2	15,3	21	9,2	Oddvar Kjellesvik

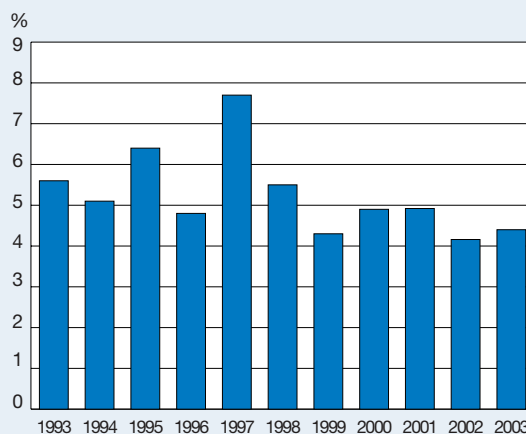
De 100 största norska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

Koncern	Verksamhet	Bokslut	Omsättning MNOK	(föregående)	Antal anställda	Balansomslutning MNOK	Koncernchef/VD i oktober 2004	
71 71	Prosjektutvikling Midt-Norge AS	PM,CE,E	03	15,8	15,8	19	5,4	Steinar Aamo
72 102	Arkitektkontoret ABO AS	A	03	15,8	12,0	14	-	Rigmor Sletnes
73 91	Arkitektkontoret GASA AS	A	03	15,6	13,5	16	-	-
74 54	Arkitektkontoret Børve og Borchsenius AS	A, PM,CE	03	15,5	18,9	27	-	Jan Olav Horgmo
75 68	AS Kristiansen & Bernhardt	A	03	15,5	16,4	20	-	Thorvald V. Bernhardt
76 97	Voll Arkitekter AS	A	03	15,4	12,6	20	-	Sigbjørn Berstad
77 46	Per Knudsen Arkitektkontor AS	A	03	15,3	21,2	16	-	Per Knudsen
78 88	Siviling. Erik Fylkesnes AS	PM	03	15,3	13,9	6	-	Erik Fylkesnes
79 (-)	Raugstad AS	CE,PM	*03	15,0	15,8	19	-	-
80 67	Lund & Slaatto Arkitekter AS	A	03	15,0	16,6	15	-	Pål Biørnstad
81 60	Hus Arkitekter Trondheim AS	A	03	14,8	18,0	20	-	Tom E. Forsberg
82 79	AS Garmann & Co Rådgivende Ingeniører	Env	03	14,7	14,2	15	7,9	W.A. Gjerdal
83 70	Bergersen Gromholt og Ottar Arkitekter AS	A	03	14,5	16,0	20	-	Øyvind Gromholt
84 85	Paulsen RI AS	CE	03	14,5	14,1	17	-	Harald Paulsen
85 (-)	A-Tek AS Ingeniørfirma	M,Enr	03	14,5	12,7	13	-	Hans Nielsen
86 124	Arkitektgruppen Lille Frøen AS	A	03	14,2	10,1	16	-	Hanne Bauck
87 75	Roar Jørgensen AS	PM,CE	03	14,0	15,3	15	6,5	Roar Jørgensen
88 93	Arkitektgruppen CUBUS A/S	A	03	13,9	13,3	19	-	Erik Wald-Jacobsen
89 78	Per Solem Arkitekter AS	A	03	13,6	14,9	17	-	Per Solem
90 86	LOF Arkitekter AS	A	03	13,6	14,0	16	-	Ingebjørg Lien,Sverre Olsen
91 89	Stenseth Grimsrud Arkitekter AS	A	03	13,3	13,9	17	-	Svein Roar Koppen
92 83	Intekno AS	M	03	13,2	14,2	15	8,3	Hans Egil Furfjord
93 (-)	FB Engineering AS (dt Flygfältsbyrå AB)	CE,I	03	12,8	14,9	15	0,0	Terje Bækhus
94 99	Stavsengs Ingeniørfirma AS	PM,CE	03	12,5	12,2	16	-	Paul Jostein Stavseng
95 (-)	Telje-Torp-Aasen Arkitektkontor AS	A	03	12,4	14,7	14	-	Aare Telje, Fredrik Torp
96 100	ElectroNova AS	E	03	12,3	12,0	13	-	Trond Einar Kristiansen
97 95	Lunde & Løvseth arkitekter A/S	A	03	12,2	13,2	14	-	Jon Flatebø
98 117	Arkitekterne Halvorsen & Reine AS	A	03	12,1	10,8	14	-	Kjell Kristian Reine
99 (-)	Arkitektskap AS	A	03	12,0	15,6	19	-	Christian Ebbesen
100 108	Boro Elconsult AS	E	03	12,0	11,4	18	6,5	Eddy Jordan

De 30 största norska koncernerna

Vinstmarginal

Generellt gäller att det är vanskligt rakt av jämföra nyckeltalen för de största företagen med motsvarande för de mellanstora och mindre. I de senare företagen betyder de ofta många delägarnas omfattande arbetsinsatser mycket mer för företagets omsättning och resultatnivå per anställd.

För företagen nr 31-100 i förteckningen ovan *minskade* omsättningen år 2003 med ca 1,0 % till ca 1267 MNOK och antalet anställda *minskade* med 6 % till ca 1440. Omsättningen per anställd uppgick till ca 895 kNOK (föregående 839) och resultatet före skatt blev ca 80 kNOK (89). Räknet som vinstmarginal ger detta ca 8,9 % (10,6). Genomsnittlig balans per anställd var ca 402 kNOK (445).

Nyckeltal för de 30 största koncernerna (föregående)

Omsättning/anställd	863' NOK	874' NOK
Resultat efter finansiella poster/anställd	38' NOK	36' NOK
Balansomslutning/anställd	479' NOK	547' NOK

Omsättningen för de 30 största koncernerna ökade med ca 8,7 % till 4870 MNOK och antalet anställda ökade med ca 10 % till 5640.

Internationell utveckling

Turbulent återhämtning

Den internationella återhämtningen inleddes under främst senare delen av 2003. Men resan har varit och är skakig. En glimt av hopp fick världssamfundet när amerikanerna i Bagdad den 14 december 2003 meddelade att de infångat Saddam Hussein. Lugnet infann sig dock inte – tvärtom visade det sig. I början av 2004 kom ändå några lugnande signaler som att Nordkorea sade sig avstå från kärnvapenutveckling, Indien och Pakistan förklarade sig villiga att inleda fredssamtal kring Kashmir och Libyen sade sig överge planerna på kärnvapen.

Den världsekonomiska utvecklingen under året har präglats av alla de spekulationer om hur det nu avverkade presidentvalet i USA skulle inverka på världsekonomin, dollarutvecklingen, frihandeln och på situationen i Irak och kampen mot terror.

Dollarutvecklingen oroar

Osäkerheten om hur USA:s stora budgetunderskott kommer att hanteras är stor. I budgeten för 2004 (start 1 oktober) beräknas underskottet öka till 413 bUSD. För USA är en svag dollar fördelaktig för exporten. För Europa har visserligen den svaga dollarn hållit tillbaka effekten av dyr dollarprissatt olja, men den försätter europeisk export i ett svårare konkurrensläge.

En väsentlig del av den ekonomiska utvecklingen under året kan direkt eller indirekt relateras till de nya stormarknaderna Kinas och Indiens kraftiga tillväxt. Världshandeln ökar men tyngdpunktsförskjutningen österut ställer till problem i de gamla industriländerna i Europa och i USA. Allt fler industrier, inte bara i västvärlden utan också i t ex Japan, vill förlägga volymproduktion i Kina – världens nya fabrik – med billig arbetskraft och en växande potentiell supermarknad. Indiens – världens nya kontor – ställning på IT-området känner de flesta till, men även andra teknikområden och bioteknik växer med rekordfart. Den nya WTO-medlemmen Kinas expansion där industriproduktionen ökar 15-20 % kräver råvaror och energi. De har dammsugit den internationella marknaden för metallskrot och malm, samtidigt som de exporterar billiga stålprodukter.

Vid sidan av en starkt växande inhemsk elproduktion efterfrågar Kina olja. Landet närmar sig ställningen som världens näst största oljeimportör och letar aggressivt efter investeringar i oljebolag främst i Ryssland och Sydostasien. De är redan världens tredje fordonsmarknad och frågan är vad som händer när de närmar sig västs bilkörning och resmönster i övrigt. Inte bara efterfrågan utan också möjligheten till stabila leveranser påverkar oljepriset. Terrordåd i Saudi-Arabien, sommarens orkaner i Mexikanska Gulfen, strejken i Norge, sabotage i Irak och myndigheternas strid mot Yukos i Ryssland hör också till bilden.

BH-kriget

De snabba förändringarna i världsproduktionen och världshandeln ger dock upphov till motreaktioner som restriktioner och handelstvister. I USA förekommer protektionistiska tongångar vid upphandling av större stålbroar där specialanbud med "...with domestic steel..." uppmuntras. Inte bara stål drabbades av restriktioner utan även vissa textilprodukter, som t ex Bh-ar (!). Och Kina begränsar sin import av spannmål och sojabönor från USA.

En alltför snabb marknadsdriven förflyttning av arbetstillfällena kommer dock troligen att leda till fler BH-krig och kanske i större skala. Redan andas regeringar i Europa och USA krav på att reglera t ex it-lösningars överföring till Indien och Kina. Duger inga andra argument kommer säkerligen försvarshänsynen att trappas upp. Och

även i Kina håller samma argument. För att skydda den inhemska stållverknings lade Kina i januari skyddstullar på viss stålimport från kringliggande Asiatiska länder. I USA sägs fler än 300 000 arbetstillfällen försvunnit pga offshoring. Men det är framför allt effektiviseringen och produktivitetshöjningen tillkomna genom kraftigt fokus på kostnadsminimering under lågkonjunkturen som kapat arbetstillfällena.

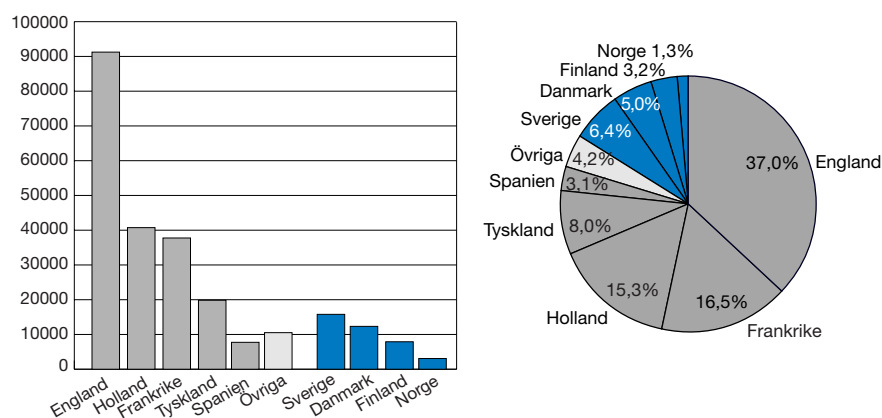
Vi ser redan exempel andra fasen av volymproduktionens förflyttning. USA:s textilproduktion som först flyttade till Mexico flyttas nu till Kina och andra asiatiska länder. Och på närmre håll ser vi att den svenska textilproduktionen som för många år sedan flyttade till Baltikum (Estland) nu inte längre klarar konkurrensen från de asiatiska länderna.

Kvar har de gamla industriländerna sina problem med åldrande befolkning, minskad sysselsättning och utflyttning av jobb och en nödvändig rekonstruktion till flexibla arbetsmarknads- och välståndssystem framför sig.

10 nya EU-medlemmar från maj 2004.

EU utvidgades med 75 miljoner invånare från 10 länder den 1 maj. Efter påfallande lågt intresse för nyvalet till EU-parlamentet kunde detta öppna sin första session den 20 juli. 732 parlamentariker varav 19 svenska bänkade sig i Strasbourg. De nya medlemsländerna utgör en avsevärd marknad med ett ytterst konkurrenskraftigt kostnadsläge och internationellt investerar-

Länderfördelning Europas 300 största – antal anställda

Europas 50 största arkitektgrupper

	Grupp / företag	Land	Bokslut	Antal anställda	(Före-gående)	Omsättning M EUR
1 2	Foster & Partners Ltd	England	03	600	550	47,0
2 1	RMJM	England	03	570	600	-
3 3	AEDAS Architects Ltd	England	03/04	480	400	32,0
4 6	Broadway Malyan Ltd	England	03	400	*340	27,0
5 5	gmp-Architekten von Gerkan, Marg und Partner	Germany	03	330	340	39,0
6 7	White Architects AB	Sweden	03	318	328	25,2
7 8	SWECO FFNS	Sweden	03	311	319	33,1
8 9	RKW Architekten GmbH	Germany	03	280	280	-
9 10	Chapman Taylor	England	03	265	278	-
10 (-)	(Capita) Percy Thomas Architects	England	03	250	-	14,5
11 *44	PRP Architects Ltd	England	03	247	(*105)	19,7
12 18	Arkitektbüro HPP Hentrich-Petschnigg & Partner GmbH	Germany	03	245	178	-
13 13	INBO Architects/Consultants	Netherlands	03	239	249	22,0
14 11	Sheppard Robson	England	03	220	240	21,8
15 12	Arkitektfirmaet C.F.Møllers Tegnestue	Denmark	03	210	235	21,7
16 14	Barton Willmore Group	England	03	205	200	20,3
17 *4	Aukett Group plc	England	02/03	200	218	20,3
18 19	HENN Architekten GmbH	Germany	03	195	170	-
19 16	Lewis & Hickey Architects	England	03	188	180	-
20 (-)	Stride Treglown Ltd	England	03	180	146	12,3
21 15	Kuiper Compagnons	Netherlands	03	180	190	-
22 17	Benoy Architects Ltd	England	03	180	180	-
23 24	Allies and Morrison Architects	England	03/04	170	152	-
24 27	Murray O'Laoire Architects Ltd	Ireland	03	180	149	13,0
25 29	Nightingale Associates	England	03	180	140	16,0
26 20	Burckhardt+Partner AG Architekten Generalplaner	Switzerland	03	170	164	24,9
27 28	Heinle, Wischer und Partner	Germany	03	165	143	15,5
28 (-)	Keppie Design	Scotland	03/04	156	-	10,9
29 22	Arkitema K/S	Denmark	03	152	159	12,3
30 25	Reid Architecture	England	03	150	150	11,6
31 26	RHWL Architects Partnership	England	03	144	150	-
32 (-)	BRT Bothe Richter Teherani Architekten	Germany	03	140	-	-
33 30	EPR Group Ltd	England	02/03	130	*130	-
34 31	DEGW	England	02/03	130	*130	-
35 32	Rickard Rogers Partnership	England	02/03	130	*130	-
36 33	EGM architecten bv	Netherlands	03	125	128	-
37 37	Pascall+Watson Architects	England	03	120	120	-
38 34	Temagroup Sweden AB	Sweden	03	119	127	9,8
39 35	Austin Smith Lord Architects Ltd	England	03/04	117	125	7,3
40 43	Llewelyn-Davies Ltd	England	02/03	115	105	-
41 50	EEA, Erick van Egeraat associated architects	Netherlands	03	112	99	9,80
42 (-)	de Architekten Cie	Netherlands	03	107	-	-
43 40	Chetwood Associates	England	03/04	108	106	15,3
44 42	Atelier Jaen Nouvel S.A	France	03	105	105	17
45 45	Atelier d'Art Urbain Architectes	Belgium	03	106	103	8,2
46 *60	Assar Architects	Belgium	03	105	72	8,4
47 39	Burks Green Architects Engineers Ltd	England	03	105	107	-
48 46	Renzo Piano Building Workshop	Italy	03	104	103	-
49 53	Henning Larsens Tegnestue	Denmark	03/04	100	94	11,5
50 47	O.M.A. Office for Metropolitan Architecture	Netherlands	03	100	100	-

Listan är något ofullständig då vi inte lyckats få uppgifter från några välkända arkitektföretag.

kapital har de senaste två åren flödat in. Dessutom åtnjuter länderna initialt avsevärda EU-bidrag. BNP växer kraftigast i Östersjöländerna och tillväxten beräknas under 2004 uppgå till mer än 5,5 %. Om vi till östmarknaden lägger Ryssland har vi en jätte vars marknad växer med ca 7 %. Handelen underlättas givetvis av att de nya medlemmarna anpassar sina regelsystem på de flesta håll till EU:s "standard".

Stabil världsekonomi toppar 2004

De ledande ekonomiska bedömningarna inklusive OECD:s höstrapport noterar att den internationella konjunkturen är relativt stabil. Tillväxten i hela OECD-området går visserligen från ca 3,6 % i år till ca 3 % år 2005-2006. Motom USA toppar också i år med en BNP-ökning på ca 4,4 % varefter en försiktig inbromsning till ca 3,3-3,6 % väntas under 2005-2006. Också i Japan blir tillväxten också avtagande efter årets topp på ca 4 %. De strukturella problemen i gamla Europa gör trögheten större och tillväxten lägre. I Euroområdet väntas BNP i år växa med ca 1,9-2 % för att ligga kvar med ungefär samma tillväxttakt under 2005 och 2006. Mot detta kan vi ställa den kraftiga tillväxten i Kina med ca 9 % 2004 och något avtagande tillväxt de närmaste två åren och Ryssland med BNP-tillväxt på ca 7 % i år och något avtagande därefter.

Resan österut har bara börjat

Den tydligaste trenden bland de större konsultföretagen är att de inte oväntat följer världshandelns förskjutning österut. Globalt satsar de större konsultföretagen på verksamhetsutveckling i Kina och köp av eller partnerskap med indiska konsultföretag. På det europeiska planet öppnar allt fler företag kontor i de nya EU-medlemsländerna och i Ryssland. De nya växande marknaderna lockar kunderna att etablera sig där och därtill kommer kostnadsjakten och möjligheten att stärka konkurrensläget på de traditionella marknaderna. Än så länge är omfattningen måttlig, men resan österut har bara börjat.

Företagshändelser i Europa

Holland

Den holländska marknaden har kanske varit den sämsta i Västeuropa med förutom vikande privata investeringar också turbulens och svaga statsfinansieringar som bl a drabbat infrastrukturinvesteringarna.

De 300 största europeiska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director October 2004		
1	1	Altran Technologies	I	France	03	17044	17644	1363,7	Michel Friedlander
2	2	WS Atkins plc	MD	England	03/04	14000	15450	1434,1	Keith Clarke
3	3	Arcadis Group	MD	Netherlands	03	8827	8020	840,6	Harrie L. J. Noy
4	4	Fugro N.V	CE	Netherlands	03	7160	7003	830,1	Gert-Jan Kramer
5	6	Mott MacDonald Group	MD	England	03	6858	6265	678,7	Mike Blackburn
6	5	ARUP Group	MD	England	02/03	6326	6300	628,5	Terry Hill
7	(*17)	Assystem Brime	I	France	*03	6000	*	436,3	Dominique Louis
8	7	WSP Group plc	MD	England	03	4970	5019	432,2	Christopher Cole
9	8	Jaakko Pöyrö Group	MD	Finland	03	4697	4635	411,6	Erkki Pehu-Lehtonen
10	(*31)	Mouchel Parkman Group	MD	England	03/04	4312	*1800	396,5	Richard Cuthbert
11	11	Alten Group	I	France	03	4061	3913	293,1	Simon Azoulay
12	10	Rambøll Group (proforma)	MD	Denmark	03	4050	3998	403,3	Flemming Bligaard Pedersen
13	9	Grontmij Group	MD	Netherlands	03	4010	4146	505,8	Sylvo Thijsen
14	12	Groupe Egis	MD	France	*03	4000	3700	422,0	P L Rochet
15	16	Halcrow Group Ltd	MD	England	03/04	3800	3389	305,5	Tony Allum
16	*23	SWECO AB (proforma incl Statkraft Gröner och PIC)	MD	Sweden	*03	3609	2305	335,5	Wigon Thuresson
17	15	(Jacobs) Babbie Group (Jacobs 2004)	MD	Scotland	03	3577	3500	259,5	Bill Mitchell
18	14	COWI Group (proforma)	MD	Denmark	*03	3501	2800	337,7	Klaus H. Ostefeld
19	13	DHV Group	MD	Netherlands	03	3475	3524	311,2	Renko G. Campen
20	18	Scott Wilson Ltd	MD	England	03/04	3300	3200	216,5	Geoff French
21	19	Bertrandt AG	I	Germany	02/03	3027	3101	220,1	Dietmar Bichler
22	(*60)	Capita Symonds (proforma)	MD	England	03	2700	*	231,4	Richard Marchant
23	20	Carl Bro Group	MD	Denmark	03	2689	3080	267,8	Birgit W. Nørgaard
24	22	Hyder Consulting Group Ltd	CE	England	03/04	2671	2542	176,9	Tim Wade
25	21	ÅF-Group	I,E,M,Enr	Sweden	03	2599	2607	218,7	Jonas Wiström
26	24	EC Harris	MD	England	03/04	2500	2300	198,7	Philip Youell
27	27	Teleca AB	I	Sweden	03	2496	2152	269,1	Dag Sundström
28	25	Royal Haskoning Group	MD	Netherlands	03	2160	2218	184,7	Jan Bout
29	32	MWH Europe	MD, Env	England	03	2150	1800	168,6	Richard Wankmuller
30	30	RPS Group plc	Env	England	03	2083	1832	180,1	Alan S. Hearne
31	28	PB Parsons Brinckerhoff Ltd (Europe)	MD	England	03	2002	2094	179,9	David Mc Alistair
32	33	Tebodin, Consultants & Engineers	MD	Netherlands	03	1942	1763	164,9	Hans J. Hegger
33	34	Rücker AG	I	Germany	03	1922	1718	149,1	Wolfgang Rücker, J. Vogt
34	37	AECOM FaberMaunsell Ltd	MD	England	03	1900	*1615	158,8	Ken Dalton
35	29	Oranjewoud group	CE,Env,PM	Netherlands	03	1812	1929	178,1	Jan Reneman
36	36	Tecnicas Reunidas, S.A	MD,I	Spain	03	1600	1618	230,0	Juan Lladó Arburúa
37	39	Ricardo plc	I	England	03/04	1580	1578	213,3	Rodney Westhead
38	38	Semcon AB	I	Sweden	03	1504	1581	131,4	Hans Johansson
39	47	URS Europe	MD	England	03	1500	*1200	70,0	Michael C. Richards
40	40	Kema Group BV	Enr	Netherlands	03	1471	1528	168,8	P.J.J.G Nabuurs
41	44	White Young Green	MD	England	*03/04	1420	1325	131,6	John G. Purvis
42	43	Holland Railconsult BV	CE,E	Netherlands	03	1327	1332	142,2	Wim Jol
43	42	SYSTRA Group	MD	France	03	1286	1340	195,4	Philippe Citroën
44	45	IDOM Group	MD	Spain	03	1200	1315	180,0	Fernando Querejeta
45	49	Waterman Group plc	MD	England	*03/04	1140	1110	95,2	Robert H. Cambell
46	50	Ingérop S.A	MD	France	03	1179	1100	106,4	Christian Delage
47	56	Turner & Townsend Group	PM, QS	England	*03/04	1130	955	108,5	Tim G. Wray
48	51	PM, Project Management Group	PM	Ireland	03	1100	1100	113,0	Pat McGrath
49	52	S II S.A	I	France	03/04	1059	998	75,8	Bernard Huvé
50	53	Tauw Group	CE,Env	Netherlands	03	1050	1014	88,5	A. T. de Borst, H.Hengeveld
51	57	Gleeds	PM	England	03	1000	931	-	Richard Steer
52	66	TYPSA, Tecnica y Proyectos S.A	MD	Spain	03	998	812	77,9	Pablo Bueno Sainz
53	63	Gaudriot SA	Env	France	*03	962	843	52,9	Pierre-Henri Gaudriot
54	46	Sener Grupo de Ingenieria	MD	Spain	03	950	*1200	-	Jorge M. Sendagorta
55	67	BDP Building Design Partnership	MD	England	03	940	843	89,7	Peter Drummond
56	(-)	Mace Ltd	PM	England	03	*925	*820	188,0	Bob White
57	62	Lahmeyer International GmbH	Enr	Germany	02/03	900	850	90,0	Henning Nothdurft
58	79	Etteplan Oy	I	Finland	03	876	660	50,80	Heikki Hornberg
59	71	Pell Frischmann Group	MD	England	03	850	750	41,8	John Tunstall
60	35	Black & Veatch Europe Ltd	MD	England	03	830	*1700	-	David Nickols

De 300 största europeiska arkitekt-, teknikonsult- och industriconsultkoncernerna

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director October 2004		
61	70	Fichtner Group	MD	Germany	03	800	798	77,8	George Fichtner
62	73	Norconsult AS	MD	Norway	03	800	700	92,2	Johan Nyheim
63	58	WM-data Caran	I	Sweden	*03	790	910	77,3	Håkan Frick
64	54	Epsilon Group AB	I	Sweden	03	785	990	63,6	Mats Boström
65	75	Sogreah Consultants	MD	France	03	771	700	64,4	Jacques Gaillard
66	61	Buro Happold	MD	England	03	750	852	65,2	Padriac Kelly
67	86	Owen Williams Group	CE,PM,A,S	England	03	750	553	65,3	Richard O. Williams
68	72	COTEBA Groupe	PM	France	03	738	720	81,9	Alain Bentejac
69	81	Prointec S.A	MD	Spain	03	720	646	43,8	Cesar Cañedo-Argüelles
70	65	PCG-Profabril Consulplano Group	MD	Portugal	03	716	829	24,9	Ilidio António de Ayala Seródio
71	55	Obermeyer Planen+Beraten GmbH	MD	Germany	03	*710	970	77,0	Maximilian Grauvogl
72	68	Safege Consulting Engineers	Env,S,CE	France	03	700	800	61,5	Jacques Bertrand
73	69	SETEC Group	MD	France	03	800	800	-	Gerard Massin, Claude Neraud
74	77	Drees & Sommer-Gruppe	PM	Germany	03	697	672	104,4	Hans Sommer
75	76	NIRAS A/S	MD	Denmark	03/04	689	681	60,2	Carsten Toft Boesen
76	74	Witteveen+Bos Consulting Engineers	MD	Netherlands	03	663	700	67,9	H. A. A. M. Webers
77	82	OTH Omnium Technique	MD	France	03	650	640	-	Pierre Boursican
78	91	Multiconsult-group	MD	Norway	03	637	507	69,1	Håkan Sannum
79	80	RLE International GmbH	CE,S,PM,I	Germany	03	608	651	60,7	Ralf Laufenberg
80	83	IBV Ingenieurbüro H.Vössing GmbH	MD	Germany	03	600	600	60,0	Johannes Vössing, Hans-Theo Kühn, Michael Schmidt
81	88	Foster & Partners Ltd	A	England	03	600	550	47,0	Norman Foster
82	90	Sogclair SA	I	France	03	594	508	40,6	Phillippe Robarkey
83	87	Tyréns AB	CE,PM	Sweden	03	590	551	57,4	Håkan Blom
84	78	ILF Group	MD	Germany/Austria	03	590	670	56,0	Adolf H. Feizlmayr, Pius Lässer
85	84	RMJM	A,CE	England	03	570	600	-	Brian Stewart
86	92	TPF	MD	Belgium	03	509	500	46,5	Thomas Spitaels
87	85	Gauff Gruppe	MD	Germany	*03	500	560	44,5	Gerhard H. Gauff, Kurt Birkenmeier
88	94	Bullen Consultants	CE,S,Env	England	03/04	500	470	31,9	Richard B. Taylor
89	95	SwedPower AB	Enr,E, CE	Sweden	03	496	469	61,7	Tomas Mattsson
90	114	Payma Cotas, S.A.	CE,S	Spain	03	482	346	31,7	Joan Franco Poblet
91	104	AEDAS AHR Architects Ltd	A	England	03/04	480	400	32,0	Kenneth Taylor, Roger Ingall
92	(*)	Retec S.A	I	France	03	475	-	-	-
93	96	Gifford & Partners	MD	England	03	460	436	-	Geoffrey Clifton
94	99	Flygfältsbyrå AB	CE,I,E	Sweden	03	456	414	45,9	Anders Rydberg
95	98	Hifab Group	PM	Sweden	03	415	415	52,0	Anders Nordqvist
96	*133	Golder Associates Europe	Env,CE, PM,Enr	England	03	410	360	49,7	Pietro Jarre
97	93	Birch & Krogboe group	CE,PM	Denmark	03	409	495	36,4	Lars Holten Petersen
98	101	Asplan Viak Group	MD	Norway	03	409	404	36,7	Per Arild Garnåsjordet
99	106	Intecsa-Inarsa S.A	MD	Spain	03	402	398	39,7	Juan Diego Ibáñez López
100	108	Peter Brett Associates	MD	England	03/04	402	385	31,5	Francis Connolly
101	158	Reinertsen Engineering AS	MD	Norway	03	400	245	36,7	Erik R. Reinertsen
102	102	Penspen Group	Enr,PM,CE	England	02/03	400	400	46,2	David Stanley
103	89	CBP Cronauer Beratung Planung Group	MD	Germany	03	400	537	-	A.Cronauer,H.Brockmeyer, J.Feix,L.Hofmann, M.Schieg
104	123	Broadway Malyan Ltd	A	England	03/04	400	*340	27,0	Peter Crossley
105	100	Elomatic Group Oy	I,PM,CE	Finland	03	399	405	21,3	Olli Manner
106	107	Assmann Beraten + Planen	MD	Germany	02/03	395	395	35,3	Jochen Scheuermann
107	110	Haswell Consulting Engineers Ltd	MD	England	03/04	390	375	-	Alan C. Smith
108	118	Hoare Lea & Partners	E,M,Enr, Env	England	03/04	383	350	40,1	David Walker
109	(*)	E. ON Engineering GmbH	Enr,CE	Germany	03	370	*400	46,6	Gerhard Siebel, Jörn-Erik Mantz
110	159	Techpower Group AS	I, MD	Norway	03	352	245	18,8	Geir Dølvik
111	(-)	Syncera B.V	Env	Netherlands	03	352	200	28,0	-
112	113	SNC-Lavalin Europé SA (incl Pingat)	MD	Belgium	03	350	360	-	Guy Davister
113	130	GOPA-Consultants Group	PM,I,Env	Germany	03	348	300	55,0	Martin Güldner, Hans Otto
114	129	IV-Groep b.v.	MD	Netherlands	03	341	302	54,0	R. van de Waal
115	125	ABT Group BV	S,CE,E,PM	Netherlands	03	344	335	33,0	Jacques G. Hulsbergen
116	116	High-Point Rendel Group	CE,S,PM	England	03/04	340	350	-	Kelvin W. T. Hingley
117	111	BGS Ingenieur Gruppe GmbH	CE,Env,PM	Germany	03	334	370	30,0	F.Steiger,K.Marten, R.Hofmann, E.Franke,R.Schröder, J.Ludewig,R.Beinlich
118	121	gmp-Architekten von Gerkan, Marg und Partner	A	Germany	03	330	340	39,0	Meinhard von Gerkan, Volkwin Marg

Group		Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director October 2004	
119	103	Spiekermann Group GmbH	MD	Germany	03	330	400	-	H.Wanner, G.Scherrer, M.Borowski,
120	128	Rejler Group	E,I	Sweden	03	327	311	27,9	Peter Rejler
121	122	Ebert-Ingenieure GdbR.mbH	MD	Germany	03	320	340	-	Ernst Eber
122	126	White Architects AB	A,PM	Sweden	03	318	328	25,2	Magnus Borglund
123	109	Fairhurst	MD	Scotland	03	316	376	22,6	Robert Mc Cracken
124	120	CDM Consult AG	CE	Germany	03	315	345	25,8	Peter Jordan
125	148	Emch + Berger Gruppe	MD	Switzerland	03	310	270	29,6	Daniel Kramer
126	112	GKW Group	Env,CE	Germany	03	300	360	28,2	Bernd Kordes, Markus Auer
127	124	Krebs und Kiefer Beratende Ingenieure	CE,S,PM	Germany	03	295	339	25,0	Prof. Krebs
128	138	INYPISA Informes y Projectos SA	MD	Spain	03	290	290	26,1	Javier Gómez Puyuelo
129	142	Deerns Consulting Engineers BV	E,M,Enr,PM,I	Netherlands	03	288	280	27,9	Jan Karel Mak
130	115	Enviros Consulting Ltd	Env,Enr	England	03	286	350	33,7	Barry Newby
131	149	Suunnittelukeskus Oy (PlanCenter Ltd)	Env	Finland	03	285	270	25,5	Seppo Mäki
132	140	Olof Granlund group	E,M	Finland	03	285	286	17,2	Reijo Hänninen
133	143	RKW Architekten+Städtebau GmbH	A	Germany	03	280	280	-	Friedel Kellerman, Hans G. Wawrowski
134	132	Baur Consult GbR	MD	Germany	03	280	300	16,0	Andreas Baur
135	150	Whitbybird Engineers Ltd	MD	England	03	280	270	26,0	Mike Crane
136	144	Iberinsa, Ibérica de Estudios e Ingeniería S.A	MD	Spain	03	279	279	24,8	Jesus Contreras
137	137	INROS-LACKNER Consulting Group GmbH	MD	Germany	03	279	294	21,1	Karl Schnabel, Otmar Haas, Uwe Lemcke
138	(-)	Mason Richards Partnership (RPS 2004)	MD	England	03	275	-	24,5	-
139	136	Cameron Taylor Group	S,CE	England	03/04	275	295	26,0	John Horgan
140	139	Wardell Armstrong LLP	MD	England	03/04	270	287	17,4	A. Jeffrey Smith
141	145	Chapman Taylor	A	England	03	265	278	-	Henry Herzberg with co-directors
142	175	Steer Davies Gleave Ltd	CE	England	03	266	220	34,6	Peter Twelftree
143	151	GETINSA S.A	CE, Env, PM	Spain	03	266	266	-	Pedro D. Gomez Gonzales
144	146	Amstein + Walthert AG	E,M	Switzerland	03	265	275	-	Hansjuerg Leibundgut
145	152	Sinclair Knight Merz Europe	MD	England	03	260	260	-	Tim Ellis
146	127	Ewan Group Ltd	PM,CE,Env	England	03/04	264	323	-	Vincent Ewan
147	(-)	Fömterv Civil Engineering Consultancy	CE,PM,I,Env	Hungary	03	260	-	14,6	László Molnár
148	171	CTS Engineering Ltd (ÅF 2004)	E,I,M	Finland	03	260	229	16,2	Timo Juvonen
149	(-)	Soditech Ingenerie S.A	I	France	03	256	241	12,6	Maurice Caillé
150	(*)	Schmidt Reuter Ingenieur GmbH	CE	Germany	03	250	-	30,6	-
151	179	HPC HARRESS PICKEL CONSULT AG	CE,Env	Germany	03	250	216	26,5	Andreas J. Kopton, Josef Klein-Reesink
152	(-)	(Capita) Percy Thomas Architects (Capita 2004)	A	England	03	250	-	14,5	John Rudge
153	135	Basler & Hofmann AG	MD	Switzerland	03	250	295	-	Alfred J. Hagmann
154	174	Temelsu International Engineering Services Inc.	MD	Turkey	03	250	222	12,5	Demir İnözü
155	224	Colin Buchanan & Partners	CE	England	03	249	200	21,2	Malcolm Buchanan
156	162	Pick Everard Ltd	CE,A	England	03/04	248	240	19,5	David Brunton
157	*325	PRP Architects Ltd	A	England	03	247	(*)	19,7	Chris Rudolph
158	181	IPROPLAN Planungs GmbH	MD	Germany	03	245	210	13,0	Jörg Thiele
159	216	Arkitektbüro HPP Hentrich-Petschnigg & Partner GmbH	A	Germany	03	245	178	-	Joachim Faust, G. Feldmeyer, H. Henkel
160	164	RAPP-Gruppe AG, Ingenieure+Planer	MD	Switzerland	03	243	239	24,8	Marcel Kalt
161	170	Ernst Basler & Partner Ltd	MD	Switzerland	03	240	230	30,9	Hansjörg Hader
162	(-)	GFA Holding GmbH	MD	Germany	03	240	240	40,0	Johannes Lagemann
163	165	CES Consulting Engineers Salzgitters GmbH	MD	Germany	03	240	239	12,6	Detlef Hügin
164	160	HR Wallingford Group Ltd	CE, Env,I	England	03/04	240	240	20,3	Stephen W. Huntington
165	156	INBO Architects/Consultants	A,PM	Netherlands	03	239	249	22,0	T. E. J. Joosten
166	187	FASE-Estudios e Projectos S.A	MD	Portugal	03	239	206	11,3	Noel C. B. Vieira
167	163	IBE Consulting Engineers	MD	Slovenia	03	238	240	12,1	Uros Mikos
168	184	Cundall Johnston & Partners	CE,S,Env	England	03	238	210	-	-
169	167	JJM Ltd Co	PM,I	Poland	02/03	236	203	-	Marek Poncyljusz
170	186	INOCSA Ingeniera, S.L.	MD	Spain	03	235	208	19,8	Antonio Lorente
171	169	Xdin AB	I	Sweden	03	233	234	21,9	Thomas Ängkulle

De 300 största europeiska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director October 2004		
172	180	Advin B.V. - Adviseurs en Ingenieurs	MD	Netherlands	03	233	216	18,0	John Walraven
173	166	Dopravoprojekt, a.s.	CE,S,A	Slovakia	03	228	236	6,1	Gabriel Koczkás
174	(*)	DIWI-Consult GmbH	MD	Germany	03	227	-	10,4	W. V. H. Foyle
175	153	AHT Group PM,	CE,Env	Germany	*03	225	250	25,2	Axel A. Jacker, Karsten Tolle
176	182	Air-Ix Consulting Engineers	E,M,I,PM	Finland	03	225	210	12,4	Samuli Törönen
177	183	Uvaterv Engineering Consultants Ltd	MD	Hungary	03	225	210	12,8	Gyula Bretz
178	154	PBR Planungsbüro Rohling AG Architekten u Ingenieure	MD	Germany	03	223	250	13,2	Peter Kaiping, Reinhard Fiedler
179	161	Sheppard Robson	A	England	03	220	240	21,8	Andrew German
180	141	Deltamarin Oy	I	Finland	03	220	282	17,4	Jukka Laiterä
181	168	Arkitektfirmaet C.F.Møllers Tegnesteue	A	Denmark	03	210	235	21,7	Mads Møller, Lars Kirkegaard
182	188	Barton Willmore Group	A,PM	England	03	205	200	20,3	Gareth Capner
183	201	CSD Holding AG	Env, PM, CE,S	Switzerland	03	204	197	21,6	Ernst Schläppi, Markus Fahrni
184	*105	Aukett Group plc	A	England	02/03	200	218	20,3	Geoffrey C. Harwood
185	191	Bengt Dahlgren AB	M,Enr	Sweden	*03/04	200	200	16,2	Christer Nyberg
186	194	E.G.Pettit & Company	MD	Ireland	03	200	200	15,2	Gerald O'Sullivan
187	195	SEIB Ingenieur-Consult GmbH & Co, KG	MD	Germany	03	200	200	11,2	Hans Seib, Markus Deml, Stefan Wallman
188	147	Geoconsult	CE,S,PM,Env	Austria	03	200	275	-	Klaus Mussger
189	157	Dolsar Engineering Ltd	Enr,MD	Turkey	03	200	249	7,9	H. İrfan Aker
190	173	Roger Preston International	Enr,E,M	England	03	200	225	-	Matthew Thurston
191	176	Braschel Consult AG	MD	Germany	03	200	220	-	Reinold Braschel
192	185	ETV-Erötter Rt.	I,PM	Hungary	03	200	210	-	József Dénes
193	189	Roberts & Partners Ltd	E,M,PM	England	03	200	200	-	Merlyn Roberts
194	190	Noble Denton Group Ltd	I,E	England	03	200	200	26,3	David Sutton
195	192	Clarke Bond Group Ltd	S,CE,Env,PM	England	03	200	200	-	David Harding
196	193	Scholze Ingenieur GmbH	E,M,I,Enr;PM	Germany	03	200	200	15,0	Uwe Schimo
197	197	(Capita) Gwent Consultancy Ltd	CE	England	03	200	200	-	Graham Cogswell
198	198	Su-Yapi Engineering and Consulting Inc.	MD	Turkey	03	200	200	-	Güven Odabasi
199	200	Köhler+Seitz Beraten u Planen GmbH	CE,S,A,PM	Germany	03	200	198	-	Wilhelm Köhler, Günter Seitz
200	204	Donald Smith Seymour & Rooley	E,M	Scotland	03	200	190	-	Gordon Meikle
201	202	Roughton Group	MD	England	03	195	193	12,9	Michael A Ross
202	222	HENN Architekten GmbH	A	Germany	03	195	170	*27,0	Gunter Henn
203	209	JMP Consultants Ltd	CE	England	03	193	183	15,2	John Latchford
204	199	Rintekno Group	I,MD	Finland	03	191	198	16,9	Olli Gerdt
205	203	SGL Consulting SA	MD	Luxemburg	03	190	190	14,0	Michel Nardin
206	205	Ferguson & Mclveen	CE,A,Env	England	03/04	190	190	-	Roger Bennett
207	177	Kocks Consult GmbH	MD	Germany	03	190	220	10,8	Jürgen Kocks, M.Leinhos, U.Sprick
208	219	Grupo JG SA	M,E	Spain	03/04	190	175	12,5	Josep Túnica Buira
209	134	Finnmap Consulting Group	CE	Finland	03	188	299	13,7	Tage Eriksson
210	255	Nightingale Associates	A	England	03	180	140	16,0	Mike Nightingale, Chris Sherwood
211	214	Benoy Architects Ltd	A	England	03/04	180	180	-	Simon Bee
212	246	Murray O'Laoire Architects Ltd	A	Ireland	03	180	149	13,0	Hugh Murray
213	(-)	Stride Treglown Ltd	A	England	03	180	146	12,3	Robert Whittington
214	206	Kuiper Compagnons	A,PM	Netherlands	03	180	190	-	Ashok Bhalotra, Wytze Patijn
215	213	Lewis & Hickey Architects	A,PM	England	03/04	188	180	-	Paul Miele
216	233	O.B.H-Group A/S	MD	Denmark	*03	179	160	12,8	Børge Danielsen
217	221	BG Group	MD	Switzerland	03	178	171	22,9	Jean-Daniel Marchand
218	212	Leonhardt,Andrä u Partner Beratende Ing GmbH	S	Germany	03	177	180	17,5	Holger S. Svensson
219	215	Metroprojekt Praha A.S	MD	Czech Republ.	03	177	179	11,0	Jiri Pokorny
220	324	Amberg Group	CE,S,PM	Switzerland	03/04	177	*105	-	Felix Amberg
221	217	DGP Design Group Partnership	MD	England	03	176	176	12,3	David Platt
222	218	Planungsgruppe M+M AG	E,M,PM, Enr	Germany	03	174	175	16,0	Willie Kienzie, Hermann Ott
223	223	HL-Technik AG	MD	Germany	03	170	170	-	Burkhard Feimann
224	225	WPW Ingenieure Gruppe	MD	Germany	03	170	170	18,1	Rolf Petzold, Frans Deman
225	220	RSK ENSR	Env	England	03	170	175	-	Alan Ryder
226	228	Tegema Group	I,PM	Netherlands	03	170	170	-	J.M.M. Van Dyk
227	242	ISC Group	MD	Denmark	03	170	150	14,1	Kjeld Thomsen
228	232	Moe & Brodsgaard A/S	MD	Denmark	03	170	160	14,0	Christian Listov-Saabye
229	231	Burckhardt+Partner AG Architekten Generalplaner	A	Switzerland	03	170	164	24,9	Peter Epting
230	208	Steinbacher-Consult GmbH	MD	Germany	03	170	184	12,0	Stefan Steinbacher

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director October 2004	
231 239	Allies and Morrison Architects Ltd	A	England	03/04	*170	152	-	Josephine Saunders
232 227	C.Lotti & Associati - Soc. de Ingegneria SpA	MD	Italy	03	170	170	-	Giuseppe Enrico Montrone
233 196	Centroprojekt a.s	MD	Czech Republ.	03	168	200	7,0	Vladimir Kudela
234 210	ProTang AB	I	Sweden	03	166	182	12,4	Tom Andersson
235 229	Cumae Group	MD	Netherlands	03	165	162	11,6	René M.S. Prop
236 254	Heinle, Wischer u Partner	A,PM	Germany	03	165	143	15,5	Robert Wischer
237 253	OTE Ingenerie SA	MD	France	03/04	165	143	13,4	Jean Ernest Keller
238 (-)	Consulgal, SA.	MD	Portugal	03	163	160	14,0	Rogério Monteiro Nunes
239 172	Gesab AB	I	Sweden	*02/03	161	227	12,4	Janos Rakai
240 276	The BWB Partnership	CE,S, Env	England	03	160	125	14,2	Malcolm Wright
241 230	Cheming A.S	CE,I,M,PM	Czeck Republ.	03	160	162	5,5	Martin Slaby
242 326	Utiber Ltd	CE,PM,Env,I	Hungary	03	160	105	6,6	György Lányi
243 237	Müller-BBM Schalltechnisches Beratungsbüro	S,E	Germany	03	158	155	-	R. Michelsen
244 (-)	Keppie Design	A	Scotland	03/04	156	-	10,9	David Stark
245 248	Aveco de Bondt BV	CE	Netherlands	03	154	147	12,0	-
246 251	Adviesbureau Peutz & Associés B.V	I, Env	Netherlands	03/04	153	145	14,4	J. H. Granneman
247 236	Arkitema K/S	A,PM	Danmark	03	152	159	12,3	Per Feldthaus
248 *207	Inac Process AB	I	Sweden	03	151	193	13,0	Magnus Falkman
249 241	IC Group	MD	Austria	002/03	150	150	15,0	Wilhelm Reismann
250 285	SLR Group	Env	England	03	150	120	17,7	David Richards
251 243	Reid Architecture	A	England	03	150	150	11,6	David Stanford
252 (*)	MetroTech S.A - Development Consultants	MD	Greece	03	150	*	9,8	Johan Pasgianos
253 (-)	Goudappel Coffeng B.V	MD	Netherlands	03	150	150	-	P.H.J. Van der Mede
254 *97	ACE Ingenieurs- & Adviesbureau	MD	Netherlands	*03	150	421	-	-
255 291	Uticon Dynatherm	I,Env, PM	Netherlands	03	150	120	-	-
256 284	Proger SpA	MD	Italy	03/04	148	120	17,8	Umberto Sgambati
257 249	A-Insinööri Group	CE	Finland	03	146	147	9,8	Toimi Tarkiainen
258 240	Temid Raadgevende Ingenieurs B.V (DHV 2004)	CE,I	Netherlands	03	145	152	12,0	Ruud Smit, Bert Haverkamp, Chris Vrijmond
259 257	SISU Group S.A	M,E,PM	Luxembourg	03	144	140	7,5	Ronnie Bergman, Matti Niemi
260 245	RHWL Architects Partnership	A	England	03	144	150	-	Nicholas Thompson
261 252	Politecnica Ingegneria ed Architettura s.c.r.l.	MD	Italy	03	140	145	11,5	Gabriele Giacobazzi
262 226	Curtins Group	CE,PM	England	03	140	170	-	R. Melling
263 280	Kirk McClure Morton (RPS 2004)	CE, Env	Northern Ireland	03	140	124	10,0	Jonathan Hegan
264 250	SRP Schneider & Partner Ing.-Consult GmbH	MD	Germany		140	146	9,0	Heinrich Schneider, Hans-Joachim Brandt
265 (-)	BRT Bothe Richter Teherani Architekten	A	Germany	03	140	-	-	-
266 244	Kantersgroep B.V	MD	Netherlands	03	140	*150	-	J.A.M. Kanters
267 258	R.W. Gregory Ltd	MD	England	02/03	140	145	-	Michael Roberts
268 259	GF Konsult AB	MD	Sweden	03	139	139	13,0	Ljot Strömseng
269 281	Joynes Pike & Associates	CE,S,Env	England	03/04	136	122	9,7	Russel Thompson
270 247	Raadgevend Technies Buro van Heugten BV	E,M	Netherlands	03	135	149	11,3	Ir. Frank Sperling
271 271	Transprojekt- Warszawa Sp. Z o. O	CE	Poland	03	135	128	4,0	Tadeusz Suwara
272 287	Benaïm Group	CE,S	England	03	134	120	11,6	Mark Raiss
273 260	Teleplan AS	E	Norway	03	130	136	16,8	Asgeir Myhre
274 267	Nibag B.V	CE,PM	Netherlands	03	130	129	10,0	-
275 289	SITO-YHTIÖT Oy	CE, Env, PM	Finland	03	130	120	9,9	Kimmo Fischer
276 262	Rickard Rogers Partnership	A	England	03	130	130	-	Rickard Rogers
277 265	EPR Group Ltd	A	England	02/03	130	130	-	Greg Craig
278 266	DEGW	A	England	02/03	130	130	-	Douglas Brown
279 263	B+S Ingenieur AG	CE	Switzerland	03	130	130	-	U. Ochsner
280 305	Hulley & Kirkwood Consulting Engineers Ltd	E,M	Scotland	03	130	114	-	Bill Kilpatrick
281 (-)	WDR & RT Taggart Ltd	MD	Ireland	03	130	-	-	Alan McNeill
282 298	SD Ingénierie Holding SA	MD	Switzerland	03	126	117	11,6	Jean-Paul Costamagna
283 269	EGM architecten bv	A,PM	Netherlands	03	125	128	-	J. Van Middelkoop
284 277	PH McCarthy and Partners	MD	Ireland	02/03	125	125	9,4	Michael Hand
285 283	Michael Punch + Partners	S,CE,Env,PM	Ireland	03/04	125	120	12,0	Patrick Hanley
286 308	Hönnun hf	MD	Iceland	03	125	110	-	Eyjólfur Árni Rafnsson

De 300 största europeiska arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover MEUR	CEO/President Managing Director October 2004
287 279 Alatec Ingenieros Consultores y Arquitectos, SA	MD	Spain	02/03	124	150	11,1	Pedro Canacejo Marcos
288 307 Condesign AB	I	Sweden	03	122	111	9,1	Kentth Bergström
289 294 Pascall+Watson Architects	A	England	03	120	120	-	Phil Holden
290 261 Upton McGougan Ltd	MD	England	03	120	134	8,7	David Upton
291 286 OPAK AS	PM,Enr,E,M	Norway	03	120	120	10,9	Jan Henry Hansen
292 300 Barlindhaug Group AS	CE	Norway	03	120	116	25,9	Truls Mølmann
293 272 Temagroup Sweden AB	A,PM	Sweden	03	119	127	9,8	Håkan Persson
294 295 Dahlem Beratende Ingenieure GmbH & Co Wasserwirtschaft KG	CE, Env	Germany	03	118	118	8,3	Hans W. Dahlem
295 297 Max Fordham LLP	E,M	England	02/03	118	118	7,2	Max Fordham, Bill Watts
296 278 Austin Smith Lord Architects Ltd	A	England	03/04	117	125	7,3	Richard Pullen
297 270 Kragten B.V	CE	Netherlands	03	116	128	8,0	T.Stevens
298 (*) Opticonsult AS	MD	Norway	03	115	*	12,9	Ole-Petter Thunes
299 299 Bjerking Ingenjörbyrå AB	CE,M	Sweden	03	115	117	10,3	Johan Bill
300 282 Erik K. Jørgensen A/S	MD	Denmark	03/04	115	121	9,6	Jørgen Nielsen

PM = Project Management, A = Architecture, CE = Civil-/S = Structural Engineering, Env = Environment, Enr = Energy, E = Electrical, M = Mechanical/HEVAC, I = Industrial, MD = Multi Disciplinary

Arcadis tvingades av den svaga husmarknaden till personalnedskärningar på ca 325 anställda under 2003. Samtidigt köptes PRC Bouwcentrum med ca 350 anställda i slutet av året. Facility management och ett 4-årigt kontrakt med Philips var ett genombrott för den nya verksamheten. Renodling är rättesnöret. Arcadis har sålt sin rådgivningsverksamhet inom finansiering, skatt och fastighetsvärdering, KAFI, med ca 120 anställda och Mandaat med ca 100 anställda skattesystemerare. I september köpte Arcadis polska Profil med ca 150 anställda inom främst infrastruktur. Och i USA köptes Floridabaserade Bessent, Hammack & Ruckman med ca 100 anställda också de inom infrastrukturområdet samt Construction Dynamics Group, Inc. och Lewis and Zimmerman Associates, Inc. med totalt ca 130 anställda. Vid vår pressläggning meddelade Arcadis att de i ett konsortium fått uppdrag att förprojektera en 105 km lång sjöfartskanal (Canal Seine Nord) mellan Antwerpen och Paris – en uppskattad investering på 2,6 bEUR. I konsortiet ingår bl a de franska konsultföretagen Sogreah och Ingerop.

Grontmij's omstrukturering ledde till att drygt 200 personer lämnat företaget vid utgången av 2003 och ytterligare nedskärningar på ca 200 är att vänta under 2004. Koncernen räknar med besparingar 15-20 MEUR under 2005 och halva detta belopp under 2004. Grontmij's lönsamhet verkar nu

vara på rätt väg. Företaget har tillsammans med ABT och arkitektföretaget Mecanoo Architecten varit konsulterna bakom ING Real Estate's Montevideo Tower, som med sina 150 m blir den högsta kontorsbyggnaden i Holland när den väntas stå klar i september 2005.

Kostnadseffektivisering

DHV hade under år 2003 ca 38 % av sin omsättning från utlandsverksamhet. Inte minst i Kina har bolagets satsning gått hem med expansion under lönsamhet. En separat affärsenhet DHV China har bildats. Strategiska samarbeten med lokala resurser är framgångsrecept. På samma sätt som ytterligare ett par konsultföretag har DHV tecknat samarbete med THEIDI (Third Harbor Engineering Investigation and Design Institute). Och i vågen österut öppnade DHV i mitten av november 2004 ett Global Engineering Center i Indien. Syftet är tydligt. Att hjälpa bolagets europeiska verksamhet och dess samarbetspartners att kostnadseffektivisera detaljprojektering och digitala processer. På hemmaplan förvärvades Temid Consultants & Engineers med ca 135 anställda med kompetens inom bl a järnvägsprojektering.

Efter Fugro's storförvärv av Thales Geosolution med 1800 anställda i november 2003 köptes i juli Texas-baserade C & M Storage databearbetning för gas- och oljeindustrin som specialitet. I oktober sålde Fugro sin

US-dotter ROV's verksamhet i USA, Mexico och Kanada till Oceaneering International.

Holland Railconsult introducerade ett nytt namn för sin utlandssatsning – Movares – och under det namnet lanserades ett nytt bolag i Polen och ett i Tyskland.

Oranjewoud hör till dem som haft det besvärligt på hemmamarknaden där företaget har huvudparten av sin verksamhet. Koncernen har gjort nedskärningar med ca 10 %.

Tebodin har bildat ett joint venture med kinesiska installatörsbolaget SMEIC (Shanghai Mechanical and Electrical Installation Company Ltd) – Tebodin Asaia Pacific i Shanghai. I Ryssland har Tebodin tagit över verksamheten i det tidigare samarbetet med amerikanska Lockwood Greene, som köpts av CH2M Hill. Tebodin har nu kontor i både Moskva och St. Petersburg. Under sommaren öppnades också ett nytt kontor i Ostrava, Tjeckien.

Skotte i storaffär

I juni närmade sig amerikanska Jacobs Engineering angående ett uppköp av Babtie Group Ltd med ca 3500 anställda och med anor från 1895. Den 12 juli meddelade parterna att ett köpeavtal skrivits under. Köpesumman har ej meddelats men bedömningar i brittiska ekonomitidningar mynnade i ca 70 MGBP. Jacobs, noterat på NYSE, har ca

35000 anställda och omsatte drygt 4,6 bUSD. De har tidigare köpt upp större konsultföretag, bl a välkända Gibbs (UK) och spanska Serete och integrerat dem i sitt konglomerat (total service provider).

Det fusionerade Mouchel Parkman fick i januari att de fått tre stora uppdrag värda totalt 74 m£, bland annat ett 8-års kontrakt på 52 m£ rörande uppgradering av kommunikationssystemen på delar av Londons Underground.

Buro Happold fick i uppdrag att genom kontroll, besiktning och åtgärdsförslag se till att ett 80-tal av Scotlands historiska anläggningar kan bli mer tillgängliga för allmänheten.

Turner Townsend och irländska kalkyl- och projektledningskonsulten Healy Kelly & Partners bildar ett gemensamt irländskt bolag HKTT, Healy Kelly Turner Townsend.

WSP fick under hösten 2003 i uppdrag att på ingenjörssidan vara totalkonsult för Englands högsta kontorsbyggnad, ca 175 m, med en beräknad byggkostnad på nära 150 M£ och som skall stå klar i centrala Manchester under slutet av 2006. Och WSP Cantor Reinuk blev utsedd till konstruktör för omtalade Freedom Tower på Ground Zero i New York. WSP sätter också ned klackarna i Shanghai, Kina med bl a fyra större hotellprojekt. WSP startade under året upp sitt kontor i Shanghai, sedan bolaget förra året registrerades i en form som tillåter anställning av lokal a medarbetare.

Atkins, vars börsvärde under året åter gått upp har hittills under 2004 inte gjort några större företagsförvärv. Bland de större uppdragen kan nämnas projektering och projektledning av Durrat Al Bahrein turist och resort i Bahrein – en investering på ca 580 M£. Projektet innehåller bl a uppbyggnaden av en konstgjord 20 km² stor konstgjord ö.

Arup fick vid årets 2004 början tillsammans med det holländska arkitektföretaget OMA fått i uppdrag att svara för projekteringen av till- och ombyggnad av ett viktigare kinesiskt kulturcentrum, Beijing Books Building. Årsredovisningen 2002/03 offentliggjordes nästan ett helt år efter bokslutsårets utgång, vilket fick många att undra.

Stadigt expanderande RPS Group avslutade ett lönsamt 2003 med förvärv av transport- och infrastrukturkonsulten Woods Warren Ltd med ett 50-tal anställda. Under 2003

integrerades det biståndsinriktade dotterbolaget BKH i den övriga verksamheten. RPS startade under 2003 en division för energiteknik i samband med köpet av Hydrosearch. I början av 2004 förvärvades nationsskollegan Troy-Ikoda Ltd med ca 40 anställda med inriktning mot prospektering (olja och gas) och med ett kontor i Perth, Australien. I april köptes Mason Richards Partnership (MRP) med 275 anställda i England samt det mindre Bowman Bishaw Gorham (BBG) i Perth, Australien med ca 40 anställda. Under sommaren fortsatte köprundan med förvärv av Cambrian Consultants med ca 35 anställda med gas- oljeindustrin som tunga kunder. I oktober köptes Nordirländska Kirk McClure Morton med ca 150 anställda. Enbart på Irland får RPS därmed ca 850 anställda.

Golder Associates (UK) Ltd förvärvade BHWB med ca 15 anställda.

Arkitektföretaget Fitzroy Robinson International har tillsammans med engelskbaserade arkitektföretaget Mikhail Mandigin Associates bildat FRI+MMA. Basen är MMA's tidigare Moskvakontor.

Mott MacDonald, som expanderar snabbast bland de större engelska konsultföretagen, utökade sin verksamhet i Taiwan genom köp av 70 % av aktierna i Tapei-baserade Hsin Lu Engineering verksamma främst inom byggprojektering och projektledning. I april förvärvade Mott sin mångårige samarbetspartner på åtskilliga flygplatsprojekt, Aviation & Travel Consultancy (A&TC).

White Young Green förvärvade i januari irländska Denis Rooney Associates med ca 40 anställda inom projektledning och kostnads kalkylering. Därpå köptes Cetec Consultancy Ltd med drygt dussinet anställda, IMC Consulting Ltd och IMC Europe Ltd med totalt en omsättning av över 30 m£ inom projektledning respektive miljöteknik och med stor del av verksamheten i östra Europa och Ryssland. DWP Consulting Ltd med ca 35 anställda inom installationsteknik hör också till förvärven.

Capita växer

Capita Symonds blir det nya företagsnamnet sedan börsnoterade Capita Group för ca 30 M£ köpt Symonds i februari. Symonds läggs samman med Capita Property Consultancy och det nya bolaget får ca 2700 anställda och en omsättning proforma på ca 160 m£. Något överraskande kunde Capita därefter

köpa ett av Englands större internationella arkitektföretag Percy Thomas Architects med drygt 250 anställda. Genom köp av projektledningsföretaget Grupo Gabitat med ett 30-tal anställda etablerade sig Capita Symonds också i Spanien (Madrid).

Hyder Consulting har förvärvat Adamus Consulting Practise i Sydney, Australien och köpt resterande 10,5 % av aktierna Acerplan Planungs GmbH i Tyskland. Under sommaren köptes en mindre miljökonsult Ashact Ltd och i september ytterligare ett miljökonsultföretag, Marcus Hodges Environment Ltd med ca 40 anställda.

Europadelen av Australiens största teknik-konsult Sinclair Knight Merz (SKM) har under hösten förvärvat Anthony Hunt Associates.

Tyskt industrisamarbete

Bertrandt AG fick i maj en ny storägare genom att ThyssenKrupp Automotive AG köpte 25,2 % av aktierna. Köpet godkändes av konkurrensmyndigheterna i augusti. ThyssenKrupp med en omsättning på över 6 b EUR är en större leverantör till bilindustrin och parterna räknar med att ett samarbete skall ge större möjligheter till bl a outsourcing kontrakt.

Rücker hör till alla de konsultföretag som satsar på den kinesiska marknaden. Redan i början av 2003 startade koncernen ett dotterbolag Rücker Design i Shanghai. År 2003 avslutades med köp av återstående 49 % i Intro Industrieautomation GmbH och 65 % i Rücker Korea Ltd. I början av 2004 tecknade bolaget ett letter of intent med ett större kinesiskt företag, som dock Rücker inte namngivit. Genom samarbetet ökar företagets chanser att vinna terräng.

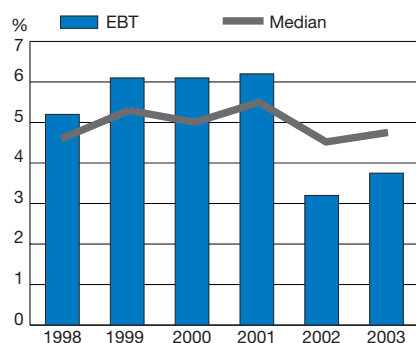
Pipeline Engineering GmbH och E.ON Engineering GmbH har gått samman och verksamheten drivs framöver under det sistnämnda namnet.

RLE International GmbH har tecknat ett samarbetsavtal med indiska Quantech Global Service LLC om bl a it-orienterade tjänster mot fordonsindustrin.

Avnoterad fransman

I förra Branschöversikten skrev vi att miljö-konsulten Gaudriot köpt 33 % av SISU Group. Köpet fullföljdes emellertid aldrig. Under hösten 2003 fick Gaudriot ekonomiska problem framför allt orsakade av

Resultatutveckling Europas top 300

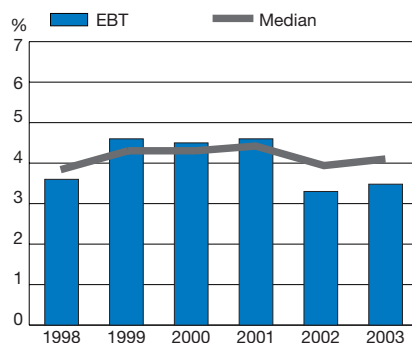

bolagets expansion. Revisorerna hade avvikande mening om bolagets värdering av pågående arbeten och dessutom minskade kassaflödet dramatiskt. Bolaget kunde inte inom den tidsrymd (30 april) som franska finansinspektionen medgivit prestera ett bokslut för 2003. Som en följd av detta avnoterades Gaudriot den sista april 2004 från börsen.

Assystem Brime blev namnet på det nya stora industrikonsultföretaget efter samgåendet mellan Assystem Groupe och Brime Technologies. Bolaget är nu det sjunde största i Europa och näst största industrikonsult efter jätten Altran, men före Alten. Det nya bolaget fördes i januari över till Second Marché-listan på Parisbörsen.

Altran fokuserar på lönsamhet och är åter på frammarsch. Altran har förlängt sitt prestigeuppdrag för Renault F1 Team med tre år.

Resultatutveckling världens top 200

Alten Group förstärkte under sommaren sin närvaro i Tyskland genom ytterligare ett förvärv – denna gång ett konsultföretag inriktat mot flygindustrin. Alten har därmed ca 300 anställda i Tyskland.

SNC-Lavalin France förvärvade under våren industrikonsulten Chovet Engineering SA i Lyon med ca 40 anställda. I juli meddelades köpet av Sogéquip Group med ett 100-tal anställda inom industriprocess teknik bl a mot läkemedelsindustrin. I Polen förvärvades ett lokalt bolag och etablerats SNC-Lavalin Megadex Sp. zoo.

Irländska MW Consultants inom främst projektledning förvärvades i januari 2004 av amerikanska Parsons Corporations – en samarbetspartner under flera år.

Schweiziska miljöteknikorienterade CSD har ingått en strategisk allians som också omfattar visst ömsesidigt delägarskap med vattenteknikspecialistkonsulten Morgenthaler Ingenieure AG med ca 20 anställda.

Typsa har visat kraftig expansion trots att det enda förvärvet har varit Alicante-baserade Inalsa med ca 20 anställda.

Ungerska ETV-Eröter Rt genomgick vid årets början en MBO då ledningen köpte ut bolaget från den tidigare ägaren – ett Fortum-bolag.

Nordamerikanska storaffärer

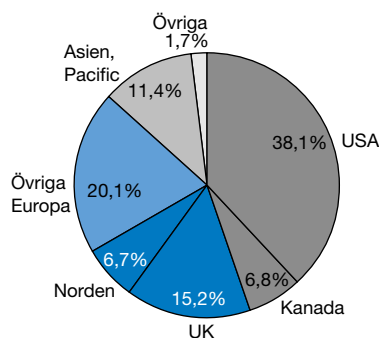
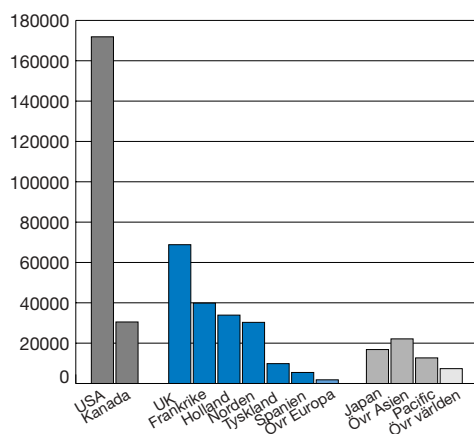
I förra årets Branschöversikt noterade vi att Lockwood Greene i regi av senaste ägarens J.A Jones konkursförvaltare var till salu. J.A Jones tidigare ägare tyska Phillip Holzmann gick i konkurs i början av 2002. Det blev CH2M Hill vann budgivningen, som slutade på 95,5 MUSD. För detta expanderar CH2M Hill med ca 600 MUSD i omsättning och ca 2500 årsarbeten. Framför allt får de fäste på stora privata marknader för kemi, läkemedel, livsmedel och kraftinvesteringar. De två argaste konkurrenterna i budgivningen lär ha varit engelska entreprenören Balfour Beatty's amerikanska dotterbolag och tyska Bilfinger Berger AG.

Berger Group har under de senaste åren haft flera riskfyllda uppdrag. Tillsammans med entreprenörer från Afgahstan, Turkiet, Indien och Pakistan fick de kring årsskiftet i uppdrag att projektera och bygga huvudleden av en 480 km lång väg mellan Kabul och Kandahar. Vägen har existerat i 3000 år och den senaste ombyggnaden lär ha gjorts för ca 800 år sedan! USAID är huvudfinansierare. Entreprenörerna sägs ha hyrt in över 1000 beväpnade vakter. I september fick de i joint venture med URS uppdrag att projektera och projektleda delar av återuppbyggnaden i Irak. Kontraktet har ett maxvärde på 300 MUSD över ett år och max 1,2 bUSD över en femårsperiod. Och uppdraget för konstellationen är bara ett av flera.

URS, världens största teknikkonsult, köpte i januari Trkl Pettigrew, Allen & Payne, Inc, i Chicago med ca 50 anställda. Ett litet förvärv för URS med 25000 anställda. Större köp har dock gjorts tidigare och i mars sålde URS egna aktier värda ca 214 MUSD för att trimma sin tyngda balansräkning.

Expansiva AECOM förvärvade under våren 2004 PADCO Inc., med ca 200 anställda och inriktat mot bl a Världsbanks finansierade uppdrag i utvecklingsländerna. Och ett betydligt större köp gjordes under hösten då kanadensiska UMA Group med ca 1000 anställda förvärvades.

Länderfördelning, världens 200 största – antal anställda

Världens 200 största arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M USD	CEO/President Managing Director October 2004		
1	1	URS Corporation	MD	USA	03	26000	*25000	3186,7	Martin M. Koffel
2	2	Altran Technologies	I	France	03	17044	17644	1538,3	Michel Friedlander
3	5	AECOM	MD	USA	03	*17000	13500	1834,6	Richard G. Newman
4	3	WS Atkins plc	MD	England	03/04	14000	15450	1617,7	Keith Clarke
5	4	SNC-Lavalin Group	MD	Canada	03	*12520	14538	2330,8	Jacques Lamarre
6	6	CH2M Hill Companies, Inc.	MD	USA	03	*11500	10600	2143,7	Ralph R. Peterson
7	11	Tetra Tech, Inc.	PM,Enr,CE	USA	03/04	9000	8000	1436,2	Li-San Hwang
8	7	Parsons Brinckerhoff	MD	USA	03	8975	9370	1373,7	Thomas J. O'Neill
9	9	Arcadis Group	MD	Netherlands	03	8827	8020	952,7	Harrie L. J. Noy
10	8	Parsons Corporation	MD	USA	03	8381	8977	2500,0	James F. McNulty
11	12	Fugro N.V	CE	Netherlands	03	7160	7003	943,3	Gert-Jan Kramer
12	15	Mott MacDonald Group	MD	England	03	6858	6265	765,6	Mike Blackburn
13	14	ARUP Group	MD	England	02/03	6326	6300	726,0	Terry Hill
14	10	Black & Veatch	MD	USA	*03	6200	7800	1400,0	Leonard C. Rodman
15	13	MWH Montgomery Watson Harza	Env	USA	03	6050	6500	1021,0	Robert B. Uhler
16	(*)	Assystem Brime Group S.A. (merger)	I	France	03	6000	*5554	492,2	Dominique Louis
17	16	WSP Group plc	MD	England	03	4970	5019	487,5	Christopher Cole
18	17	Jaakko Pöyry Group	MD	Finland	03	4697	4635	464,3	Erkki Pehu-Lehtonen
19	19	Michael Baker Corporation	MD	USA	03	*4400	4200	426,0	Donald P. Fusilli
20	(*)	Mouchel Parkman Group	MD	England	03/04	4312	*1800	471,9	Richard Cuthbert
21	20	The Louis Berger Group, Inc.	MD	USA	03/04	4200	4112	541,0	Nicholas J. Masucci
22	21	Hatch Group	MD	Canada	02/03	4100	4000	225,7	Ronald R. Nolan
23	24	Alten Group	I	France	03	4061	3913	330,6	Simon Azoulay
24	23	Rambøll Group (proforma)	MD	Denmark	03	4050	3998	454,9	Flemming Bligaard Pedersen
25	22	Grontmij Group	MD	Netherlands	03	4010	4146	570,5	Sylvo Thijsen
26	25	Groupe Egis	MD	France	*03	*4000	3700	476,0	P L Rochet
27	31	Halcrow Group Ltd	MD	England	03/04	3800	3389	344,6	Peter Gammie
28	44	SWECO AB							
		(proforma incl Statkraft Gröner och PIC)	MD	Sweden	*03	3609	2305	378,4	Wigon Thuresson
29	27	COWI Group (proforma)	MD	Denmark	*03	3501	*2800	381,0	Klaus H. Ostenfeld
30	28	Stantec Inc.	MD	Canada	03	3700	3500	328,3	Anthony P. Franceschini
31	36	CDM Group	CE,PM	USA	03	3600	3100	530,0	Thomas D. Furman, Jr
32	29	(Jacobs) Baktie Group	MD	Scotland	03	3577	3500	292,7	Bill Mitchell
33	30	Sinclair Knight Merz Pty Ltd	MD	Australia	03/04	3500	3500	257,9	Paul P. Douglas
34	26	DHV Group	MD	Netherlands	03	3475	3524	351,0	Renko G. Campen
35	18	MACTEC, Inc.	MD	USA	*03	3400	4300	486,0	Robert L. Castello
36	33	HDR, Inc.	MD	USA	03	3400	3200	509,2	Richard R. Bell
37	34	Scott Wilson Ltd	MD	England	03/04	3300	3200	260,0	Geoff French
38	40	PBS&J	MD	USA	03/04	3300	2900	389,2	John B. Zumwalt
39	35	Bertrandt AG	I	Germany	02/03	3027	3101	248,3	Dietmar Bichler
40	*55	Golder Associates Inc.	CE, Env	Canada	03	2900	2750	319,0	Frederick W. Firlotte
41	41	Chiyoda Corporation	Enr,I,Env	Japan	03/04	2900	2800	178,4	Nobuo Seki
42	(*)	Capita Symonds (proforma)	MD	England	03	*2700	*	261,0	Richard Marchant
43	37	Carl Bro Group	MD	Denmark	03	2689	3080	302,1	Birgit W. Nørgaard
44	43	Hyder Consulting Group Ltd	CE	England	03/04	2671	2542	199,5	Tim Wade
45	42	ÅF-Group	I,E,M,Enr	Sweden	03	2599	2607	246,7	Jonas Wiström
46	39	HNTB Companies	CE,A,Env	USA	03	2500	3000	367,7	Harvey K. Hammond, jr
47	46	ERM Group, Environmental Recourses Management	Env	USA/England	03/04	2500	2300	379,0	Peter Regan
48	47	EC Harris	MD	England	03/04	2500	2300	228,4	Philip Youell
49	53	GHD Gutteridge Haskins & Davey Pty Ltd	MD	Australia	03/04	2500	2100	189,2	Desmond Whybird
50	52	Teleca AB	I	Sweden	03	2496	2152	303,5	Dag Sundström
51	45	Carter+Burgess, Inc.	CE,A	USA	03/04	2300	2300	370,0	Ben Watts
52	48	China United Engineering Corporation*	MD	China	03	2300	2300	-	-
53	51	RITES	MD	India	03/04	2200	2200	65,0	V. K. Agarwal
54	49	Royal Haskoning Group	MD	Netherlands	*03	2160	2218	208,3	Jan Bout
55	(-)	TRC Companies, Inc.	Enr,Env, CE	USA	03/04	2100	2000	368,8	Richard D. Ellison

PM = Project Management, A = Architecture, CE = Civil-Is = Structural Engineering, Env = Environment, Enr = Energy, E = Electrical,
M = Mechanical/HEVAC, I = Industrial, MD = Multi Disciplinary

Världens 200 största arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M USD	CEO/President Managing Director October 2004	
56 61	RPS Group plc	Env	England	03	2083	1832	203,2	Alan S. Hearne
57 59	Conell Wagner Pty Ltd	MD	Australia	03/04	2006	1870	164,6	Robert Squire
58 (*)	CPG Consultants, Pty Ltd	MD	Singapore	03	2000	-	52,9	Khor Poh Hwa
59 63	Tebodin, Consultants & Engineers	MD	Netherlands	03	1942	1763	187,5	Hans J. Hegger
60 64	Rücker AG	I	Germany	03	1922	1718	168,2	Wolfgang Rücker, J. Vogt
61 60	Dar Al-Handash Consultants (Shair & Partners)	MD	Egypt	03	1920	1850	402,4	Kamal A. Shair
62 58	Gannett Fleming Engineers & Planners	MD	USA	03	1900	1900	207,6	Ronald J. Drnevich
63 56	Oranjewoud group	CE,Env,PM	Netherlands	03	1812	1929	200,9	Jan Reneman
64 (-)	Conestoga-Rovers & Associates , Inc.	Env	USA	03/04	1800	1600	190,0	-
65 54	Gensler	A	USA	*03/04	1700	2000	264,0	Edward C. Friedrichs
66 73	CECI, China Engineering Consultants Inc.	MD	Taiwan	03	1700	1600	105,0	Stephen R. Hsu
67 70	Pacific Consultants Group	MD	Japan	03	1606	1617	532,7	Itaru Mae
68 66	HOK, Hellmuth, Obata + Kassabaum, Inc.	A	USA	03	1600	1650	306,6	Patrick MacLeamy
69 71	Burns & McDonnell	MD	USA	03	1600	1600	266,2	Greg Graves
70 69	Tecnicas Reunidas, S.A	MD,I	Spain	03	1600	1618	259,0	Juan Lladó Arburúa
71 57	Sargent & Lundy LLC	Enr	USA	03	1600	1900	253,2	Paul L. Wattlelet
72 65	Weston Solutions, Inc.	MD	USA	03	1600	1700	222,8	Patrick G. McCann
73 67	ATC Associates, Inc.	Env	USA	03	1600	1650	165,8	-
74 77	Ricardo plc	I	England	*03/04	1580	1578	253,9	Rodney Westhead
75 76	Kleinfelder, Inc.	Env, CE, PM	USA	03	1550	1550	169,0	Gerald Salontai
76 75	Sinotech Engineering Consultants Ltd	MD	Taiwan	03	1550	1553	169,0	J.N. Cho
77 80	Consulting Engineering Services Ltd	MD	India	03/04	1521	1500	16,5	S.S Chakraborty
78 74	Semcon AB	I	Sweden	03	1504	1581	148,2	Hans Johansson
79 68	Nippon Koei Co, Ltd	MD	Japan	03/04	1500	1644	316,0	Katsuyoshi Wada
80 79	Burns and Roe Group	CE,I,PM	USA	03	1500	1500	181,8	K. Keith Roe
81 72	The Dewberry Companies	CE	USA	03	1500	1600	175,7	John P. Fowler II
82 81	Yooshin Engineering Corporation	MD	Rep. of Korea	02/03	1484	-	113,6	Cheon Pyo Guk
83 78	Kema Group BV	Enr	Netherlands	03	1471	1528	190,4	P.J.J.G Nabuurs
84 82	Concremat Engenharia e Tecnologia S.A	MD	Brazil	02/03	1450	1450	38,0	Mauro Ribeiro Viegas Filho
85 90	White Young Green	MD	England	*03/04	1420	1325	157,7	John G. Purvis
86 84	Nikken Sekkei Group	MD	Japan	03	1400	1402	272,5	Mitsuo Nakamura
87 93	ENSR International	Env	USA	03/04	1400	1300	155,2	Robert C. Weber
88 86	Development Design Consultants Ltd	MD	Bangladesh	03/04	1390	1386	7,8	A.K.M. Rafiquddin
89 96	Kimley-Horn & Associates, Inc.	CE,SE,Env	USA	*03/04	1375	1236	227,1	Mark S. Wilson
90 103	Khatib & Alami	MD	Lebanon	03	1355	1120	59,6	Mounir El Khatib
91 95	ICT Intercontinental Consultants & Technocrats Pvt Ltd	MD	India	03/04	1351	1245	12,0	Kiran Kumar Kapila
92 89	Holland Railconsult BV	CE,E	Netherlands	03	1327	1332	160,4	Wim Jol
93 87	Malcolm Pirnie, Inc.	Env,CE	USA	03	1300	1350	250,5	William P. Dee
94 88	SYSTRA Group	MD	France	03	1286	1340	220,4	Philippe Citroën
95 94	Dessau-Soprin, Inc.	MD	Canada	02/03	1250	1263	79,7	Jean-Pierre Sauriol
96 92	STV Group	MD	USA	03	1200	1300	222,4	Dominick M. Servedio
97 97	Kokusai Kogyo Co, Ltd	CE,Env	Japan	03/04	1210	1225	280,5	Kiyotaka Tanaka
98 99	OPUS International Consultants Ltd	MD	New Zealand	03	1202	1200	87,4	Kevin Thompson
99 91	IDOM Group	MD	Spain	03	1200	1315	203,0	Fernando Querejeta
100 112	W.L. Meinhardt Group Pty Ltd	MD	Australia	03	1200	1050	51,1	Philip Treyvaud
101 104	Ingérop S.A	MD	France	03	1179	1100	120,0	Christian Delage
102 108	Beca Group Ltd	MD	New Zealand	03	1163	1091	70,5	Richard H. Aitken
103 105	Waterman Group plc	MD	England	*03/04	*1140	1110	114,1	Robert H. Cambell
104 128	Turner & Townsend Group	PM,QS	England	*03/04	1130	955	122,3	Tim G. Wray
105 110	SMEC Group	MD	Australia	03/04	1120	1064	66,2	Peter G. Busbridge
106 100	OYO Corporation	CE	Japan	03	1104	1156	439,2	Moriyuki Taya
107 106	PM, Project Management Group	PM	Ireland	03	1100	1100	127,5	Pat McGrath
108 101	Brown and Caldwell	MD	USA	03	1100	1150	179,0	Craig Goehring
109 107	Tecsult Inc.	MD	Canada	03	1100	1100	78,1	Luc Benoit
110 121	Africon Engineering International Pty	MD	South Africa	02/03	1100	1000	49,2	Gustav Rohde
111 116	Development Consultants Private Ltd	MD	India	03	1100	1012	-	Amil C. Banerjee
112 113	Leo A Daly	MD	USA	03/04	1075	1027	170,0	Leo A. Daly III
113 114	S II S.A	I	France	*03/04	1059	998	85,4	Bernard Huvé

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M USD	CEO/President Managing Director October 2004		
114	118	Daewoo Engineering, Ltd	MD	Rep. of Korea	03	1050	1000	159,3	Sang-Kook Nam
115	115	Tauw Group	CE,Env	Netherlands	03	1050	1014	99,8	A. T. de Borst, H.Hengeveld
116	161	SA-MAN Engineering Consultants, Co.,Ltd	MD	Rep. of Korea	03	1013	850	153,2	Jong-Ah Lim
117	109	Pasco Corporation	CE,S	Japan	03/04	1001	1066	263,1	Yoichi Sugimoto
118	(-)	EDAW	A, Env	USA	03	1000	900	120,7	Joseph Brown
119	120	TCE Consulting Engineers Ltd	MD	India	03/04	1000	1000	14,3	P. K. Sarathy
120	123	UMA Group Ltd (AECOM 2004)	MD	Canada	03	1000	1000	-	Jeremy Kon
121	132	Gleeds	PM	England	03	1000	931	-	Richard Steer
122	111	CTI Engineering Co, Ltd	MD	Japan	03	1000	1054	-	Kazuya Onshima
123	152	TYPSA, Tecnica y Proyectos S.A	MD	Spain	03	998	812	87,8	Pablo Bueno Sainz
124	149	Gaudriot SA	Env	France	03	962	843	59,7	Pierre-Henri Gaudriot
125	130	STUP Consultants Ltd	MD	India	03/04	961	950	9,0	C.R. Alimchandani
126	98	Sener Grupo de Ingenieria	MD	Spain	03	950	*1200	-	Jorge M. Sendagorta
127	131	Jacques Whitford, Inc.	Env,CE,PM	Canada	03	950	950	-	Bob Youden
128	148	BDP Building Design Partnership	MD	England	03	940	843	101,1	Peter Drummond
129	(-)	Mace Ltd	PM	England	*03	925	*820	212,1	Bob White
130	129	RTKL International Ltd	A,M,E,SE	USA	03	925	950	-	David C. Hudson
131	138	Heery International, Inc.	A,PM, CE	USA	03	900	900	225,0	James J. Moynihan
132	137	SmithGroup, Inc.	A	USA	03	900	900	125,9	Carl Roeling
133	117	Edwards and Kelcey	MD	USA	03/04	900	1000	133,4	Kevin J. McMahon
134	140	T.Y.Lin International, Inc	S,CE, PM	USA	03	900	884	96,2	John G. Haussmann
135	146	Lahmeyer International GmbH	Enr	Germany	*02/03	900	850	101,5	Henning Nothdurft
136	127	Engevix Engenharia S/A	MD	Brazil	03	884	960	51,0	Cristiano Kok
137	182	Etteplan Oy	I	Finland	03	876	660	57,3	Heikki Hornberg
138	(-)	Oriental Consultants Company Ltd	MD	Japan	03	876	880	162,5	Akihiko Hirotani
139	141	NBBJ	A	USA	03	875	864	151,0	Friedrich K. M. Böhm
140	163	Génivar Group, Inc.	MD	Canada	02/03	875	725	86,4	Pierre Shoiry
141	145	Yachiyo Engineering Co, Ltd	MD	Japan	03	865	850	137,8	Yoshio Nakagawa
142	144	Skidmore, Owings & Merrill LLP	A,CE	USA	03/04	850	850	181,0	Jeffrey J. McCarthy
143	125	David Evans and Associates, Inc.	MD	USA	03	850	975	94,9	David F. Evans
144	160	Pell Frischmann Group	MD	England	03	850	750	47,1	John Tunstall
145	134	Wilbur Smith Inc.	CE,S,PM,Env	USA	03	840	844	116,0	Steve Smith
146	147	The Keith Companies	MD	USA	03	813	850	100,0	Aram H. Keith
147	155	Acres International Ltd (Hatch 2004)	Enr, CE	Canada	03	800	800	97,0	Anthony Hylton
148	158	Fichtner Group	MD	Germany	03	800	798	87,8	George Fichtner
149	168	Norconsult AS	MD	Norway	03	800	700	104,0	Johan Nyheim
150	153	Dongmyeong Engineering Consultants & Architecture Ltd	MD	Rep. of Korea	02/03	800	900	144,2	Dong Soo Shin
151	157	SETEC Group	MD	France	03	800	800	-	Gerard Massin, Claude Neraud
152	135	WM-data Caran	I	Sweden	03	790	910	87,2	Håkan Frick
153	124	Epsilon Group AB	I	Sweden	03	785	990	71,8	Mats Boström
154	174	Sogreah Consultants	MD	France	03	771	700	72,6	Jacques Gaillard
155	143	Buro Happold	MD	England	03	750	852	73,6	Padriac Kelly
156	199	Owen Williams Group	CE,PM,A,S	England	03	750	553	73,4	Richard O. Williams
157	159	KCI Group Inc.	MD	USA	03	750	750	82,1	Terry F. Neimeyer
158	164	COTEBA Groupe	PM	France	03	738	720	92,4	Alain Bentejac
159	162	Nihon Suido Consultants Co Ltd	MD	Japan	03	731	748	182,0	Satoshi Shimizu
160	(-)	Greenman-Pedersen, Inc.	MD	USA	02/03	720	-	96,0	Steve B. Greenman
161	186	Prointec S.A	MD	Spain	03	720	646	49,4	Cesar Cañedo-Argüelles
162	151	PCG-Profabril Consulplano Group	MD	Portugal	03	716	829	28,1	Ilidio António de Ayala Seródio
163	(-)	Stanley Group	MD	USA	03	715	-	95,9	Gregs G. Thomopoulos
164	126	Obermeyer Planen+Beraten GmbH *	MD	Germany	03	710	*970	86,9	Maximilian Grauvogl
165	167	Perkins & Will Architects	A	USA	03	700	700	134,3	Henry Mann
166	154	Bibb and Associates, Inc.	A,Enr,I	USA	03	700	800	89,0	Ken Burkhart
167	171	Greenhorne & O'Mara, Inc.	MD	USA	03	700	700	78,1	John J. Healey
168	(-)	The Benham Companies	MD	USA	02/03	700	700	75,2	Lance Benham
169	172	Woolpert LLP	MD	USA	03	700	700	74,2	-
170	165	Chodai Co Ltd	CE	Japan	03	700	717	-	Tokeaki Tomosawa
171	175	TCE Consulting Engineers Ltd	MD	India	02/03	700	700	50,1	P. K. Sarathy

PM = Project Management, A = Architecture, CE = Civil-/S = Structural Engineering, Env = Environment, Enr = Energy, E = Electrical, M = Mechanical/HEVAC, I = Industrial, MD = Multi Disciplinary

Världens 200 största arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultkoncernerna

Group	Services	Country	Annual Report	Number of employees	(Last year)	Turnover M USD	CEO/President Managing Director October 2004
172 156	Safege Consulting Engineers	Env,S,CE	France	03	700	800 69,4	Jacques Bertrand
173 179	Drees & Sommer-Gruppe	PM	Germany	03	697	672 117,8	Hans Sommer
174 136	Docon Co, Ltd	MD	Japan	03	691	*900 151,0	Katsuo Yanagawa
175 177	NIRAS A/S	MD	Denmark	03/04	689	681 70,8	Carsten Toft Boesen
176 185	Cima+, société Multidisciplinaire	MD	Canada	03	670	650 40,0	Kazimir Olechnowicz
177 173	Witteveen+Bos Consulting Engineers	MD	Netherlands	03	663	700 76,6	H. A. A. M. Webers
178 176	Fukken Co., Ltd	CE,Env,PM	Japan	03	662	700 -	Hideki Kondo
179 203	Cannon Design, Inc.	A,CE	USA	03	660	550 70,0	Gary R. Miller
180 187	OTH Omnium Technique	MD	France	03	650	640 -	Pierre Boursican
181 170	Vanasse Hangen Brustlin, Inc.	CE,Env	USA	03	650	700 83,3	Robert S. Brustlin
182 (-)	DLZ Corporation	MD	USA	03	650	700 73,4	-
183 178	Burgess & Niple, Ltd	MD	USA	03	650	675 65,8	Ronald R. Schultz
184 119	BKS Group Pty	MD	South Africa	03	650	*1000 -	Oaw van Zyl
185 209	Multiconsult-group	MD	Norway	03	637	507 78,0	Håkan Sannum
186 188	Trow Consulting Engineers Ltd	MD	Canada	02/03	630	650 41,0	Vladimir Stritesky
187 (-)	Delta Environmental Consultants, Inc.	Env	USA	03/04	615	600 90,0	Paul R. Goudreault
188 183	RLE International GmbH	CE,S,PM,I	Germany	03	608	651 68,5	Ralf Laufenberg
189 (-)	Schoor DePalma, Inc.	MD	USA	02/03	600	650 80,4	Stephen P. DePalma
190 189	Syska & Hennessy Inc.	MD	USA	03	600	600 100,0	John Hennessy III
191 184	Gresham, Smith & Partners	A,CE	USA	03	600	650 77,4	James Bearden
192 (-)	ASCG, Inc.	MD	USA	03	600	600 74,8	-
193 192	IBV Ingenieurbüro H.Vössing GmbH	MD	Germany	03	600	600 67,7	Johannes Vössing, Hans-Theo Kühr, Michael Schmidt
194 (-)	Volkert & Associates, Inc.	MD	USA	02/03	600	600 60,1	T. Keith King
195 201	Foster & Partners Ltd	A	England	03	600	550 64,0	Norman Foster
196 208	Sogclair SA	I	France	03	594	508 45,8	Phillippe Robardey
197 200	Tyréns AB	CE,PM	Sweden	03	590	551 64,7	Håkan Blom
198 181	ILF Group	MD	Germany/Austria	03	590	670 63,2	Adolf H. Feizlmayr, Pius Lässer
199 180	Kiso-Jiban Consultants Co, Ltd.	CE,S,Env	Japan	03	580	670 102,0	Kenji Mori
200 193	RMJM	ACE	England	03	570	600 -	Brian Stewart

PM = Project Management, A = Architecture, CE = Civil-/S = Structural Engineering, Env = Environment, Enr = Energy, E = Electrical, M = Mechanical/HEVAC, I = Industrial, MD = Multi Disciplinary

San Francisco-baserade T.Y.Lin Inc., har haft stora framgångar med brouppdrag i Kina under de senaste två åren. Bland annat i Chongqing – den största staden i inlands Kina – och ofta i samarbete med Chongqing Communications Research & Design Institute.

Parsons hör till de konsultföretag som fått uppdrag i Irak. Som samarbetspartners till Bechtel, är de med i verkligt stora uppdrag för att reparera delar av Iraks elförsörjning och infrastruktur. Ytterligare ett större planeringsuppdrag fick Parsons i joint venture med australiensiska serviceföretaget Worley's för att reparera Iraks oljeinfrastruktur. I början av 2004 förvärvade koncernen irländska MW Consultants, samarbetspartner sedan flera år, inom främst projektledning och i maj PFI, Process Facilities, Inc. i Bos-

ton inom främst projektledning med orientering mot läkemedelsindustrin.

Utköpt uppköpt

Arkitektföretaget HLM Design lämnade börsen i juli 2003. Ett drygt år senare köpte Heery International, Inc. verksamheten med ett hundratal anställda med tung erfarenhet av uppdrag för sjukvårdsektorns investeringar.

Michael Baker Corporation kunde i mars 2004 signera sitt hittills största kontrakt på ca 750 MUSD över fem år. Uppdragsgivaren är the Federal Emergency Management Agency's (FEMA). Uppdraget avser att utveckla, planera, leda, implementera och övervaka the Multi Hazard Flood Mapping and Modernization (MHFMM) Program över hela USA.

Ytterligare ett antal företagsaffärer i konsultbranschen i USA har genomförts.

Kleinfelder Inc., avslutade 2003 med förvärv av Squier Associates inom geoteknik och miljöteknik med ca 45 anställda. PBS&J har köpt TriLine Associates Inc., med ca 40 anställda inom infrastruktur- och miljöteknik samt Kalifornien-baserade W.Koo & Associates, Inc. med 30 anställda inom infrastrukturområdet. HDR Inc. förvärvade i maj Kalifornien-baserade CGvL Engineers, Inc. med ca 30 anställda orienterade mot VA-teknik. HNTB förvärvade Florida-baserade TEI Engineers & Planners med ca 120 anställda inriktade mot infrastrukturområdet. Weston Solutions, Inc. förvärvade MEC Analytical Systems inom miljöteknikområdet. Greenman-Pedersen, Inc., har förvärvat Pratt & Huth Associates samt Hillier Engineering & Technologies. Dewberry och

PSA (Phillips Swager Associates) slår från 2005 samman sina verksamheter inom arkitektur och byggnadsprojektering. PSA omsätter årligen drygt 20 musd. Dewberry är betydligt större.

Kanadensiska Stantec expanderar i nordöstra USA genom köp av multidisciplinära Sear-Brown Inc., som efter neddragning ändå hade nära 500 anställda i 13 kontor och 45 MUSD i omsättning under 2003. Stantec hade sedan tidigare två kontor i USA och får nu en bas i ytterligare 6 stater och får ca 1500 anställda i USA i totalt 12 stater. I juni förvärvade Stantec arkitektföretaget GBR Architects med 35 anställda i Winnipeg.

SNC-Lavalin Group minskade under 2003 sitt ägande i Highway 407 Internationalbolaget från ca 22,5 till 16,77 %. SNC investerade i en första etapp ca 60 MUSD i New York City Natural Gas Power Plant, som en av flera kanadensiska och amerikanska investorer. Förutom en god avkastning på investeringen räknar SNC med att kunna utnyttja sitt anläggningskunnande under uppförandet och drifttiden. Under november övertog SNC återstoden av aktierna i Canatom NPM Inc., ett engineeringföretag inriktat mot service till kärnkraftsindustrin.

Kanadensiska Dessau Soprin växer i Latinamerika genom förvärv Ingentra med ca 50 anställda i Chile.

Down under

Opus International, New Zealands största konsultföretag, förvärvade under 2003 Sydney-baserade Tierney and Partners (numera Tierney Opus) och i oktober 2004 engelska Evans Grant Consulting.

Australiens största teknikonsult Sinclair Knight Merz har förvärvat rörelsen i Overseas Projects Corporation of Victoria (OPCV).

Cardno Group, också från Australien, expanderar och har under året bl a köpt Young Consulting Engineers Ltd.

Svenska konsultföretag internationellt stora

På vår lista över världens 200 största rangordnade efter antal anställda sju svenska företag med. SWECO har ryckt fram till nr 28 (41), ÅF är nr 45 (42), Teleca nr 50 (52), Semcon nr 78 (74), WM-data Caran nr 152 (153), Epsilon nr 153 (124) och Tyréns nr 198 (200).

Och trots att den internationella konsolideringen i branschen fortsätter i stadig takt återfinns bland Europas 300 största arkitekt- och konsultföretag inte mindre än 21 (21) svenska. SWECO ligger där nu som nr 16 (23), följd av ÅF nr 25 (27) och Teleca nr 27 (27). Detta vittnar om den internationellt sett relativt stora och renodlade svenska konsultbranschen.

Oförändrad topp bland byggbolagen

Enligt den amerikanska tidskriften ENR intar 2002 års topptrio samma placeringar även i 2003 års ranking. De franska bolagen Vinci Group och Bouygues S.A ligger etta och tvåa med en omsättning på 20,5 bUSD respektive 17, 2 bUSD med Skanska på en imponerande tredje plats med 14,1 bUSD. Därefter placerar sig Shimizu, Japan, Bechtel, USA och Kajima, Japan. Det i Sverige verksamma tyska Bilfinger Berger växer snabbt och ligger på plats 22. NCC är inte redovisad men borde med sina 5,6 bUSD hamna på ca 25 plats. Statskontrollerade kinesiska byggbolag växer snabbt och intar platserna 14, 15 och 16. De japanska byggbolagen och i än högre grad de kinesiska lever på sina hemmamarknader. Sett till den internationella omsättningen hamnar Skanska i topp följd av tyska Hochtief och Vinci.

Tack alla uppgiftslämnare

För vår kartläggning har vi utöver alla de svenska företagen kontaktat nära 1100 utländska konsult- och arkitektföretag. Allt fler företag sänder oss årsredovisningar eller besvarar på annat sätt vår enkät. I ökad utsträckning finns också ekonomisk information på företagens webbsidor. I en del fall har vi hämtat uppgifter från andra källor, som tidskrifter mm. Detta har vi i våra listor markerat med "*" framför aktuell uppgift. För även om vi inte har exakta uppgifter vill vi visa upp marknadens större aktörer.

I vår redovisning har vi som förr inte med företag eller grupperingar som får betraktas som teknik- och projekteringsenheter inom offentliga myndigheter eller bolag, entreprenadföretag eller industrikonglomerat. Med vår (nordiska) definition av konsultföretag skall huvudparten av företagets uppdragsvolym komma från andra än dominerande ägare, dvs företagen lever på marknadens villkor. Vi är dock medvetna om att gränsdragningen är svår.

Vi tackar avslutningsvis åter alla som bidragit till kartläggningen och tar också tacksamt emot synpunkter liksom tips på företag, som vi missat.

Foto Peter Knutson

Bengt O. Andreasson
bengt.o.andreasson@std.se

www.std.se

Svensk Teknik och Design, STD, är arkitekt-, teknikkonsult- och industri-konsultföretagens bransch- och arbetsgivarorganisation. Vi har drygt 800 medlemsföretag, som tillsammans har ca 22 000 medarbetare. Därmed representerar vi 2/3 av branschen.

Vi arbetar för medlemsföretagens bästa i syfte att stärka deras konkurrenskraft och långsiktiga lönsamhet. STD vill främja en hög kvalitet, en sund utveckling, en bra lönsamhet och goda arbetsvillkor i medlemsföretagen.

Vår verksamhet bygger på fyra fundament:

- synlighet
- konsultaffärer
- löne- och anställningsvillkor
- kompetensutveckling och förnyelse.

Här ingår t ex vårt arbete med att öka antalet sökande till teknikutbildningar och att främja kontakter mellan medlemsföretag och skolor.

STD ingår i Almega. Almega är en organisation för tjänsteföretag i Sverige. Almega är den största förbundsgruppen inom Svenskt Näringsliv.

STD är medlem i FIDIC (en globala teknikkonsultorganisation), i EFCA (den europeiska teknikkonsultorganisationen), i ACE (den europeiska arkitektorganisationen) och i UNICE (en europeisk arbetsgivarorganisation).

STD Svensk Teknik och Design

ARKITEKT- TEKNIK- OCH INDUSTRIKONSULTFÖRETAGEN I SAMVERKAN
Ingår i Almega

Besöksadress: Blasieholmsgatan 5
Postadress: Box 16105, 103 22 Stockholm
Telefon 08-762 67 00. Fax 08-762 67 10
e-post: std@std.se. www.std.se